פרסם מודעת דרושים ב"הדף הירוק" – יום ג'
וחקבל- בחינם
מודעה נוספת
ב"על המשמר"–יום ו'
ולהיפך
03-6388508-581

יום ד', 22.2.1995, כ"ב באדר א' תשנ"ה ■ שנה 52, גליון 15711 ■ 2.90 ש"ח

מבצע!!!
פרסם עד שתמכור
הדף הירוק
03-6388508-581

כל העובדים במשק יקבלו תוספת־יוקר בשיעור של 2.6% במשכורת פברואר

הסכם על כך נחתם אתמול בין ההסתדרות לבין לשכת התיאום של האירגונים הכלכליים □ התוספת היא עד לתיקרה של ששת אלפים ש"ח ושיעורה המירבי בדרגה זו הוא כ־160 ש"ח □ שרת העבודה בצווי הרחבה החילה את תשלום תוספת היוקר על כלל העובדים – מאורגנים ושאינם מאורגנים □ כן חתמו הצדדים על מסמך הבנה באשר לטיפול בסכסוכי עבודה □ לדברי עמיר פרץ צפויה התמקחות קשה על הסכם תוספת־היוקר בשנים הבאות

□ אבשלום קווה

כל העובדים במשק, מאורגנים ושאינם מאורגנים בהסתדרות, יקבלו במשכורת חודש פברואר, המשולמת בתחילת מרס, תוספת יוקר בשיעור של 2.65 אחוזים.

הסכם בעניין זה נחתם אתמול אחר־הצהריים בטקס צנוע בבנין התעשיינים בתל־אביב. על ההסכם חתמו יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, עמיר פרץ ויו"ר ועדת העבודה של לשכת התיאום של האירגונים הכלכליים דורון טמיר. שרת העבודה והרווחה אורה נמיר חתמה לאחר מכן על צווי הרחבה המסדירים את תשלום התוספת על העובדים הבלתי מאורגנים. התוספת היא עד לתקרת

המשך בעמוד 6

מעט מדי – אומרים במשק על הורדת הריבית ב־0.7%

□ אבשלום קווה

ראשי לשכת התיאום של האירגונים הכלכליים תקפו אתמול את החלטת נגיד בנק ישראל, פרופ' יעקב פרנקל, להוריד את הריבית ב־0.7 אחוז בלבד. (החלטת הנגיד ראה בעמוד 6).

נשיא התעשיינים דן פרופר, אשר תבע קודם לכן כי הריבית תופחת לפחות ב־2 אחוזים, קבע כי אין בהורדה של 0.7% כדי ליצור שינוי של ממש במצב המשק. נשיא איגוד לשכות המסחר, דן גילרמן, הגיב באומרו כי הפחתת הריבית היא מעטה מדי וצריך לקוות שלא מאוחרת מדי. יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, עמיר פרץ, המשמש מ"מ יו"ר ההסתדרות חיים רמון העושה בארצות הברית, אמר כי צעד זה יפחית את הלחץ הקיים על השכירים ויקל במקצת את הנטל.

המשך בעמוד 6

עם ההסכם – יו"ר האגף לאיגוד מקצועי עמיר פרץ ויו"ר ועדת העבודה של האירגונים הכלכליים, דורון טמיר, חותמים על הסכם תוספת היוקר. צילום: חנוך גרויצקי / ישראל סאן

תיק הפנים לברעם; תיק הדתות לשטרית

תם משבר התיקים בין מרצ לעבודה

הודעת ראש־הממשלה בבוקר על המינויים גרמה למתיחות בין שתי המפלגות □ בפגישת רבין־שריד יושבה המחלוקת □ גורמים במרצ תהו על שריד שמיהר להכריז כי המשבר תם בלי להתייעץ עם הסיעה

□ יהודה צור

אמש הודיע השר שריד בתום פגישה שנמשכה כשעה עם ראש־הממשלה שמבחינתו תמה המתיחות שפרצה בין מרצ לעבודה בעקבות מינויים של השרים ברעם ושטרית לתיקי הפנים והדתות. שריד אמר שינסה לשכנע עכשיו את חבריו לסיעה לאמץ עמדה דומה (ראה גם עמוד 3).

בעקבות החלטת רבין למנות את השר עוזי ברעם באורח זמני כשר הפנים ואת השר שטרית לתיק הדתות פרץ משבר חמור בעקבות תביעת שריד שסיעתו תטיל וטו על החלטת רבין ואף תצביע נגדה בכנסת.

סיעת מרצ התחלקה לשניים בעניין זה כאשר השרה אלוני מתנגדת בתוקף לשבור את הכלים המדיניים כהגדרתה בגלל הפגיעה בשריד שרצה את תיק הפנים.

ראש הממשלה פנה ביוזמתו לשריד להיפגש עימו ובתום פגישה שנמשכה בארבע עיניים למעלה משעה יצאו השניים לעיתונאים. שריד אמר בתום הפגישה שהוא מבין את נימוקיו של ראש הממשלה והדגיש שמבחינתו תמה המתיחות.

רבין אמר שיזם את הפגישה משום שהוא מעריך את יוסי שריד כשר וכאדם ומוקיר את הייעוץ שהוא נותן גם בשיחות פרטיות בארבע עיניים עימו ובממשלה. לדבריו של ראש־הממשלה הוא הסביר לשריד כיצד יש לראות את ההתפתחויות והיעדים בעלי המשמעות הלאומית וההיסטורית והחשיבות שהוא מייחס לשיתופו של שריד במשך פעילות בממשלה וכחבר בצוות המדיני.

רבין הדגיש שהוא פנה לשריד ביוזמתו. הוא ציין שהוא מאוד מקווה שהדבר הסתיים ומבין את השיקולים ששריד עומד בפניהם והוא מקווה שייענה לבקשתו ולדברים שנאמרו.

רבין הדגיש שתמיד היה לו אמון מוחלט בשריד ושריד אמר שהוא מודה לרבין על דבריו.

המשך בעמוד 6

בסבב ביוני יצורפו ברק, ביילין ורמון

□ מאר־לי שחר

למרות הסערה הפוליטית שהיתה אתמול סביב מינויים של עוזי ברעם לשר פנים ושמעון שטרית לשר דתות, צריך להדגיש כבר עתה כי מדובר במינויים זמניים מאוד. ברעם ושטרית יחזיקו בתיקים האלה לכל המאוחר עד חודש יוני. עד למועד זה מתכוון רבין להשלים את המבנה החדש של הממשלה שתיכון, כך הוא מקווה, עד לבחירות ב־96.

לפי ההסדרים המתגבשים בעבודה יודיע יצחק רבין בחודש יוני על צירופם של אהוד ברק ויוסי ביילין לממשלה וייתכן מאוד כי לשניים האלה יצורף גם יו"ר ההסתדרות, חיים רמון.

רמז לכך ניתן למצוא בדברים שאמר אתמול חיים רמון בוושינגטון לאחר פגישתו עם מזכיר המדינה האמריקני. רמון אמר, כי הבטיח לבוחריו להישאר בתפקידיו בהסתדרות עד לאחר שישלים את הרפורמות עליהן התחייב וכי הוא

המשך בעמוד 6

במסדרונות הממשלה צילום: הרדי

הכתב הגרמני: איני יודע בוודאות כי רון ארד בחיים

פרס ורבין אישרו אתמול כי ישראל ניהלה מגעים עם איראן בתיווך גרמני, אולם אמרו כי "אין לישראל כל מידע חדש אודות הנווט השבוי רון ארד"

□ סוכנויות הידיעות, איתן קליין, דמי שני

כתב העיתון הגרמני "פרנקפורטר אלגמיינה צייטונג", שכתב בגיליון יום שלישי של עיתונו, כי ישראל ואיראן מנהלות משא ומתן על גורלו של הנווט רון ארד, אמר אתמול בשיחת טלפון עם כתב סוכנות הידיעות הצרפתית, כי לא ידוע לו בוודאות אם רון ארד בחיים. בשיחה אמר עוד הכתב, אודו אולפקוטה, כי

המשך בעמוד 6

20 המזכר לשעבר
המשכנתה הוקרנה לאן נעלמו 600 אלף ש"ח מכספי ההסתדרות

18 גביע הטוטו למכבי פ"ת
ניצחה 1:2 את מכבי ת"א, משער וניצחון של רן בן שמעון

דד
המתעה לא מפתיעה
רצה דתות, קיבל פנים. השר החדש עוזי ברעם, במינוי צפוי

דד
שש מפלגות ודעה אחת
ד"ר אישטוון צייטואי, שגריר הונגריה בישראל: אחדה גברת

התחזית

בהיר עד מעונן חלקית. עליה קלה בטמפרטורות
ירושלים: 17-6, גולן: 15-3,
הרי הגליל: 16-6, חיפה: 20-9,
דגניה א: 22-8, עפולה: 22-7,
תל אביב: 19-9, נתב"ג: 22-7,
עין גדי: 23-13, באר שבע: 20-5, אילת: 26-12

400 אלף עובדים לא מאורגנים לא יקבלו תוספת יוקר בפברואר

עובדי הסקטור הציבורי והפרטי יקבלו תוספת יוקר בשיעור של 2.6 אחוזים כמיקדמה במשכורת חודש פברואר □ הנהגת ההסתדרות אישרה סכסוך עבודה כללי שיפעל בכל מקום בו לא תשולם התוספת

□ אבשלום קווה ואריה דיין

ראשי משרד האוצר ונציגי לישכת התיאום הודיעו אתמול כי במשכורות חודש פברואר תינתן תוספת יוקר כמיקדמה, גם אם בימים הקרובים לא ייחתם ההסכם כנדון בין ההסתדרות לבין לישכת התיאום של האירגונים הכלכליים. שרת העבודה והרווחה, אורה נמיר, הודיעה כי עד אשר לא ייחתם ההסכם המיוחד, לא יוצא צו הרחבה בנושא, ו־400 אלף העובדים שאינם מאורגנים בהסתדרות לא יקבלו את תוספת היוקר.

שר האוצר, אברהם שוחט, קיבל בכך את המלצתו של הממונה על השכר במשרדו, יוסי קוצ'ק. ממשרד האוצר נמסר, כי שוחט קיבל את החלטתו "בשל הצורך הטכני לערכן כבר עכשיו את ההנחיות למחשבי־השכר" ובהניחו כי המשא־ומתן בין לשכת התיאום של האירגונים הכלכליים לבין האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, שבתוצאותיו תלוי תשלום התוספת, יסתיים בהצלחה לפני סוף החודש.

במשרד האוצר הדגישו אתמול, כי הדבר נעשה "כשלב ביניים, עד שייחתם ההסכם הסופי בין הצדדים".

הנהגת ההסתדרות הכריזה אתמול, בישיבתה השבועית, על סכסוך עבודה כללי במשק שיופעל בכל מקום עבודה בו לא תשולם תוספת היוקר. ועדה מיוחדת מטעם ההסתדרות ולישכת התיאום תמשיך בניסיון להגיע לפשרה שתאפשר חתימה על הסכם תוספת היוקר. הוועדה כוללת את מ"מ יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, אפרים זילוני, ואת עו"ד יוסי גטניו, מטעם התאחדות התעשיינים.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, עמיר פרץ, אמר אתמול כי הוא מודאג מכך שבמיגזר הערבי, שרובו הגדול אינו מאורגן, ינצלו המעסיקים את המצב ולא ישלמו את התוספת. באגף לאיגוד מקצועי ובמועצות הפועלים נערכים לבדיקת כל המפעלים ומקומות העבודה – הן במרכז הארץ והן בפריפריה – ועל הכרזת שביתה באלו מהם אשר לא יעבירו את תוספת היוקר.

לדברי פרץ, המשמש בימים אלו מ"מ יו"ר ההסתדרות, חיים רמון, המבקר בארצות הברית, המחלוקת בין ההסתדרות לבין לשכת התיאום של האירגונים הכלכליים מתמקדת בפירוש סעיף "השקט התעשייתי" הכלול בהסכם המסגרת שנחתם זה לא מכבר.

כאמור, תוספת היוקר, בשיעור של 2.6 אחוזים תשולם כמיקדמה. התוספת תשולם בכל מוסדות ומפעלי המיגזר הציבורי, המקיף קרוב לחצי מיליון עובדים וכן במיגזר הפרטי־תעשייתי־עיסקי. לישכת התיאום שבמרכזה התאחדות התעשיינים, חולשת על כ־350 אלף עובדים, אולם נוכח המחלוקת הפנימית על גביית דמי טיפול אירגוני (מס אירגון) לא מן הנמנע כי חלק ממקומות העבודה ינסו להשתמט מתשלום התוספת.

עם הודעת משרד האוצר ונציגי לישכת התיאום הוצא למעשה העוקץ מהחלטת הנהגת ההסתדרות, אך היא תשמש את נציגי העובדים במקומות העבודה שבהם ינסו המעסיקים להתחמק מתשלום התוספת.

התנגדות בהסתדרות לתיקון של השרה נמיר בחוק ביטוח לאומי

על־פי התיקון המוצע יחוייב גימלאי הממשיך לעבוד בתשלום דמי ביטוח לאומי □ מזכיר הגימלאים, אליהו רייף: לא נפרוש מההסתדרות

□ אבשלום קווה

ראשי הסתדרות הגימלאים ויו"ר האגף לביטחון סוציאלי בהסתדרות, אהוד פאפוריש, פנו אתמול אל יו"ר ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, ח"כ יוסי כץ, בדרישה להוריד לאלתר מסדר היום של המליאה את הצעת החוק לצמצום מימדי העוני ולא להביאה לקריאה ראשונה בכנסת.

אחד מסעיפי הצעת החוק מחייב מבוטח גימלאי, הממשיך לעבוד בהסכמת מעסיקו, לשלם דמי ביטוח לאומי. את החוק, שבו כלול התיקון המחייב בביטוח לאומי גימלאים שממשיכים לעבוד, יזמה שרת העבודה והרווחה, אורה נמיר.

לדברי אהוד פאפוריש "מענישים גימלאים פעמיים, פעם אחת בשלילת הגימלה עבורה שילמו הם ומעסיקיהם דמי ביטוח לאומי במשך עשרות שנים; ופעם שניה בגביית ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות מלאים משכרם". לדברי יו"ר האגף אימוץ התיקון יגרום לכך שגימלאים רבים יעדיפו להפסיק את עבודתם.

מזכיר הסתדרות הגימלאים, אליהו רייף, קובע בפנייתו אל כץ, כי אירגונו רואה בחומרה רבה את הצעת התיקון. "יישום החוק המתוקן יביא לפגיעה משמעותית בהכנסתם של גימלאים הממשיכים לעבוד ולתרום מכושרם ונסיונם לחברה ולמשק". לדברי פאפוריש יש למצוא את מימון המלחמה בעוני בקרב המעסיקים הפרטיים, אשר זכו להטבות מפליגות מצד הממשלה בשנים האחרונות באמצעות הפחתות של תשלומי הביטוח הלאומי.

אליהו רייף אמר אתמול, כי הסתדרות הגימלאים היא חלק מההסתדרות הכללית ואין בכוונתם לפרוש ולהקים אירגון משלהם. הדברים נאמרו בעת דיון על סעיף זה בהצעת התיקון של חוק הביטוח הלאומי. על פי תיקון זה: "יהיה רשאי המוסד לביטוח לאומי לגבות מקיצבת זיקנה דמי חברות לטובת אירגון שהשר הכריז עליו כארגון גימלאים".

בתום הדיון הוחלט על הקמת ועדה לבדיקת הנושא. בראש הוועדה יעמוד יו"ר סיעת העבודה בהסתדרות, חיים הברפלד, וחברים בה חברי ההנהגה: יעקב יה, עדינה מרקס, אפרים זילוני ודוד טל. בישראל כ־400 אלף פנסיונרים.

גיור כהלכה בטכס מרגש שנערך אתמול בקיבוץ חותון שבגליל התחתון, גוירו 13 ילדים שאומצו בחו"ל. הילדים עברו גיור קונסרבטיבי לאחר שהרבנות הראשית סירבה לגיירם. תנועת נעמ"ת שיזמה את הגיור תעתור לבג"ץ אם משרד הפנים יסרב לרשמם כיהודים. בתמונה: מזכירת נעמ"ת, עפרה פרידמן, אם ובנה בתהליך הגיור
עליזה חטואל. צילום: ישראל סלבוב

עשר נקודות תדלוק אוטומטיות בחניוני ת"א

□ עליזה חטואל

שר התחבורה, ישראל קיסר, אישר הקמת עשר נקודות תדלוק אוטומטיות המופעלות באמצעות כרטיסי אשראי בחניוני הרכב הציבוריים של חברת נתיבי איילון בתל אביב. השר מסר כי על פי בדיקה שנערכה במשרד התחבורה ניתן יהיה להוזיל את מחיר הדלק בנקודות תדלוק אלה בשיעור של 15 אגורות לליטר.

בצוות ההיגוי של הפרוייקט משתתפים נציגים של משרד התחבורה והאנרגיה, מינהל מקרקעי ישראל, עיריית תל־אביב וחברת נתיבי איילון. הצוות הגיע להסכמה על החניונים בהם יופעלו הנקודות.

המכרז להקמת נקודות התדלוק יפורסם בתוך מספר שבועות באמצעות חברת נתיבי איילון.

הקיבוץ הארצי
השומר הצעיר צוותא
הזמנה
ביום ה, 23.2.95, בשעה 17:00 בצוותא
שולחן עגול
"זהות בעידן השלום"
ערב לזכרו של
מאיר תלמי (יודקס) ז"ל
משתתפים: פרופ' שלמה בן עמי
דוקטור עדאל מנעא
אלישע שפירא
מנחה: עמירה הגני
דברים לזכרו: ויקטור שם טוב
מוזמנים: ידידים וחברים, מוקירי זכרו, חברי מוסדות מפם ומוסדות הקיבוץ הארצי
מזכירות הקבה"א ומרכז מפם

עמיתי "הסתדרות מכבי" יקבלו סל רפואי משלים חינם

□ אבשלום קווה

עמיתים בהסתדרות העובדים של "מכבי" יקבלו בנוסף על שירותי האירגון המקצועי, גם סל רפואי משלים חינם. זהו שלב נוסף בתחרות שבין הקופות ובניסיון של "מכבי" לגייס חברים לאירגונה.

על־פי יו"ר "הסתדרות העובדים מכבי", דן זלינגר, בשיחה עם "על־המשמר", עומד מספר העמיתים בהסתדרות זו, נכון "לאתמול בבוקר", על 153 אלף. אירגון זה פתח באחרונה 12 לשכות משפטיות המעניקות יעוץ בנושאי עבודה. ההסתדרות הכללית אמורה לפרסם בעוד כחודש ימים את הרכב סל השירותים שיינתן לחבריה.

כמו כן נקבע ב"הסתדרות העובדים מכבי" כי דמי החבר יהיו 0.7 אחוז מהשכר עד מכסימום של 38 שקל לחודש. ההסתדרות גובה 0.9 אחוז מחברים ו־0.7 ממי שאינם חברים.

נושא דמי הטיפול האירגוני (מס האירגון) מצוי עתה בהליך משפטי בעקבות בקשת הסתדרות העובדים הלאומית לבטל את הגבייה האוטומטית עבור ההסתדרות הכללית.

יצויין כי תוקפה של ההחלטה בדבר קבלת סל רפואי משלים חינם הוא עד סוף שנת 1995. לדברי זלינגר: "הביטוח הרפואי המשלים שרכשנו עבור עמיתי "מכבי" הופך את דמי החברה ב"הסתדרות העובדים" שלנו להשקעה משתלמת ביותר."

עובדי הביטוח הלאומי חוזרים היום לעבודה

לא יטפלו בענייני חוק הבריאות

(ע). עובדי המוסד לביטוח לאומי יחזרו היום לעבודה סדירה, עד לסיום הדיון בעניינם בבית הדין לעבודה בירושלים. הסכמה על כך הושגה אתמול בין נציגי ההסתדרות והסתדרות עובדי המדינה, לבין המוסד לביטוח לאומי, בעת דיון שנערך בבית הדין האיזורי לעבודה בירושלים בפני השופט יעקב נוייגבורן.

על פי הסיכום, ישובו עובדי המוסד לביטוח לאומי לעבודה סדירה, למעט הפעולות של עובדי המוסד הנוגעות ליישום חוק הבריאות הממלכתי.

משמעות הדבר היא שהעובדים העוסקים בקבלת קהל לא יטפלו בפניות הקשורות לחוק הבריאות הממלכתי. כן הוסכם שהכספים האמורים לעבור מהמוסד לביטוח לאומי לקופות חולים, לא יעוכבו.

המיקדמה ששולמה לעובדים, על חשבון ההסכם שבוטל, לא תנוכה עד להחלטת בית הדין בסכסוך.

העיצומים במד"א "ימשכו גם היום"

(ע). העיצומים בשירותי מגן דוד אדום ברחבי הארץ, יימשכו גם היום, כשכל אמבולנס יצא להגיש סיוע רפואי, רק אם הוא יהיה מלווה בחובש מקצועי. על־כך מסר יו"ר ועד העובדים הארצי של מד"א, אלי בן־קסוס.

אתמול היו שיבושים בכל התחנות בארץ, לאחר שהוגבלו יציאות אמבולנסים בלוויים של חובשים, שאותם מבקשת הנהלת מד"א לצמצם ולהפסיק את עבודתם של חלק מהם.

אתמול אחר־הצהריים נפגש אלי בן־קסוס עם המשנה למנכ"ל משרד הבריאות, בועז לב, ועירכן אותו על תכניות הוועד ועל המשתמע מכך.

לדברי בן־קסוס, אמר לב, כי יעביר לידיעת שר הבריאות, ד"ר אפרים סנה, את תביעות עובדי מד"א.

ההסתדרות הודיעה אתמול, כי היא מגבה את העובדים במאבקם נגד הנהלת מד"א ומשרד הבריאות.

חדשות

מנהיג חמאס בכיר נפגש בארה"ב עם אישי ממשל

ד"ר מוסא אבו מרזוק נמנה עם פעילי הארגון בארה"ב □ כוחות הביטחון עצרו את ראש תנועת החמאס בגדה

□ פנחס ענברי

ראש הוועד הפועל של החמאס ד"ר מוסא אבו מרזוק, ביקר בחודש שעבר בוושינגטון ונועד עם אישי ממשל – מסרו לכתבנו מקורות דיפלומטיים בישראל. המקורות לא פירטו מה היו נושאי שיחותיו של מרזוק עם אישי הממשל.

מוסא אבו מרזוק, הוא אזרח אמריקני, מפעילי חמאס בארה"ב.

בעת האינתיפאדה הגיע מארזוק לגדה המערבית וייסד את האגף הצבאי, אז א דין אל קסאם. בזמן האחרון מרבה מארזוק לשהות ברמשק וטהרן.

כתבנו מציין, כי כמה מן הכרוזים האחרונים של ארגון או א דין אל קאסם תיארו את הטרור אבל גם התיחסו לישראל כאל עובדה קיימת. בכרוזים הוצבו דרישות ל"ממשלה הישראלית", אולם לא ננקטו בהם ביטויים אנטישמיים שאפיינו את כרוזי חמאס בתקופת האינתיפאדה.

זמן קצר לפני החתימה על הסכמי אוסלו נועדו דיפלומטים אמריקנים ואירופים ברבת עמון ובחארטום עם אנשי הוועד הפועל של תנועת החמאס. פגישות אלה נפסקו לאחר חתימת ההסכם בין ישראל לבין אש"ף.

כוחות הביטחון עצרו אתמול בבית נבאללה, מצפון לירושלים, את השייח' ג'אמיל חמאמי, ראש תנועת חמאס בגדה המערבית.

(ע). בביתו של חמאמי נמצאו כרוזי הסתה וקלטות וידיאו. הוא הועבר לחקירה.

חמאמי נחשב למנהיג הפוליטי של החמאס ביהודה ושומרון והוא העצור הבכיר ביותר בגל המעצרים הנרחב של אנשי החמאס מאז הפיגוע בבית-ליד.

חמאמי הינו ירושלמי הנושא תעודת זהות ישראלית. למרות מעמדו הבכיר בחמאס, לא היה חמאמי בקרב מגורשי החמאס למרג' א-זוהור בדרום לבנון, כיוון שהוא נושא תעודת זהות ישראלית.

ביר-נבאללה, בו מתגורר חמאמי, הינו אחד ממעוזי החמאס בגדה, ובאחד מבתי הכפר הוחזק החייל הישראלי החטוף נחשון וקסמן ז"ל.

התקדמות משמעותית בשיחות קהיר על הבחירות בשטחים

הושגה הסכמה על השתתפות כח משקיפים בינלאומיים בבחירות □ הפלסטינים הסכימו כי האיחוד האירופי ישמש כמתאם הכח, ולא האו"ם

קהיר, (ע"צ). ביום הראשון לסיבוב השיחות החדש בין ישראל והפלסטינים, הושגה הסכמה על השתתפותם של משקיפים בינלאומיים בבחירות למועצת האוטונומיה, נמסר אתמול בקהיר.

"אין כל בעיה בנושא זה. הצד הישראלי לא העלה שום הצעה המנוגדת להצעתנו", אמר ראש המשלחת הפלסטינית סאיב עריקאת בתום הפגישה.

עמיתו הישראלי, יואל זינגר, הדגיש את רצונם של ישראל ואש"ף לארגן בחירות דמוקרטיות, חופשיות והוגנות, תוך הבטחת השתתפות בינלאומית מספקת בהצבעה.

עוד אמר זינגר, כי שתי המשלחות השיגו התקדמות משמעותית בנושאים רבים, אך לא פירט.

הפלסטינים הציעו הקמת כוח משקיפים בחסות האו"ם, שיבואו מארה"ב, רוסיה, האיחוד האירופי, מצרים, קנדה, יפאן ונורווגיה.

עריקאת ציין אתמול, כי הפלסטינים מוכנים להסכים לכך שהאיחוד האירופי ימלא תפקיד של מתאם במסגרת הכוח, במקום האו"ם – בהתייחסו לסירובה הקבוע של ישראל לאפשר לאו"ם למלא תפקיד בתהליך השלום.

עוד אמר עריקאת, כי הגיש שישה מסמכי עבודה בנושאים הקשורים לבחירות, בניסיון לקרב בין עמדות שני הצדדים. הוא הגדיר את הדיונים כ"מעשיים", והביע תקווה כי שני הצדדים יוכלו להתחיל ביום רביעי בניסוח משותף של הסכם בנושא הבחירות.

עריקאת שב והזכיר, כי הבחירות יתקיימו רק לאחר ההיערכות מחדש של כוחות צה"ל בגדה.

אתמול אמר עוד עריקאת, כי אש"ף לא יכול להסכים כי הפלסטינים ברצועת עזה וביריחו ימשיכו להיות "שדה הניסויים" של ראש הממשלה יצחק רבין בעוד תהליך השלום בין ישראל לפלסטינים אינו מתקדם.

"רצועת עזה ויריחו הפכו לשדה ניסויים עבור רבין. לא נוכל להסכים לכך, כל עוד לא מיושמות שאר ההחלטות שהתקבלו בינינו במסגרת הסכם האוטונומיה", אמר עריקאת לכתבים בקהיר.

הודעה זו של עריקאת התפרסמה שעות אחדות לפני כינוס הוועד הפועל של אש"ף בקהיר, האמור לדון בתהליך השלום.

עריקאת אמר כי השיחות בוועד הפועל ימקדו בעיקר בנושא השתתפותם של תושבי ירושלים בבחירות, בנוכחות המשקיפים הבינלאומיים ובהרכב הוועדה המפקחת.

שגרירה ראשונה לסלובניה בישראל

אתמול הגישה שגרירת סלובניה הראשונה בישראל, הגב' דריה בודזו קורט, כתב האמנה לנשיא ויצמן. כתבי האמנה הגישו גם שגרירה הראשון של לטביה, ושגרירי הונגריה ויוון (צילום: יצחק הררי)

מפקדים מיהודה ושומרון סיירו באוגדת עזה

הסיור היה תחת הכותרת "לקחים ובעיות מהמעבדה של איזור חבל עזה" □ הקצינים שמעו סקירות על קשיי יישום ההסדר באיזור

□ אהרן קליין

מפקדים מיהודה ושומרון סיירו השבוע באוגדת עזה, תחת הכותרת "לקחים ובעיות מהמעבדה של איזור חבל עזה". הקצינים שמעו סקירות וערכו ביקור בשטח האוטונומיה הפלסטינית. בסיור השתתפו מפקד אוגדת יהודה ושומרון, האלוף גבי אופיר, ומפקדי החטיבות המרחביות בגדה המערבית.

הסיור נערך ביום ראשון השבוע, ובמהלכו הציג מפקד אוגדת עזה, תא"ל דורון אלמוג לפני קציני ומפקדי יו"ש, את המציאות, הלקחים והקשיים ביישום ההסכם באיזור עזה. המפקדים סיירו באוטובוס מיוחד בשטח האוטונומיה הפלסטינית מהתנחלות כפר דרום להתנחלות נצרים, ובהמשך סיירו לאורך גבול הרצועה.

למפקדים חולקה חוברת ובה לקחים מיישום ההסכם. בין השאר הוצגו בפניהם ההתמודדות עם הטרור, הפעילות המשותפת עם הרשות הפלסטינית, הכשרת הקצינים לסיורים המשותפים, ההידברות היומיומית עם הרשות הפלסטינית והבעיות המרכזיות המעסיקות במשותף את שני הצדדים.

אש"ף העביר לישראל רשימה של 9,000 שוטרים פלסטינים

עזה, (ע"צ). ראש אש"ף, יאסר ערפאת, העביר לישראל רשימה של כ־9,000 שוטרים פלסטינים בהמתנה לאישור כניסה לרצועת עזה של 2,000 שוטרים נוספים, מסר אתמול מקור בכיר פלסטיני.

ישראל דרשה את הצגת הרשימה, על מנת לבדוק את פעילותם של השוטרים לפני גיוסם למשטרה הפלסטינית.

"כוחותינו גדלו בהתאם לצרכים בתחום הביטחון", אמר הגנרל עבד ראזק אל־מג'אידה, מפקד כוחות הביטחון הכלליים בעזה. "אנו ממתינים לאור ירוק מישראל לבואם של 2,000 אנשים נוספים לרצועה", הוסיף.

מג'אידה העריך את מספר השוטרים ואנשי הביטחון הפועלים בעזה ויריחו בכ־16,000, רובם מוצבים ברצועה.

כ־5,500 מהם השתייכו לצבא השיחרור הפלסטיני, שבסיסיו בעיראק, ירדן, לוב ומדינות ערביות אחרות.

יתר השוטרים גויסו משורות ותיקי הפת"ח וניצי הפת"ח לשעבר. כמו כן התגייסו לשורות המשטרה פעילים צעירים של האינתפיאדה.

עולי החאג' יוכלו לעבור דרך ירדן

□ מוחמד שוגרי

עולי החאג' המוסלמים יורשו לקיים את המצווה דרך ירדן, וועד ראשי המועצות המקומיות הערביות יפתח 6 מרכזי הרשמה בנגב, במשולש, בנצרת, בגליל המזרחי והמערבי. במרכזים אלה ירשמו המוסלמים לעליה לרגל ויקבלו את כל האשורים הדרושים לקיום המצווה. הסדר זה בא בעקבות ישיבת מזכירות ועד ראשי המועצות הערביות וביקור שערכו יו"ר בית הדין השרעי הגבוה לערעורים, הקאדי אחמד נטור, ונציגי מזכירות ועד ראשי המועצות, ברבת עמון. על השליטה בניהול העלייה לרגל נאבקות אגודת אל חאג' ומזכירות ועד ראשי המועצות הערביות.

חודשו השיחות על יישום הסכם השלום בין ישראל לירדן

(ע). השיחות ליישום הסכם השלום בין ישראל לבין ירדן חודשו אתמול באילת. ועדת המעקב לביצוע הסכם השלום עם ירדן התכנסה בראשותו של אליקים רובינשטיין, היועץ המשפטי של משרד הבטחון ויועץ מיוחד לראש הממשלה.

"בישיבה דיווחו נציגי הוועדות בתחומי הסחר, התחבורה, המעברים מישראל וסידורי הבטחון, על התקדמות בנוגע לביצוע הסכם השלום עם ירדן.

מנכ"ל משרד התמ"ס יוסי שגיר סקר את ההתקדמות שחלה במו"מ על הסכם הסחר בין שתי המדינות בתחומי היבוא והיצוא. כן התחדשו שיחות ועדת המעקב הכלכליות, בהם ניסו לגבש את הרשימות הסופיות ואת עקרונות הסכם הסחר. בישיבה היתה נציגות מורחבת של משרד העבודה והרווחה הישראלי, במטרה להגיע להסכם לשיתוף פעולה בתחום התעסוקה בין שתי המדינות. היום יעביר ראש המשלחת הישראלית דיווח נרחב על תוצאות השיחות ועל המשכן.

בדיונים שייערכו גם היום, מקווים במשלחת הישראלית להתקדמות ממשית בתחומי המעבר לרכב פרטי ולכלי שיט בין שני הנמלים.

■ 20 בתים, אשר נאטמו ע"י כוחות הביטחון בעיר שכם בתקופת האינתיפאדה כעונש על השתתפות של דייריהם בעבירות בטחוניות, יפתחו – הודיע מושל העיר שכם, בפגישה שערך אתמול עם נציגי לשכת המסחר בעיר.

ההודעה על פתיחת הבתים באה בעקבות דרישה ממושכת של תושבי העיר לפתוח את הבתים האטומים. גורמים במערכת הבטחון מציינים, כי קיימת מגמה דומה לפתיחת בתים בכל הנפות בגדה. (ע).

האופוזיציה המוסלמית בירדן הכשילה את תוכנית הממשלה לבטל חוקים אנטי ישראלים

רבת עמון, (ע"ר וע"צ). האופוזיציה בפרלמנט הירדני בהנהגת המוסלמים הקיצונים הכשילה אתמול הצעת של הממשלה לבטל חוקים אנטי ישראלים שנתקבלו בשנים קודמות כפי שקובע הסכם השלום בין שתי המדינות.

צירי הפרלמנט המתנגדים לחוזה השלום, שליש מתוך 80 צירי הבית, ניצלו את היעדרם של צירים התומכים בממשלה ומנעו קוורום בישיבה האחרונה של מושב הפרלמנט הנוכחי.

הכישלון הזה היה בהגדרה נסיגה מביכה לממשלת ירדן שביקשה לבטל שורה של חוקים אנטי ישראלים שנתקבלו בשנים קודמות בפרלמנט.

הפרלמנט יאלץ שוב להתכנס במאי למושב מיוחד או לקיים ישיבה מיוחדת באוקטובר.

על המשמר

לציונות לסוציאליזם לאחוות עמים

עורך ראשי: צבי טימור · מנכ"ל: יוסף הולנברג

עורך משנה: ישראל זמיר · מרכזת המערכת: דורית גפן

המו"ל: עיתון וספר בע"מ

המערכת והמנהלה

תל אביב, 67771 רח' חומה ומגדל 2 טל. 03-6388555 פקס 03-5370037

מח' מודעות: טל' 03-6388508 פקס 03-372301

מח' המנויים 177-022-0668 שרות שק ודאר נעל 61999

סניף ירושלים: רח' בן יהודה 2, חדרים 102, 121, טל' 02-255161 פקס 02-250145 ת"ד 1216 ירושלים 91008

סניף חיפה: רח' פבאר 17 טל' 04-673673, פקס 04-676057, ת"ד 4007 חיפה 31040

عل همشمار AL HAMISHMAR (THE GUARDIAN) Daily Tel-Aviv P.O.B. 61999

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי יד.

© כל הזכויות שמורות

מודפס ב"יהודפוס החדשי" בע"מ, טל. 03-6388510

שער שני

שר החוץ פרס שב וקורא לפינוי התנחלות נצרים

פרס קיבל חיזוק לעמדתו מחייל מילואים שסיפר: "מגיעים לכאן אוטובוסים ריקים בלילה שנהגיהם מתחננים לליווי" □ פרס קרא לנרמל את החיים בעזה

□ רמי שני

שר החוץ השמיע שוב את עמדתו בעניין הצורך שבפינוי הישוב נצרים. לדבריו, יש ביקורת על נצרים, כי היא מחייבת העמדת הרבה חיילים להגנה ומהווה נקודת עימות מתמדת. שר החוץ אמר את הדברים בעת סיור שערך בישובי המועצה האזורית שער הנגב ולאורך גדר המערכת. "יש לפנות את נצרים ונצטרך להסיק את המסקנות בעניין זה," הדגיש פרס. מאוחר יותר הוא קיבל חיזוק לעמדתו זו, לאחר ששוחח עם חייל מילואים במקום, העושה לדבריו 'עבודה מיותרת' בהגנה על ישוב שנחיצותו מוטלת בספק. "פחד לעשות שם סיורים" ציין החייל באזני פרס, "מגיעים לכאן אוטובוסים ריקים בלילה שנהגיהם מתחננים לליווי. פחד ממש להיכנס לשם בלילה".

בעניין הצלחתה של הגדר בשילובה במערך הביטחון, אמר השר, כי בגדר זו צריכים להיות פתחים כלכליים. "כשנבנה את הפארקים התעשייתיים, גם נמנע הטרדות מהפועלים שבאים לישראל וגם נמנע בעיות של ביטחון. במקום להביא את הפועלים לישראל, צריך להעביר את העבודה לרצועה", ציין פרס. לדבריו, צריך לעשות הכל שהייצור ברצועה לא ייפגע ושכל התוצרת תזרום בין הרצועה לירדן באופן חופשי. "הדבר האחרון שישראל רוצה זה לראות אנשים רעבים בעזה. אין לנו שום כוונה לפגוע לא בנשים ולא בילדים. צריך לתת להם לאט לאט לנרמל את החיים", אמר שר החוץ.

השר סייר לאורך הגדר באיזור נחל עוז, ושמע הסברים מפי אנשי ביטחון וחיילים המבצעים סיורים על גדר המערכת החדשה. בשעות הצהרים הוא הרצה בפני תלמידים במכללה האזורית בשער הנגב, ואחרי הצהרים התארח מר פרס במועדון של קיבוץ נחל עוז, ושמע מפי ראשי ההתיישבות שליד הקו הירוק על הקשיים הפוקדים אותם.

מבט לסוריה

סגן שר הביטחון, ח"כ מרדכי גור, סייר הבוקר בגולן וביקר במוצבי החרמון ובמוצבי צה"ל בדרום לבנון. אל סגן השר נלווה נכדו, שזכה לצפות מהחרמון על מערכי הסורים (צילום: רקיע 10)

47% מתושבי ג'נין מתנגדים לרעיון האוטונומיה בעירם

52% מהנשאלים בסקר שנערך בעיר סברו שמדובר בתמרון להחלשת הסכם אוסלו

(ע). 47 אחוז מתושבי ג'נין מתנגדים להצעתו של ראש הממשלה, יצחק רבין, בדבר הענקה מוקדמת של סמכויות בעניינים מוניציפאליים וכלכליים, ללא משטרה פלסטינית, לידי הרשות הפלסטינית בעיר ג'נין – כך עולה מסקר של המרכז הפלסטיני לדעת קהל, המנוהל ע"י ד"ר נביל כוכאלי.

על פי נתוני הסקר, רק 35 אחוז מהנשאלים הביעו את תמיכתם ברעיון האוטונומיה בג'נין. 52 אחוז מהנשאלים מאמינים, כי הצעתו של ראש הממשלה רבין לגבי אוטונומיה בג'נין, הינה תמרון הנועד להחליש את הסכם אוסלו. 14 אחוז מהנשאלים תושבי ג'נין ראו בהצעה הישג של הסכם אוסלו. 34 אחוז נמנעו מלהכריע בשאלה.

לגבי פגישתם של יו"ר הרשות הפלסטינית, יאסר ערפאת, וראש הממשלה רבין ביום חמישי שעבר – 28 מהנשאלים גרסו, כי הפגישה תתרום ליישום ההסכם שנחתם בין ישראל ואש"ף, ואילו 44 אחוז שללו עמדה זו.

הסקר נערך בקרב 376 תושבים מבוגרים בעיר ג'נין, בימים שבת וראשון. ד"ר כוכאלי, תושב בית סאחור, אמר, כי הנתונים מצביעים על עליית הספקנות בקרב הפלסטינים בקשר ליישום הסכם אוסלו.

זווילי תוקף את הפסקת הסיורים המשותפים למשטרה ולמתנחלים בבקעת הירדן

□ יהודה צור

במלים שערוריה, הגדיר אתמול מזכ"ל העבודה, נסים זווילי, את הפרשה של הפסקת הסיורים המשותפים למתנחלי בקעת הירדן והמשטרה בעקבות דבריו של ח"כ רן כהן ממרצ.

זווילי ציין, כי בישובים חקלאיים רבים במדינת ישראל קיים נוהל של פעילות משותפת של משמר הגבול, משטרת ישראל וגורמי הביטחון ואזרחים בישובים למניעת גניבות, חבלות, פגיעות ברכוש ושמירה על הביטחון האישי.

זווילי קרא לחדש את הסיורים המשותפים של המשטרה והמתיישבים בבקעת הירדן ואמר, כי אם קיימת בעיה חוקית בלשון, יכולים המתנחלים להשתתף בסיורים במתכונת הזו למשמר האזרחי.

חילוקי דעות בין שריד לאלוני בעקבות מינוי ברעם ושטרית

השרה אלוני התנגדה לדרישתו הראשונית של שריד, להצביע נגד אישור המינויים בכנסת □ השר ברעם אינו מרוצה מהמינוי הזמני - היה מעדיף את משרד הדתות

□ יהודה צור

החלטתו של ראש הממשלה למנות את השר עוזי ברעם באורח זמני כשר פנים ואת השר שטרית כשר הדתות, כנראה עד סוף הקדנציה, גרמה למשבר, שנמשך כל היום בין מרצ לעבודה ועוררה חילוקי דעות קשים בתוך מרצ.

בעקבות הודעתו של רבין התכנסה אתמול בבוקר סיעת מרצ. בתוך הסיעה מרצה מתיחות גדולה כאשר בתוכה התגלעו חילוקי דיעות. שריד תבע מחבריו להצביע נגד השרים כאשר הדבר יובא, כפי שתוכנן, באותו יום אחר הצהריים לאישור הכנסת.

מאחורי שריד התייצבו אמנון רובינשטיין, יאיר צבן, רן כהן, בני טמקין ונעמי חזן, כאשר מולם, בראש המתנגרים, השרה אלוני עם יתר הח"כים. אלוני היתה בעד הצעה מתונה, לתבוע מרבין להוציא את ההכרעה לעוד שבוע ימים, ובינתיים למצוא פיתרון.

אלוני ציינה שהיא מתנגדת לשבירת כלים פוליטיים. היא הזכירה, שהיא עברה טראומה הרבה יותר קשה בעבר, ואיש לא ביקש אז לפרוש מן הממשלה והיא בעצמה לא פרשה מהממשלה בעקבות זאת.

ישיבת הסיעה נגמרה כמעט בפיצוץ, כאשר בסיומה אמר יוסי שריד, שהוא שוקל צעדיו ואולי יפרוש. יו"ר הסיעה, רן כהן, עזב את ישיבת הסיעה בטריקת דלת ואמר לחבריו: "תעשו לטובה הרשא." רן כהן ועמו חלק מחברי הסיעה לא קיבלו את העמדה, שסיעת מרצ והשרים צריכים להצביע נגד המינויים החדשים. רן כהן אמר, שהחלטת רבין היא סטירת לחי ופגיעה בסיעת מרצ.

ח"כ חיים אורון אמר אתמול, שהחלטת ראש הממשלה היתה חוסר התחשבות כלפי סיעת מרצ שנהגה כל העת באחריות ושימשה כגורם יציב בתוך הקואליציה.

ח"כ חגן ארז, אמר כי זאת פגיעה חמורה במרצ, אבל הוא לא תומך בפרישה מן הממשלה.

אלוני הקדימה פגישה של כ־40 דקות עם ראש הממשלה.

גם בישיבה הושמעו דברים קשים, כאשר שרי מרצ קבלו על יחסו של רבין כלפי הסיעה.

רבין האשים את מרצ, כי התנגדה בשעתו לצירופה של צומת, שאז הממשלה היתה יותר יציבה. הוא גם האשים את מרצ בכך שלא רצתה את ש"ס, אולם שרי מרצ השיבו, שממילא, ולמרות כל המאמצים, ש"ס מסרבת להיכנס לממשלה.

בסוף אמר רבין, שאינו מעוניין לריב עם סיעת מרצ, וקיבל את דרישת הסיעה לדחות עד יום שני הבא את הבאת הנושא לאישור הכנסת. השרים הביעו תקווה, שעד אז יימצאו פתרונות יצירתיים למשבר שנוצר.

ראש הממשלה הודיע אתמול בשעה שבע בבוקר לשר ברעם על החלטתו. השר שטרית שמע על החלטת רבין ממש לפני ישיבת הממשלה המיוחדת שכונסה לשמוע על החלטת רבין.

השר ברעם אמר, שהוא הופתע מכך, וברצון היה מקבל את תיק הדתות, כי זהו תיק שהוא מכיר ולא צריך ללמוד אותו, בפרט כשמדובר במינוי זמני, לתקופה של כמה חודשים. בקיץ מתכוון רבין לעשות סבב תיקים גדול.

בשעות הבוקר נפגש ראש הממשלה עם השר קיסר, אשר הודיע לו שאינו מעוניין לשמש כשר הדתות. לאחר ישיבת הממשלה הוצף משרדו של השר שטרית בטלפונים של הרבנים הראשיים בהווה ובעבר, ח"כים מהסיעות החרדיות, רבנים ואישי דת רבים אשר בירכו אותו על התפקיד.

השר שחל, שרצה את תיק הפנים, אמר בתגובה שאינו מאוכזב, אבל גם לא מרוצה. שחל אמר, שראש הממשלה הודיע שהשרים ייתמנו עפ"י כישוריהם, ועכשיו קביעה זו נמצאת בסימן שאלה.

שטרית הביע את הערכתו שיוכל לתרום רבות לאחדות העם, לטובתם של החילונים והדתיים, ואוכל לספק שירותים יעילים באריכות.

מיד לאחר המשבר שפרץ בין מרצ לעבודה אמר מנהיג ש"ס, אריה דרעי שעתה מתברר, שמרצ, אשר כל העת אמרה שהיא נגד סחטנות כדי לזכות בעוד תיקים וחטבות, פועלת באותה צורה.

דרעי אמר, שאין שום טענות על כך שמרצ פועלת למען האינטרסים שלה, אבל העניין צריך להיות דו סטרי. "כאשר ש"ס מקבלת משהו – זו סחטנות, אבל כשמרצ דורשת משהו זו לא סחטנות," קבל שר הפנים לשעבר.

רמון ודרעי העדיפו את ברעם על שריד

□ יהודה צור

שלשום בערב עוד היו סיכוייו של שריד טובים למדי להתמנות כשר הפנים ופרס תמך במינויו, אולם אח"כ הועלו שמות אחרים ודווקא חיים רמון ואריה דרעי תמכו בעוזי ברעם כשר הפנים.

כאמור, ראש הממשלה החליט לעקוף את הבעיה, ולא להמתין שבוע ימים עם משבר מתמיד בין העבודה למרצ, על השלכותיו להמשך קיומה של הממשלה.

רבין הזמין את יוסי שריד לשיחה, וסביר להניח שהשבחים שקיבל שריד וההבטחות שבסבב התיקים הבא יזכה ללא ספק בקידום ובתיק בכיר יותר – הם שהביאו לקיצו של המשבר.

בתי דין רבניים יורשו להטיל הגבלות חמורות ועונשים על סרבני גט

הכנסת אישרה חוק המעניק תוקף חוקי להסדרי ממון אצל נוטריון בין בני זוג

□ עליזה ווטואל

מליאת הכנסת אישרה אתמול פה אחד והמורות, בקיום פסקי דין של גירושין בבתי הדין הרבניים. החוק עבר ב־33 קולות, ללא מתנגדים, בקריאה שנייה ושלישית. על פי החוק החדש, שהוגש מטעם ועדת החוקה, ביוזמת תשעה חכ"ים ממספר סיעות, יתן בית הדין הרבני צו הגבלה לאדם שלא קיים פסק דין, במטרה לממש את הפסיקה. בין היתר רשאי בית הדין להגביל את סרבן הגט ביציאה מהארץ, למנוע ממנו השגת דרכון, חידוש רישיון הנהיגה, למנוע כהונה בגוף מבוקר במישור הממלכתי או המקומי, למנוע רשיון עסק, פתיחת חשבון בנק, ואפילו לצוות עליו כליאה בבית הסוהר בתקופה שלא תעלה על חמש שנים.

עונשים אלו לא ינתנו, אלא לאחר שניתנה ההזדמנות לכל בעל דין להשמיע את טענותיו. בהביאו את החוק החדש בפני הכנסת אמר יו"ר ועדת חוק, חוקה ומשפט של הכנסת, ח"כ דדי צוקר: "אנו מביאים היום תרופות לאחת הבעיות היותר קשות שיצרה ההלכה. מדובר על כ־400־500 נשים, שנשללה מהן הזכות להקים חיים חדשים. אנו פועלים ומחפשים תרופות בתוך המסגרת של הדין והיתן שכן נישואין וגירושין נדונים על פי הדין הדתי."

הסדרת יחסי ממון

מליאת הכנסת גם אישרה אתמול בקריאה שניה ושלישית את חוק יחסי ממון בין בני זוג, החוק אושר ברוב של 11 חברי כנסת. החוק מעניק תוקף חוקי להסדרת יחסי ממון בין בני זוג שנעשו אצל נוטריון לפני הנישואין.

פרס הבטיח למנות את אלי דיין לסגן שר החוץ כאשר יתמנה ביילין לשר

□ יהודה צור

ח"כ אלי דיין הודיע אתמול ששר החוץ, שמעון פרס מסר לו על כוונתו למנותו לסגן שר החוץ אם וכאשר יוסי ביילין יתמנה כשר בממשלה במסגרת סבב התיקים המתוכנן לקיץ הקרוב.

דיין סיפר שפרס הודיע לו על כך אתמול בבקר ועכשיו צריך לחכות למינויו של ביילין, אמר דיין.

הוא הדגיש שבפוליטיקה הישראלית ארבעה חדשים זה הרבה מאד ולכן כל עוד העניין לא יוצא לפועל אי אפשר לומר דבר.

דיין אמר, כי בעת שהוביל את המאבק לקידום ליום לימודים ארוך, שגרם להעמדתו מתפקיד יו"ר הסיעה הקואליציה, לא ידע כלל על תוכניות פרס. הוא ציין שזו היתה תקופה גדולה וטובה עבורו. דיין אמר, שאם בכהונה של הממשלה הבאה, הוא קיווה לקבל תפקיד בממשלה, וציין שמאחוריו 11 שנות כהונה ראש עיר ושתי קדנציות בכנסת. דיין, השולט באנגלית ובערבית, מאמין שיוכל להתמודד עם התפקיד ולהצליח בו.

עובדי "אל־אופ" חוזרים הבוקר לעבודה סדירה

כך החליטה ועדת המעקב המשותפת להסתדרות ולמעסיקים □ הסכסוך במפעל פרץ לפני שבועיים, ומזה 10 ימים הוא מושבת ע"י ההנהלה

□ אבשלום קווה

עובדי מפעל "אל־אופ" בנס־ציונה ישובו היום לעבודה סדירה, לאחר שהמפעל הושבת על ידי ההנהלה יותר מ־10 ימים – כך קבעה אתמול ועדת המעקב המשותפת להסתדרות ולמעסיקים.

על ועדת מעקב כזו הוחלט במסגרת הסכם תוספת היוקר בין הצדדים, בו צויין, כי במידה שיפרוץ סכסוך עבודה, ולאחר שהצדדים לא יצליחו לפתור אותו, הם יפנו לועדת מעקב עליונה, המורכבת מנציגי מעסיקים וההסתדרות.

יצוין, כי החלטה זו התקבלה לאחר מו"מ ארוך, ולאחר הסכמת הנהלת המפעל שכל העובדים ישובו לעבודה סדירה. ועדת המעקב, בראשותם של מ"מ יו"ר ההסתדרות ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי ח"כ עמיר פרץ ויו"ר ועדת העבודה של לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים דורון טמיר, הורתה לשני הצדדים להקפיא את כל הפעולות שנקטו האחד כלפי השני, ומשמעות הדבר, ביטול כל הצווים הנמצאים בידי ההנהלה כנגד העובדים. ועדת המעקב תתכנס ברחיפות ותקיים דיונים רצופים במטרה לסיים את המשבר.

בית משפט השלום ברחובות שדן בסכסוך קבע, כי שביתת המגן – סגירת המפעל – הינה בלתי חוקית, וההנהלה מחוייבת בתשלום מלא על כל ימי השביתה. שופטת בית משפט השלום ברחובות, א. בית־נר, הוציאה אתמול צו מניעה האוסר על העובדים לשהות בחצר מפעל ההיי־טק המתוחכם, בעל המוניטין הבינלאומי בתחום האלקטרו־אופטיקה.

כמו כן, העובדים חוזרים לעבודה במתכונת מלאה כאשר נפתח מו"מ עם הוועד, ללא תנאים מוקדמים, והדיונים ייערכו במסגרת זמן מוגבל ובאינטנסיביות.

עשרות מעובדי המפעל קיימו אתמול משמרות מחאה מול בתי מלון השייכים לקבוצת פדרמן, שהיא אף בעלת "אל־אופ". העובדים חילקו לאורחי המלון כרוזים בהם קריאה ובקשה להימנע מהתאכסנות בבתי מלון "שבעליו לוחם בכל כוחו נגד התארגנות עובדים השומרים על זכויותיהם". המשבר באל־אופ נבע ממחלוקת בין ההנהלה לבין נציגות העובדים על סמכויות האחרונים להתערב ואף למנוע פיטורין ושינויים בהליכי העבודה.

מטוסי ירדן יורשו לטוס מעל ישראל מה־10 במרס

על פי סיכום שהושג בשיחות בין נציגי המדינות אתמול באילת

□ כתב "על המשמר"

חברת התעופה המלכותית של ירדן תוכל לטוס מעל המרחב האווירי של ישראל כבר ב־10 במרס 1995 והסכם תעופה בין ישראל לבין ירדן ייחתם במהלך השבועות הקרובים – כך גילה היום שר התחבורה, ישראל קיסר. מוסר דובר המשרד.

הסיכום עם הירדנים הושג אתמול במהלך השיחות בנושא תעופה שהתקיימו באילת, בהשתתפות ראשי מנהלי התעופה של ישראל וירדן ונציגי חיל האוויר של שתי המדינות.

השר קיסר מעריך, כי כבר בתקופה הקרובה ייחתם הסכם תעופה בין ישראל לבין ירדן וכמו כן ייחתם הסכם בין שתי חברות התעופה הלאומיות: אל על ואייר ג'ורדניאן הירדנית. "האישור שלנו למעבר של מטוסים ירדנים מעל המרחב האווירי של ישראל הוא צעד בונה שלום. האישור לירדנים ניתן תוך שמירה על האינטרסים של חיל האוויר שלנו", אמר קיסר.

האישור שניתן למטוסים של ירדן ייבחן מחדש לאחר חודשיים (10.5.95), ואם יהיה צורך לעשות בו שינויים הם יעשו בתיאום בין שתי המדינות.

את השיחות מהצד הישראלי ריכז ראש מנהל התעופה האזרחית, מנחם שרון.

שרון גילה, כי הירדנים יטוסו ב־3 גבהי טיסה שונים: בלילות ובסופי שבוע הם יורשו לטוס בגובה של 21־11 אלף רגל, בשעות אחה"צ 17־11 אלף רגל ובבוקר יותר להם לטוס בגובה של 12־11 אלף רגל.

דובר משרד התחבורה אלי דנון מסר, כי האישור לחצות את המרחב האווירי של ישראל ניתן רק לחברת התעופה המלכותית של ירדן, וכי חברות תעופה אחרות, שיבקשו אף הן לחצות את ישראל ממזרח, יאלצו לקבל מראש את אישור מנהל התעופה האזרחית.

סגן שר החוץ ביילין מפקפק בכוונת סוריה ללכת לשלום

(ע). סגן שר החוץ, יוסי ביילין, הביע אתמול ספק רב אם התקבלה החלטה אסטרטגית בדמשק להתקדם להסכם שלום עם ישראל.

ביילין אמר: "אני הייתי בין אלה שהבחינו בשנים האחרונות בשינוי האסטרטגי שחל בסוריה. אני מוכרח להודות, שאני לא בטוח שההחלטה האסטרטגית בסוריה אכן התקבלה. אם כולנו יודעים מהו הפיתרון ולמרות זאת אין משא ומתן, אני מעלה בדעתי סימן שאלה לגבי ההחלטה האסטרטגית הזאת".

ביילין הזכיר אחדות מן האמירות שיוחסו לראש הממשלה ולשר החוץ באשר למחיר שתשלם ישראל תמורת הסכם שלום עם סוריה. בין השאר, חזר ביילין על דברי ראש הממשלה, שאמר כי "עומק הנסיגה של ישראל יהיה כעומק השלום שתקבל מסוריה".

"אילו אני הייתי מנהיג סורי שרוצה בשלום", אמר סגן שר החוץ, "הייתי חושב שזו נוסחה נוחה למשא ומתן". בהקשר דומה, הזכיר ביילין גם את דברי רבין, לפיהם במסגרת הסדר שלום עם סוריה, יהיה צורך בעקירת ישובים ישראלים מרמת הגולן, וכן את דברי שר החוץ פרס על משמעות הריבונות הסורית ברמת הגולן.

ביילין סיכם את שורת הציטוטים הללו באמרו, כי לכולם לא היתה כל תגובה סורית של ממש.

דבריו הובאו בקול ישראל בשפה הערבית.

הכנסת תדון היום בהצעת חוק נגד הפיכת אתר דודאים בנגב לאתר פסולת ארצי

□ רמי שני

הצעת חוק פרטית שעניינה למנוע הפיכת אתרים בנגב לאתרי פסולת ארציים מוגשת היום לדיון בכנסת על ידי ח"כ פנחס בדש. "לא ישמש אתר כלשהו בנגב כאתר לשפיכת פסולת רגילה אלא אם הפסולת נוצרה בנגב," נאמר בהצעה. פסולת רגילה מוגדרת בהצעה ככל פסולת שהיא, למעט פסולת תעשייתית ופסולת חומרים מסוכנים.

חבר הכנסת בדש מסביר בהצעת החוק, כי במשך כל השנים הזניחו ממשלות ישראל את הנגב, ומנעו ממנו השקעות בחינוך, פיתוח התעשייה, תשתיות וכבישים. באר שבע, לדברי בדש, נמצאת כיום במצב כלכלי ותדמיתי קשה. "נכון להיום, כל הפסולת הרעילה הנוצרת ברחבי המדינה משונעת בכבישים ירודים ובתנאים מסוכנים לרמת חובב שבנגב. אין להעלות על הדעת שהנגב ובאר שבע יהפכו לפח האשפה של המדינה", קובע בדש. לדבריו, הפיכת אתר דודאים, הנמצא במרחק של 2.5 קילומטר מבאר שבע, לאתר הפסולת המרכזי של מדינת ישראל היא מכת מוות לחזונו של בן גוריון לפיתוח הנגב. חבר הכנסת בדש מבקש להדגיש, כי בחוק זה יש כוונה למנוע המשך פגיעה קשה וזילזול מוחלט בתושבי הנגב, השואף לתעשייה מתוחכמת ואוכלוסיה איכותית.

משרד ההסברה הפלסטיני הוציא חוברת התוקפת את ההתנחלויות

ח"כ בני בגין הציג אתמול בכנסת את החוברת "העליה היהודית לפלסטין והשפעותיה ההרסניות על תהליך השלום", אודות תולדות העליה לישראל ומאמצי ההתנחלויות לאורך הקו הירוק ובאיזור ים □ בגין: זה מסמך חמור

□ עליזה חטואל

משרד ההסברה של הרשות הפלסטינית פרסמה חוברת בשם "העליה היהודית לפלסטין והשפעותיה ההרסניות על תהליך השלום". את החוברת, בת שבעת העמודים המודפסים באנגלית, הציג אתמול ח"כ בנימין זאב בגין (ליכוד) בוועדת חוץ וביטחון של הכנסת. החוברת הוצאה לפני ימים אחדים בעיר רמאללה.

המסמך מנתח את תולדות העליה לישראל ואת מאמצי ההתנחלות בשטחים לאורך הקו הירוק. מחברי הדו"ח מאשימים את ישראל בהגברה מכוונת של מסע ההתנחלויות לאורך הקו הירוק ובאיזור ירושלים, וקובע, כי ישראל מפעילה מחצבות על אדמות שנועדו להתנחלויות ושודדת מהפלסטינים את אוצרות הטבע המעטים שיש בידיהם, דהיינו את האבן המופקת מהמחצבות הללו.

במסמך נטען, כי "המדיניות הישראלית ממשיכה ליישם את מטרות התרחבות הציונות דרך הפקעה מאסיבית של אדמות ערביות כצעד לעקור את בעלי הקרקע הפלסטינים מהשטחים ולהכינם לקליטת עולים נוספים". עוד נאמר, כי "על פי תכנית זו, התושבים המקוריים יעקרו מאדמתם ויוחלפו על ידי עולים חדשים".

"אני חושב שלא יכול להיות חמור מן המסמך הזה", אמר ח"כ בני בגין והוסיף, כי הוא לא מופתע מכך. לדבריו, המסמך מייצג את העמדה המסורתית של אש"ף, שלא השתנתה גם בעקבות חתימת הסכם אוסלו. "המסמך מייצג התקפה מוחצת על היסוד של הקיום היהודי בארץ ישראל, ארצו של העם היהודי. התקפה זו מתאימה לעמדות של אש"ף הידועות לנו ואשר לא השתנו. התקפה זו על העליה לישראל, ההתייחסות למדינת ישראל כאל שטח כבוש מאז 1948 עומדים בהתאמה מלאה לעובדה, שאש"ף מסרב לבטל את אמנת הפשע שלו, הקוראת בגלוי להשמדת ישראל, למרות התחייבותו בפני ממשלת ישראל, וכן עומדת בהתאמה להצהרות יאסר ערפאת, שגם אחרי הסכם אוסלו הוא מחויב לתכנית השלבים של אש"ף שהתקבלה במועצה הלאומית הפלסטינית ב־1974," אומר ח"כ בגין.

הקופסה הכחולה - פריט מוזיאוני

63 קופסאות כחולות של קק"ל, מסוגים שונים, מוצגות בתערוכה מיוחדת בבניין "שרת" באוניברסיטת ת"א. "הקופסה הכחולה", היתה במשך עשרות שנים אמצעי עממי לאיסוף כספים לרכישת אדמות ארץ ישראל עבור העם היהודי בידי קק"ל, ונמצאה בבתיהם של יהודים רבים ברחבי העולם. התערוכה כוללת גם מסמכים המתארים את הקופסה ומתייחסים אליה. (צילום: רקע 10)

המשנה ליועץ המשפטי לממשלה השווה בין מין הומוסקסואלי למשכב בהמה

□ עליזה חטואל

"צריך להתעלם מאלמנט הנטייה המינית בין שני בני זוג מאותו מין, כמו שהדברים אמורים ביחסים בין אדם לחיה", כך אמר אתמול הפרופסור למשפט עברי, נחום רקובר, בפני חברי ועדת העבודה והרווחה של הכנסת. הוועדה דנה בהצעת תיקון שוויון ההזדמנויות בעבודה, שהציעו חברי הכנסת מאור, טמקין, גלומבל, דיין, חזן ומחמיד. הוועדה דנה בקריאה מוקדמת על הצעת חוק שירות המדינה של ח"כ דיין המעניקה זכאות לגמלאות גם לבן זוג מאותו מין.

רקובר הוסיף ואמר, כי יחסי מין בין בני זוג מאותו מין מוגדרים במקרא תועבה, ובהמשך הדורות הם נחשבו לסטייה ורק לאחרונה נהפכו לנטייה. "לא די בכך שהם קיימים כדי להצדיק אותם. גם יחסי מין בין אדם לחיה הם דבר שבנמצא", אמר. דברים אלה קוממו את ח"כ יעל דיין, שגינתה את התייחסותו של פרופ' רקובר. לדבריה, הבעת הדעה והסמכות על נורמה שעברה מן העולם, הרואה בהומוסקסואליות לא רק סטייה מגונה, אלא אף שווה למשכב בהמה, אין לה מקום בחקיקה ובתרבות ההתייחסות לבני אדם. היא הוסיפה, כי פרופ' רקובר ביזה את הערכים היהודיים הדמוקרטיים עליהם ניסה להגן, את משרתו ותוארו האקדמי.

ח"כ דיין הסבירה, כי התיקון להגדרת שארים בחוק שירות המדינה מסתמך על חוק שיוויון הזדמנויות בעבודה, המונע אפליה בשל נטיה מינית, ועל פסיקת בג"ץ בעניין הדייל יונתן דנילוביץ'.

גם יו"ר הוועדה, ח"כ יוסי כץ, אמר כי "השוואה בין זכויות פנסיה לזוגות חד מיניים ובין מי שמקיים יחסי מין עם חיה פסולה וראויה לכל גינוי". הדיון בהצעת החוק ימשך בישיבה הקרובה של הוועדה.

"רבע ממנהלי בתי הספר סובלים משחיקה"

□ כתב "על המשמר"

בכנס מנהלי בתי ספר, שהתקיים אתמול ע"י עמותת המורים בתל אביב, הוצגו ממצאי מחקר של ד"ר יצחק פרידמן ממכון סאלד בנושא: "לחץ והתמודדות בשחיקת מנהלי בתי הספר". מוסרת דוברת הסתדרות המורים.

המחקר, פרי יוזמתה של עמותת המורים, התבצע באמצעות שאלוני דואר, שנשלחו לכלל המנהלים בכל בתי"ס. מתוכם מילאו והחזירו 850, שעליהם נעשה עיבוד הנתונים.

מן המחקר עולה, כי רבע מכלל המנהלים דיווחו, כי הם שחוקים בעבודתם. מתוכם, 16 אחוז דיווחו כי הם שחוקים לעתים קרובות, 8 אחוז דיווחו שהם שחוקים לעתים קרובות מאד, וכ־2 אחוז דיווחו שהם שחוקים תמיד. מידת השחיקה נבדקה באמצעות סולמות, שהגדירו תחושות שונות: תשישות, עייפות פיזית, רגשית ומחשבתית, התבודדות, שביטויה: עמדות שליליים כלפי מורים, תלמידים והורים לגבי תפקודם או חוסר האיכפתיות שלהם.

מנסים לתפור לי תיק — טוען הנאשם ברצח המהנדס בחיפה

הצעיר הערבי המואשם ברצח הפסיכולוג, אליעזר לוי בחיפה, כופר באשמה, וטוען כי דקר את לוי תוך כדי הגנה עצמית מפני תקיפה מינית

(ע). "אני חף מפשע, מנסים לתפור לי תיק. אין לי קשר לסיפור הזה". כך אמר אתמול מישל ועקנין (עון מאשדוד), המואשם ברצח המהנדס ההומוסקסואל ישעיהו דמנר, כשנפתח משפטו בבית המשפט המחוזי בחיפה.

השופטים מיכה לינדנשטראוס, נלהה גילאור ושמואל ברלינר, דחו לבקשת הנאשם ובא כוחו, עו"ד אילן ציבולדה, את מתן תשובתו לכתב האישום להיום. זאת, על מנת לאפשר לסניגורו עו"ד אבי ... הנעדר מהארץ, ליטול חלק בדיון. השופט מיכה לינדנשטראוס, הקריא לנאשם את העובדות המיוחסות בכתב האישום. סגנית פרקליטת מחוז חיפה, עו"ד רונית וינריב, מגוללת בתביעה את נסיבות רצח המהנדס ההומוסקסואל מחולון האיירס, ישעיהו דמנר, שרצח כ־20 דקירות באיזור הצוואר וחלקי גוף אחרים.

הנאשם ששיער ראשו גולח, כבול באזיקים ברגליו, גילה עצבנות יתרה כשסקט כתא הנאשמים, שעה שהשופט הקריא את כתב האישום, בנוגע להיכרות שהיתה, לטענת התביעה, בין המנוח לבין הנאשם על רקע קיום יחסי מין הומוסקסואליים".

"מעצבן אותי כמה שמאשימים אותי" הצהיר הנאשם, שטען עוד בהליך הארכת מעצרו בבית משפט השלום בחיפה, שהוא אינו הומוסקסואל או בעל סטיות מיניות.

צעיר ערבי כבן 18, המואשם ברצח הפסיכולוג החיפני, אליעזר לוי (53), במהלך יחסים הומוסקסואליים, כפר אתמול בבית המשפט המחוזי בחיפה באשמות המיוחסות לו, וטען שדקר את המנוח תוך התגוננות מפני תקיפה מינית והגנה עצמית.

סניגורו של הנאשם לא התנגד לכך שתגובת הנאשם לעובדות הנטענות ע"י התביעה בכתב האישום, תינתן ב"דלתיים פתוחות". לדבריו, טענות הנאשם כבר הושמעו בהליכי הארכת מעצרו בבית משפט השלום בחיפה.

השופטים: מיכה לינדנשטראוס אב"ד, סלים ג'בראן ושמואל ברלינר דחו את שמיעת התיק להוכחות התביעה, לתחילת מאי הקרוב.

נציגת התביעה, עו"ד רונית וינריב טוענת בכתב האישום, שהרצח היה בליל ה־19 בדצמבר. לדבריה, הנאשם דקר את הפסיכולוג למוות על רקע יחסים הומוסקסואליים שהתפתחו בין המנוח לבין הנאשם, ימים ספורים לפני הרצח.

התביעה טוענת שהנאשם המית את המנוח בדם קר ומבלי שקדמה לכך כל התגרות. הנאשם הודה באמצעות סניגורו, עו"ד טואר עמאר, באשמת גניבת רכבו של המנוח ובנהיגה ללא רישיון ובהיעדר ביטוח, וכן בהצתת הרכב.

הנאשם כפר גם בכך שבליל הרצח בילה בחברת המנוח בחדר השינה שבדירתו. הוא טען שהגיע לדירת המנוח בליל ה־19 בדצמבר אשתקד על מנת ליטול את חפציו האישיים אותם הותיר בדירה. לטענתו, דחה את הצעת המנוח ללגום "וודקה" בחברתו.

הנאשם טען גם, שלא נענה להצעה מינית מגונה שהעלה בפניו המנוח ונקלע "ללחץ אדיר" לאחר שהמנוח התפשט. "עלו לי לראש מחשבות שונות ומשונות, מלוות בחשש ופחד מפני המנוח שכלא אותי בדירתו" טען הנאשם להגנתו.

עו"ד טואר עמאר טען שלנאשם לא היתה כל כוונה לדקור את המנוח באמצעות סכין שנטל ממטבח הבית לצורך הגנה עצמית ו"למטרה זו בלבד". לטענתו, תוך מאבק עם המנוח, שהשתמש בכוח פיסי, על מנת לגרור את הצעיר למיטתו, דקר הנאשם את הפסיכולוג לשם "הגנה עצמית "על מנת לשמור על כבודו ועל גופו".

עו"ד עמאר טען, שהנאשם נטל את המערכת הסטריאופונית וציוד אלקטרוני אחר מדירתו של המנוח, לא מתוך כוונה לגנוב, אלא במטרה להסוות את הרצח כשוד, מתוך לחץ הנסיבות.

השופטים קבעו שמשפטו של הצעיר שהיה קטין בעת ביצוע העבירה יתברר ב"דלתיים סגורות" וחלקים מראיות התביעה וטיעוני הסניגוריה, יותרו לפרסום, כפוף להחלטת בית המשפט והסכמת התביעה והסניגוריה.

נעצר לאחר שצולם בטלוויזיה גונב אוטובוס ומעשן סמים

(ע). יאיר דגני (21), שצולם בתוכנית הטלוויזיה "עובדה" בערוץ השני כשהוא גונב אוטובוס ומעשן סמים, נעצר על ידי המשטרה, והובא אתמול לבית משפט השלום בתל אביב.

התוכנית שודרה כ־9 כחודש. דגני הודה בכך שאין לו רישיון נהיגה ובשימוש בסם.

נציג המשטרה טען בבית המשפט, כי למחרת, השתמש דגני ברכב גנוב ובמהלך נהיגתו אירעה תאונת דרכים בנתניה. דגני מסר לשוטר פרטים כוזבים ונמלט מן המקום ברכבו ושב לתל אביב.

לטענת החוקר, יש לחקור את המעורבים הנוספים שנכחו במהלך צילום גניבת האוטובוס. לדבריו, העיתונאית שהכינה את הכתבה בטלוויזיה טרם נחקרה.

מנהל חברה חשוד בהעלמת הכנסות במיליון ש"ח

(ע). מנהל חברת א.אר שירותי כח אדם בע"מ, סימון אוחיון (54) מעתלית, חשוד בהעלמת הכנסות בכמיליון שקל ואי העברת ניכויי עובדים ברבבות שקלים לשלטונות המס.

שופטת השלום החיפנית רחל חווה, צוותה אתמול על שחרורו בערבות של 100 אלף שקל.

החוקרת רות בן שמואל טענה, שהחשוד לא הגיש במרוצת השנים 94־90 דו"חות אישיים ודו"חות על הכנסות החברה ולא הצהיר על הכנסותיו שהסתכמו בכמיליון ש"ח לשלטונות המס. לטענתה, הגיש החשוד במרוצת השנים 91־90 דו"חות ולא העביר ניכויים ברבבות ש"ח לשלטונות המס, משכר עבודה של שכירים שהועסקו באמצעות החברה.

תקריות בין צעירים ערבים לשוטרי מג"ב במזרח ירושלים

צעיר ערבי תושב מזרח ירושלים נפגע אתמול בצהריים קל, מפגיעת כדור גומי שנורה על ידי שוטרי מג"ב באיזור שער שכם. הצעיר פונה על ידי התושבים המקומיים לבית החולים מוקאסד. ממשטרת ירושלים נמסר כי הצעיר נורה במהלך התקהלות של תושבים ערביים, שהחלו ליידות אבנים וחפצים לעבר שוטרי מג"ב, לאחר שביקשו מאחד הצעירים להזדהות. התקרית היתה בתוך העיר העתיקה. לאחר ירי של 2 כדורי גומי, התפזרו המתקהלים מהמקום.

אתמול בשעות הבוקר ניסה צעיר ערבי תושב ירושלים, לדקור שוטר מג"ב סמוך הגיא בעיר העתיקה בירושלים, סמוך לבית שרון. צוות שוטרי מג"ב שהיו במקום דרש מצעיר בן 24 להזדהות. הצעיר שלף סכין מטבח וניסה לדקור את אחד השוטרים. הצוות השתלט עליו, הוציא את הסכין מידיו והעביר אותו לחקירה במפלג המיעוטים. דובר משטרת ירושלים מסר כי ככל הנראה בצעיר מעורער בנפשו והמשטרה תבקש מבית משפט לשלוח אותו להסתכלות.

בן 40 מבאר שבע חשוד בהתעללות ממושכת בילדיו

(ע). שופטת שלום בבאר שבע ציוותה אתמול להאריך את מעצרו של תושב העיר, החשוד שבמשך שנים הוא מתעלל בילדיו הקטינים.

המשטרה עצרה ביום ראשון לחקירה אדם בן 40 מבאר שבע, בעקבות תלונה שהגישה נגדו אישתו. זאת, לאחר שבבית החולים בעיר טופל בנה, ילד בן 11 שספג מכות ולדבריה, הילד הוכה על ידי אביו. האם מסרה לחוקרי המשטרה, שבמשך שנים נוהג בעלה להתעלל פיזית ונפשית בשני ילדיהם הקטינים. בעקבות תלונה זו הובאו שני הילדים לחוקרת נוער. הם סיפרו לחוקרת על מכות, אגרופים ובעיטות שהם סופגים בכל חלקי גופם מאביהם כי הוא גם נוהג להכותם בחגורה.

רס"ר המשטרה דוד דרי, ביקש מבית המשפט לצוות על הארכת מעצרו של האב בעוד 10 ימים, כדי להשלים את חקירתו.

לדברי המשטרה, קיים חשש שאם ישוחרר האב ממעצר, הוא ימשיך להתעלל בילדיו וישפיע עליהם לשנות את עדותם. רס"ר דרי אף ציין שלאחרונה מאיים החשוד לרצוח את אישתו ואת ילדיו.

החשוד כפר בבית המשפט בהתעללויות שיוחסו לו. הוא טען, שבביתו נוהג חנוך דתי לילדים ושלאחרונה חלה התדרדרות, בעקבות הליכי גירושין שהחלו בינו לבין אישתו. הוא גם טען, שילדיו לא דיברו אמת בפני חוקרת הנוער. הוצג בפניו תצלום של בנו, כשנלקח לבדיקה רפואית וצולם כשעל גופו סימני חבלות, האב אמר על התצלום: "אלה סימנים של סטירה שנתתי לו, אחרי שהוא לא הופיע לבית הכנסת. הוא ילד חוצפן ומדבר אלי לא יפה".

השופטת צלה קינן עיינה בחומר החקירה והודיעה, שהשתכנעה כי קיימות ראיות לכאורה על אלימות מתמשכת. השופטת הבהירה, שבמצב זה קיימת סכנה ממשית מצד האב כלפי ילדיו ולכן, יש לשקול סכנה זו בעת החלטה אם להגיש נגדו כתב אישום, תוך כדי תקופת מעצרו.

נעצרו חשודים נוספים בפרשת גניבת כתבי היד ברוסיה

אחד מבני משפחת זרוק אתמול בבית משפט השלום בפ"ת (צילום: י.פ.פ.א/אופירה יוחנן)

(ע). בית משפט השלום בפתח תקוה האריך בשישה ימים את מעצרם של שני חשודים נוספים בפרשת גניבת כתבי היד העתיקים בדצמבר אשתקד בסנט פטסבורג ברוסיה. החשודים האחרים בפרשה שוחררו ממעצר.

השניים – יצחק זרוג (42) מקרית־אונו ויצחק זרוג (46) תושב גבעתיים, חשודים כי היו מעורבים בתכנון הגניבה אך לא השתתפו בה בפועל. נציג המשטרה הגיש לבית המשפט מסמך סודי אודות חברי הרשת שהיו מעורבים בגניבה.

השופט ציין בהחלטתו, כי מדובר בפרשייה מתוחכמת שיש בה הסתעפויות רבות, בינלאומיות ובינאישיות, וכרוכים בה כספים רבים מכל הכיוונים – גם אם הפעם לא עלה המבצע יפה.

עו"ד ירום הלוי, המייצג את יצחק זרוג תושב קרית־אונו, טען בבית המשפט, כי אין הצדקה למעצר, בציינו כי החשוד הסגיר עצמו למשטרה מיוזמתו. מדובר באדם חולה לב שזקוק לאוויר צח ואינו יכול לשהות בתנאי מעצר.

עו"ד זאב גורדון, המייצג את יצחק זרוג השני, טען שהמשטרה לא מראה לו את חומר הראיות.

השופט שלי טימן ציין בהחלטתו, כי המשטרה עצרה בפרשה זו בתחילה את החשודים שהשתתפו בפועל בהתפרצות ובגניבה, ואילו החשודים הללו היו ידועים למשטרה ומנויים על "ענף נוסף", רחב יותר. לדבריו, מבחינת משקל, החשד נגדם אינו נופל מהחשד נגד האחרים.

אישום: שפך על גרושתו בנזין וניסה להציתה

(ע). תושב אזור השפלה (39), הואשם אתמול בבית המשפט המחוזי בתל אביב בסדרת מעשי התעללות בגרושתו. התביעה מציינת, כי בני הזוג התגרשו בשנת 90', אולם המשיכו לגור בצוותא.

לפני כחודש, היכה הנאשם את האישה והשליך עליה מאפרה. האישה וילדיה עזבו את הדירה ועברו להתגורר בבתיהם של קרובי משפחה וידידים.

באחד מימי החודש, לאחר שבני הזוג ערכו ביניהם הסכם להסדרת החזקת הילדים, תפס הגבר את האישה בשערה, דחפה לתוך הטינה, והטיל את מימיו בפניה. לאחר מכן, הסיע אותה ברכבו, סטה מהדרך, נכנס לפרדס וביקש מהאישה כי תשוב לחיות עימו. משסירבה, היכה הנאשם את המתלוננת בכל חלקי גופה ואילצה להתפשט. הוא האשימה בבגידה בו, בעט בכל חלקי גופה, הפילה על הרצפה ושפך על גופה בנזין ששאב ממיכל המכונית. הנאשם ניסה להצית את הבנזין, אולם הדבר לא עלה בידו, בשל הרוח העזה שנשבה והגשם שירד אותה עת. לאחר מכן, ניפץ הנאשם בקבוק על ראשה. האישה נפלה על הקרקע והנאשם דרך ברגלו על צווארה. הוא התעלל בה מינית ואנס אותה.

לטענת התביעה, ניאות הנאשם לחדול ממעשיו רק לאחר שגרושתו הסכימה להיבדק בגלאי שקר לצורך הוכחה, כי לא בגדה בו, וכן הבטיחה לא להתלונן במשטרה על מעשיו.

התביעה מבקשת לעצור את הנאשם עד לתום ההליכים בהאשמה, כי מדובר בסדרת מעשי התעללות, מעוררי סלידה וחלחלה.

תושב השרון הודה בקיום יחסים עם ילדה בת 11

□ נחמן גלבוע

תושב איזור השרון (50), הודה במשטרה בקיום יחסי מין עם ילדה בת 11. כתוצאה מיחסים אלה נכנסה הילדה להריון. הילדה, בת לעולים מאתיופיה, מתגוררת באיזור השרון, ונמצאת בהריון מתקדם. דבר ההריון התגלה רק לפני כשבועיים, ולא ניתן היה להפסיק את ההריון. לאחר שעובדי רווחה בבית ספרה של הילדה גילו כי נאנסה כבעבר, הוגשה תלונה למשטרה. משטרת מרחב השרון הקימה צוות חקירה מיוחד לחקירת המקרה. במהלך השבועיים האחרונים עצרה המשטרה 3 חשודים, אשר נחשדו על יחסיהם עם הילדה. אחד מהם היה צעיר בן 17, אשר נטען לגביו כי הכיר את הילדה באמצעות אחד מחבריה. לאחר החקירה שוחררו שני עצורים צעירים, והחקירה התמקדה בתושב השרון בן ה־50. שלשום הודה החשוד בקיום יחסי מין עם הילדה. המשטרה מאשימה אותו באונס קטינה. המשטרה מתכוונת להביא היום את החשוד בפני שופט לצורך הגשת כתב אישום ובקשת מעצר עד תום ההליכים.

שקית עם כדורי רובה ומכתב מהמהנדס נמצאה בירושלים

שקית ובה 50 כדורי רובה מסוג קרבין וכן שני מכתבים החתומים על ידי "המהנדס" יחיא עייש, נמצאה אתמול בבוקר סמוך לתחנת אוטובוס בירושלים. השקית נמצאה ברחוב אשכול שברמות אשכול, ומשטרת ירושלים הוזעקה למקום. במכתבים שנכתבו בשפה העברית תומך הכותב בהמשך ביצוע פיגועים בירושלים. להערכת המשטרה יתכן ומדובר במכתב שהושאר על ידי תושב ערבי והוגה בהמשך הטרור, או שמדובר במעשה קונדס של יהודים.

נחמן גלבוע

תושב ירקא חשוד במזימה להפיץ סמים בבי"ס בחיפה

(ע). צעיר מכפר ירקא, איסמעאיל סעיד מולא (23), חשוד באספקת סמים לנערה, שיועדו למכירה בין תלמידי בית ספר באיזור חיפה.

שופטת השלום החיפנית רחל חווה ציוותה אתמול לעצור את החשוד ל־7 ימים.

נציגת המשטרה, רס"ב אשרה בן הרוש, טענה, שהחשוד סיפק לתלמידה סמי הרואין במטרה להפיצם בין תלמידי בית הספר, שבו לומדת הנערה.

נציגת המשטרה הוסיפה, שהנערה נחקרה, ושוחררה בערבות.

עסקיו של איל ההון נסים גאון בסכנת פשיטת רגל

ז'נבה, (ע"סט"א). המיליונר היהודי־ספרדי נסים גאון עומד בפני פשיטת רגל.
גאון, שייסד את הפדרציה היהודית־ספרדית העולמית בשנות השבעים, מכהן כנשיא הקונגרס והמגבית היהודית המאוחדת בשווייץ הצרפתית, ועומד כיום בפני קשיים כספיים וחשש מהידרדרות אימפריית העסקים שלו.
גאון, יליד סודאן שהגיע לשווייץ ב־1965, טוען כי עסקיו סובלים כעת מקשיי נזילות מסוימים, וכי אין סיבה לחשוש מהתמוטטות כללית ופשיטת רגל.
אחת הסיבות לקשיים, לדברי כתב היומון לה טריבון דה ז'נב, היא עסקת חליפין עליה חתם גאון ב־1991 עם ממשלת רוסיה, לפיה היה אמור לקבל נפט גלמי בתמורה לתרופות וחמרי הדברה.
דיווחים נוספים רמזו על קשיים שהתעוררו לאחר עיסקות נכסי דלא ניידי בז'נבה, ליסבון וקאן.
בכירים במפלגה הסוציאליסטית של שווייץ, המודאגים מהשמעות אפשריות על המערכת הבנקאית במקרה של התמוטטות אימפריית גאון, הציעו הקמת ועדת חקירה שתבחן אפשרות הונאות שבוצעו בידי גאון או נציגיו.

בנק ישראל הפחית את הריבית ב־0.7%

"הפחתת הריבית מעטה מדי וצריך לקוות מאוד שהיא איננה מאוחרת מדי" – מגיב נשיא לשכות המסחר דני גילרמן □ דורש הפחתה נוספת בריבית בשיעור של 1.5%

□ אריה דיין

פרופ' יעקב פרנקל

נגיד בנק ישראל, פרופסור יעקב פרנקל, הודיע אתמול כי הנהלת הבנק החליטה להוריד ב־0.7% את הריבית על מקורות הכספיים שהבנק מעמיד לרשות המערכת הבנקאית.
במסיבת עיתונאים מיוחדת, שכינס אתמול בבוקר כדי למסור על החלטתו בעניין, אמר פרנקל כי זאת הפעם הראשונה במהלך השנה האחרונה שהתוכנית המוניטרית החודשית של הבנק כוללת הפחתת ריבית. במשך השנה האחרונה, הסביר פרנקל, העלינו את הריבית כדי "להילחם באופן נחרץ ונחוש באינפלציה".
מדיניות העלאת הריבית בה נקטנו עד עכשיו, הוסיף הנגיד, מתחילה להניב פירות ומאפשרת לנו להתחיל בהורדה מתונה שלה. פרנקל ציין בדבריו מספר התפתחויות כלכליות שאיפשרו את הורדת הריבית: התמתנות בקצב האינפלציה.
לדבריו, התמתנות משמעותית בציפיות האינפלציוניות לקראת שנת 1995 והתרחבות איטית מבעבר של אמצעי התשלום במשק. "על בסיס כל ההתפתחויות האלה", אמר פרנקל, "החליט בנק ישראל לבצע הפחתה בריבית. אם המגמות האלה יימשכו, תימשך גם ירידת האינפלציה".
במשרד האוצר הביעו אתמול שביעות רצון מהחלטת בנק ישראל והבהירו כי ההחלטה עולה בקנה אחד עם המדיניות הכלכלית ועם המגמות הממותנות הנוכחיות של האינפלציה. "זהו צעד נכון בכיוון הנכון, משום שחשוב שהתוכניות המוניטריות יהלמו את המדיניות הפיסיקאלית", הוסיפו באוצר.
ראשי האוצר הביעו תקווה כי החלטת הנגיד "מבטאת את תחילתו של תהליך להפחתת הריבית". התהליך הזה, אמרו, חיוני ליציבות המשק ולצמיחתו. עוד אמרו כי ההחלטה של פרנקל תורמת להקטנה בחוסר שיווי המשקל בין נתונים שוק ההון, שוק המט"ח ושוק הכספים.
"הפחתת הריבית היא מעטה מדי וצריך לקוות מאוד שלא מאוחרת מדי", אמר בתגובה נשיא איגוד לשכות המסחר, דני גילרמן. מדיניות הריבית של בנק ישראל, ציין, "כבר יצרה אנדרלמוסיה שלמה במשק ותוהו ובוהו כללי. השלכותיה הרגו לכל תחומי המשק ובעיקר לשוק ההון ומטבע החוץ".
"מה שקורה היום בשוק ההון", המשיך ואמר גילרמן, "מוכיח שוב שכלכלת ישראל בנויה על כלים שלובים. אסור ומסוכן להפעיל רק כלי מדיניות אחד ובוודאי שאסור להפעיל מדיניות כזו לאורך תקופה ממושכת ללא צעדים משלימים נוספים בתחומים ריאליים אחרים".
כן אמר גילרמן, כי בנק ישראל נקט במדיניות מתריסה והמשק משלם את המחיר. "כדי למנוע את הנזקים, הבנק חייב להפחית את הריבית לאלתר בעוד כ־1.5%, שאם לא כן המשבר בשוק ההון עלול להימשך," אמר.

כור מכר מניותיו במפעל מיצוי שמנים בתאילנד

המפעל היה בעבר בשליטת "עץ הזית"

□ אבשלום קווה

קונצרן כור השלים אתמול את מכירת כל אחזקותיו במפעל למיצוי שמנים בתאילנד תמורת סכום של 5.2 מיליון דולר.
עיסקת המכירה נעשתה בין הקונצרן לבין קבוצת משקיעים תאילנדים ובהם בנק השקעות מקומי.
"כור" החזיקה בכ־30% ממניות המפעל התאילנדי בעוד שיתרת המניות הוחזקו בידי משקיעים מקומיים, כולל בנק תאילנדי, שרכשו את האחזקות.
המפעל למיצוי שמנים בתאילנד היה בעבר בבעלות חברת "עץ הזית", כאשר זו היתה בשליטת משפחת ליבוביץ.
כאשר רכש הקונצרן את השליטה ב"עץ הזית" הוא קיבל גם את חבילת המניות במפעל התאילנדי שהוקם בזמנו לפי ידע ישראלי.
לפי ההסכם בין השותפים נוהל מפעל מיצוי השמן בידי גורמים תאילנדים מקומיים. קונצרן "כור" זכה מדי שנה לדמי ניהול שנתיים בגובה של כ־80 אלף דולר.
מפעל "עץ הזית" נסגר באחרונה.

שרת המדע והאמנויות שולמית אלוני מברכת את ד"ר לאה בק עם מינויה למדענית ראשית של משרד המדע. מימין: מנכ"ל המשרד צבי ינאי

מוסטפה נאטור מונה ליועצו של שר התמ"ס מיכה חריש

ירכז את פעולות המשרד במגזר הערבי ויעודד השקעות ופיתוח תשתית

□ אריה דיין

שר התמ"ס, מיכה חריש, מינה את מוסטפה נאטור ליועצו לענייני ערבים. נאטור, כלכלן תושב נצרת, שעבר שנים רבות ככלכלן בכיר במשרד החקלאות, נכנס לתפקידו במשרד התמ"ס לפני כשלושה שבועות.
מלשכתו של השר חריש נמסר אתמול, כי תפקידו של נאטור יהיה לרכז את פעולות המשרד בפיתוח תעשיות ועסקים בישובים הערבים.
בימים אלה מכינים במשרד התמ"ס תוכניות עבודה לעידוד הפיתוח הכלכלי במגזר הערבי לפי אופי הישובים.
התוכנית תתרכז בפיתוח אזורי תעשייה, בניית סל עסקים ותעשייה, עידוד הקמתן של חברות לפיתוח כלכלי, עידוד הקמת תשתיות ואיתור משקיעים.

חברת־בת של תדיראן זכתה במכרז של צבא ארה"ב

תייצר מכשירי־קשר בשווי כולל של 62.5 מ' דולר

□ אבשלום קווה

חברת "טלקום", שבשליטת קונצרן תדיראן, תייצר מכשירי קשר לצבא ארצות הברית בעיסקה כוללת של 62.5 מיליון דולר.
החברה תהיה קבלן משנה לחברה האמריקאית הגדולה "ג'נרל דינמיקס". היקף העיסקה הכוללת הוא 125 מיליון דולר. חלקה של טלקום יהיה, לפיכך, 50 אחוזים.
לדברי מנכ"ל תדיראן, ישראל זמיר, הזמנה זו היא השלישית במספר ועד כה זכתה טלקום בהזמנות בהיקף של כ־150 מיליון דולר במסגרת פרוייקט הקשר "סינקגרס".
כיום מייצרת טלקום מדי חודש כ־1,000 מערכות קשר המיועדות לצבא ארצות הברית.
לאחר קבלת ההזמנה החדשה באופן רשמי תתחיל החברה לספק, החל בספטמבר '96, כ־150 אלף מקמ"שים (מקלטים/משדרים), בשמונות אלפים מגברי הספק ומשתנים מתאמים לכלי רכב.

● עשר חברות אמריקאיות ואירופיות יתחרו על פיתוח וייצור של טיל נגד טילים, המשותף לארה"ב, צרפת, גרמניה ואיטליה. ארבע המדינות חתמו ביום שני בבון על הצהרת כוונות לייצור משותף של טיל נגד טילים MEADS.

הודעת הנגיד הריצה את המשקיעים אל האג"חים

□ כתב "על המשמר"

עודפי ביקוש גדולים, יותר מ־200 מיליון שקל, הגיעו אתמול לשוק אגרות החוב, בעקבות ההודעה שבנק ישראל יתערב, אם יהיה צורך, בשוק זה.
כתוצאה מכך, באג"ח הצמודות למדד היו בד"כ עליות של עד כשליש האחוז, במחזור גבוה של כ־120 מיליון שקל.
לעומת זה, בשוק המניות לא היו אתמול בשורות משובבות לב. בתחילת המסחר הגיעו עודפי ביקוש של כ־50 מיליון שקל, שהביאו למגמה מעורבת עם נטייה לעליות בכר"מ ולמגמה מעורבת עם נטייה לירידות במשתנים, כאשר הנטיה לירידות מוסברת באכזבה מכך שהריבית הורדה רק ב־0.7%.
לקראת סוף המסחר, חלה התמוטטות בזעיר אנפין בסקטור המשתנים, ומרבית המניות, שנסחרו עד אז ביציבות, החלו לרדת עד כ־3%.
בסיכומו של יום, מדד מניות המשתנים ירד באחוז לרמה של 157.3 נקודות, ומדד מניות המעו"ף ירד ב־1.25% לרמה של כ־156 נקודות.
בין המניות שבלטו: טבע, שנסחרה בלא שינוי בשער, במחזור של כ־3 מיליון שקל, כוס שירדה ב־3% ומניות כור ואלביט שירדו במ־4% כ"א.

השוק הבינלאומי

השערים נכונים לאתמול, שעה 20.00, שעון ישראל

שוק הסחורות

	נמוך	גבוה	סגירה	שינוי	
סוכר מוורק ליברה	14.72	14.80	14.74	−0.06	(סנטים)
קפה (ליברה)	170.60	173.00	172.60	+3.25	(סנטים)
קאקאו (טונה)	1,050.00	1,038.00	1,049.00	+12.00	(דולר)
כותנה (ליברה)	96.70	98.48	98.48	+0.47	(סנט)
מיץ תפוזים (ליברה)	101.85	103.90	101.60	−2.15	(סנט)
חיטה (בושל)	361.00	366.00	361.75	−5.00	(סנט)
תירס (בושל)	231.25	232.25	231.50	−1.25	(סנט)
סויה (בושל)	553.00	555.50	554.00	−1.00	(סנט)
נפט חימום (גלון)	47.20	47.90	47.75	+0.03	(סנט)
נפט קל (טקס בחבית)	18.56	18.65	18.68	−0.08	(דולר)
פלטינה (אונקיה)	416.50	416.50	418.00	−0.70	(דולר)
נחושת (ליברה)			133.60	+0.25	(סנטים)
עופרת (טונה)			590.00	+8.00	(דולר)
אלומיניום (טונה)			1,918.00	+17.50	(דולר)
אבץ (טונה)			1,041.00	+2.00	(דולר)
ניקל (טונה)			8,440.00	+105.00	(דולר)

בורסות בעולם

	נמוך	גבוה	אחרון	
ניו יורק (דאו ג'ונס)	3,958.92	3,968.68	3,952.53	+5.38
מדד המניות הישראליות בניו יורק	117.05	121.11	117.91	−2.62
לונדון (אם אי 100)	3,013.40	3,025.10	3,023.40	+4.80
פרנקפורט (דקס)			2,101.54	+15.49
טוקיו (ניקיי)			18,096.20	+139.80
הונג קונג (האנג סנג)			8,082.29	+175.55

שער הדולר לעומת המטבעות העיקריים בעולם

	נמוך	גבוה	סגירה	שינוי ב־%
ליש"ט	1.5725	1.5850	1.5815*	−0.0023
מרק	1.4715	1.4875	1.4768	−0.0180
פרנק שוויצרי	1.2440	1.2579	1.2475	−0.0022
פרנק צרפתי	5.1246	5.1694	5.1489	+0.0129
ין יפני	97.01	97.70	97.24	−0.0100

* השער בדולרים

מטבע חוץ בנק הפועלים 21.2.95

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	–	–	–	–	3.4111
דולר אמריקני	1	–	–	–	–	3.0060
מרק גרמני	1	–	–	–	–	2.0403
לירה שטרלינג	1	–	–	–	–	4.7546
פרנק צרפתי	1	–	–	–	–	0.5854
ין יפאני	100	–	–	–	–	3.0907
גילדן הולנדי	1	–	–	–	–	1.8183
פרנק שווייצרי	1	–	–	–	–	2.4110
כתר שבדי	1	–	–	–	–	0.4125
כתר נורבגי	1	–	–	–	–	0.4635
כתר דני	1	–	–	–	–	0.5160
מרק פיני	1	–	–	–	–	0.6600
דולר קנדי	1	–	–	–	–	2.1486
דולר אוסטרלי	1	–	–	–	–	2.2234
ראנד דר' אפריקאי	1	–	–	–	–	0.8460
פרנק בלגי	10	–	–	–	–	0.9895
שילינג אוסטרי	10	–	–	–	–	2.8961
לירה איטלקית	1,000					1.8724

טנקים רוסיים כיתרו בדרום גרוזני את עמדות הבדלנים

ארגון רוסי לזכויות האדם: 24,350 אזרחים נהרגו בגרוזני עד־סוף ינואר □ הסקר לא העריך את מספר ההרוגים בקרב כוחות הצבא הרוסיים

שני רוסים חוזרים קברים בפארק גרוזני, שהוסב לבית קברות. על הסבת הפארק הוחלט מאחר שאין באיזור בית־קברות פראבוסלבי וחילופי האש מסכנים כל ניסיון להעביר גוויות לאיזור אחר (צילום: איי.פי.)

אלחאן יורט, (ע"צ, ע"ד, איי.פי.). כעשרה טנקים רוסיים הצליחו לחדור ביום שלישי לאיזור מדרום לגרוזני, במטרה לכתר את העמדות האחרונות של הבדלנים הצ'צ'ניים בעיר.
הטנקים יצאו מעמדות ההמתנה שלהם דרומית מזרחית לעיר, והצליחו להתמקם באלחאן יורט, במרחק של כ־7 ק"מ דרומית־מערבית לבירה, בערך בשעה 10:00 בבוקר (לפי שעון ישראל), מסרו אנשי הכוחות הצ'צ'נים באיזור.
מטרת המבצע הרוסי היא לנתק את העמדות האחרונות של הבדלנים, הנמצאות ריכוז בדרומה של העיר גרוזני.
מוסקווה. מסמך שהכינו מומחים בשביל הנציב הרוסי לזכויות האדם סרגיי קובליוב קובע, כי 24,350 אזרחים בגרוזני נהרגו במהלך
במסמך נאמר כי רשימת ההרוגים בחודשים עד ל־25 בינואר, כוללת 3,700 ילדים מתחת לגיל 15, 4,650 נשים מעל גיל 15, 2,650 גברים מעל גיל 50 ו־13,350 גברים לא חמושים בין הגילים 15 ל־50.
במסמך הוערך, כי בקרב הלוחמים הצ'צ'נים נהרגו כ־650 בני אדם.
המסמך אינו מוסר מספרים על אבידות הצבא הרוסי. פקידי משרד ההגנה הרוסי העריכו את מספר החיילים והרוסים שנהרגו בקרבות ביותר מ־1,000, ומחצית מאלה נהרגו בקרב על גרוזני.

המועמד הסוציאליסטי בצרפת מקדים בסקרים את אדוארד באלאדור

גם ראש עיריית פריס ז'אק שיראק זוכה לתמיכה רבה בסקרי דעת קהל

פריס, (ע"צ, ע"ד). מועמד המפלגה הסוציאליסטית בבחירות לנשיאות בצרפת ליונל ז'וספין הקדים בפעם הראשונה את ראש הממשלה השמרני אדוארד בלאדור בסקר האחרון שהתפרסם ביום שלישי.
הסקר מעמיד את ז'וספין לפני בלאדור בתוצאות הסיבוב הראשון שיתקיים ב־23 באפריל.
לפי אותו סקר יכיס בלאדור את ז'וספין בסיבוב השני שיתקיים ב־7 במאי בתוצאות של 53 אחוזים לעומת 47 אחוזים.
הסקר גם הראה כי ראש עיריית פריס, ז'אק שיראק, אף הוא מן המפלגה הגוליסטית שבשמה רץ בלאדור, רץ קרוב מאוד אליו בסיבוב הראשון ומאיים על סיכויי בלאדור להגיע לסיבוב השני.
אותו סקר שהתקיים לפני שבוע נתן לבלאדור 58 אחוזים לעומת 42 אחוזים לז'וספין.
בלאדור איבד תמיכה בעקבות מחאות של סטודנטים ושערורייה בקשר להאזנות סתר.

חומר רדיואקטיבי נמצא בתחנת הרכבת בפרנקפורט

נמצא בתא אחסנה אישי □ עוצמת הקרינה של החומר לא היתה ברמה היכולה לגרום נזק לציבור

פרנקפורט, (ע"ד). מיכל ובתוכו חומר רדיואקטיבי נתגלה בתא מטען אישי בתחנת הרכבת הראשית של פרנקפורט. דובר מכבי האש מסר כי הרמה הרדיואקטיבית של החומר לא היה בה כדי לגרום סיכון לציבור.
המיכל שהיה עשוי מאלומיניום ובגודל של קופסת סיגריות נתגלה ביום שני בערב בתא אחסנה אישי לאחר שזמן האחסנה הסתיים והמפתח לא הוחזר.
כבאים שנקראו כדי לפנות את המיכל העבירו אותו למעבדה רדיואקטיבית ושם הוא נפתח והחומר שבתוכו נבדק.
הרדיואקטיביות של החומר שנמצא לא היתה ברמה העשויה לסכן את הציבור.
בהקשר זה נמסר כי הברחת חומרים רדיואקטיביים הפכה לבעיה חמורה בגרמניה. השבועון "שפיגל" מסר בשבת כי שירותי הביון הגרמניים הודיעו על עלייה גדולה בהברחות חומרים כאלה בשנה שעברה, בעיקר מן הרפובליקות של בריה"מ לשעבר.

סיעת אינקאתה פרשה מהפרלמנט של דרא"פ

מנהיג שבט זולו בותלזי טוען כי הופר הסכם לבדיקת תוצאות הבחירות הכלליות בבוררות בינלאומית

קייפטאון, (ע"ד, ע"י.פ.א.). מנהיג שבט הזולו מנגוסותו בותלזי הודיע ביום שלישי על חרם של שבועיים של סיעתו על הפרלמנט הדרום אפריקני לרגל ועידה מיוחדת שתקיים מפלגת החירות אינקאתה.
בטענה כי הסכם עמו הופר על ידי הרוב, הוא אמר בפרלמנט לפני הפרישה: "היתה כאן פגיעה קשה בכבוד".
"הגענו למצב של קיפאון מוחלט... ההסכם עמנו הופר ובעקבות זאת נוכחותנו כאן הפכה בלתי אפשרית מבחינה פוליטית, כפי שציינתי בתחילת דברי היום".
"אנו חייבים לבקש מנדט חדש מן הבוחרים שלנו ועד שנקבל מנדט כזה חובתנו היא להפסיק את עבודתנו הפרלמנטרית ואת השתתפותנו בתהליך קבלת ההחלטות", הוסיף.
בותלזי, שר הפנים בממשלת האיחוד הלאומי של נלסון מנדלה, אמר כי שלושת השרים ממפלגתו ימשיכו בעבודתם.
צירי מפלגת הרוב של הקונגרס האפריקני הלאומי השמיעו קריאות בוז כאשר בותלזי הוביל את 21 חברי סיעתו בפרלמנט אל מחוץ לאולם הדיונים.
תלונתו של בותלזי מתייחסת בעיקר להסכם שנחתם על ידי מנדלה ועל ידי הנשיא הלבן היוצא דה קלרק לפיו צריך היה להעמיד את תוצאות הבחירות באפריל בשנה שעברה בפני בוררות בינלאומית. והתחייבות זו לא מולאה.

הודק שיתוף הפעולה בין הסרבים בבוסניה וקרואטיה

חתמו על ברית לסיוע הדדי במקרה של התקפה □ הקימו מועצה עליונה להגנה

באניה לוקה, בוסניה, (ע"ד). הסרבים בבוסניה ובקרואטיה הקימו מועצת הגנה עליונה.
מנהיג הסרבים בבוסניה רדובאן קאראדז'יץ' אמר אתמול במסיבת עתונאים בעיר זו שבצפון בוסניה כי הצעד הזה יחייב כל צד לבוא לעזרתו של הצד האחר אם יותקף.
קאראדז'יץ' עומד בראש הרפובליקה הסרבית שהוקמה בבוסניה, [illegible]. הסרבים בקרואטיה הקימו רפובליקה משלהם באיזור קראינה על טריטוריה קרואטית.
קאראדז'יץ' אמר כי הוא ונשיא הרפובליקה הסרבית בקראינה מילאן מרטיץ' יעמדו בראש המועצה בה יהיו חברים שרי הפנים, וההגנה וראשי המטה.

היום תתפרסם התוכנית הבריטית להסדר שלום בצפון אירלנד

חוגים נרחבים בחבל אולסטר מתנגדים לנוסח ההצעה שגובשה ממשלתו של ג'ון מייג'ור

לונדון, (ע"ד, איי.פי.). ממשלת בריטניה אישרה אתמול הצעות להסדר של שלום בצפון אירלנד – מסרו מקורות מהימנים.
ההצעות שהוכנו ביחד עם שרי ממשלת אירלנד, קובעות מסגרת לשיחות רב־צדדיות על עתידה הפוליטי של צפון אירלנד הנמצאת עתה תחת שלטון בריטי.
במסיבת עיתונאים משותפת יופיעו ראש הממשלה ג'ון מייג'ור וראש ממשלת אירלנד ג'ון ברוטון, הוסיפו המקורות.
מצפים שהמסיבה תתקיים היום אולם עדיין לא התקבל לכך אישור רשמי.
בהודעת משרד ראש הממשלה נאמר: "הממשלה הסכימה שמסמך המסגרת וההצעות להסדרת בעייתה של צפון אירלנד יפורסמו ברבים בדרך עליה המליץ השר לענייני צפון אירלנד סיר פטריק מאייהו".
מנהיג הסיעה היוניוניסטית בצפון אירלנד, הדוגלת בשלטונה של בריטניה על צפון אירלנד, אמר, כי תוכניתה של הממשלה "מבולבלת", וכי היא "מרשם בטוח לבגידה בפרוטסטנטים באולסטר".
חברי פרלמנט שמרניים בפרלמנט הבריטי, הנמנים עם היוניוניסטים, טענו אתמול, כי התוכנית הממשלתית מסובכת כ"אמנת היסוד של האומות המאוחדות", ואין היא מעשית כלל. לדבריהם, התוכנית שהציעו לראש הממשלה, ג'ון מייג'ור, טובה בהרבה, ואולם היא לא נלקחה בחשבון כאשר נוסחה ההצעה הממשלתית.

● פקחי הטיסה הבלגיים שבתו ביום שלישי בבוקר במשך יותר משעתיים ושיתקו את התנועה האווירית אל ומנמלי התעופה בבלגיה, נמסר ממנהלת נתיבי האוויר הבלגיים.
הפקחים דורשים הטבה בתנאי העבודה ושיפור תנאי הפנסיה שלהם.
ועד הפקחים הודיע כי השביתה תימשך בהפסקות לא קצובות במשך היום, והדבר יגרום לעיכובים בלוח הזמנים של הטיסות לבלגיה וממנה.

התקדמות בפיתוח חיסון נגד "החיידק הטורף"

במחקרים הוכח כי חיסון נגד דלקות גרון יפעל גם נגד חיידק זה

אטלנטה, (ע"ד). ד"ר ג'יימס מוסר, איש המחלקה לפתולוגיה מולקולרית בבית הספר לרפואה במכללת ביילור בוואקו, טקסס, אמר אתמול, כי מחקרים שנערכו באחרונה מגלים, כי ניתן יהיה למצוא חיסון נגד דלקות גרון פשוטות וגם נגד "החיידק הטורף", שהשתולל בשנה האחרונה באירופה ובארה"ב וקטל בני־אדם רבים, בעיקר לאחר שהחלימו מניתוח.
לדברי מוסר, ניסויים שנעשו על עכברים הוכיחו, כי קיים חיסון המאפשר "הגנה חלקית" מהחיידק האלים.
מוסר זיהה שינויים בחומצה האמינית של חיידק הסטרפטוקוקוס, המכונה "אוכלת בשר", ואשר גורמת לתופעת "החיידק הטורף" עליה דווח בבריטניה, דנמרק, שבדיה, ארה"ב וקנדה.
"אצל העכברים הצלחנו להגיע לדרגת חיסון מסוימת, באמצעות מוצר שהורכב מתאי סטרפטוקוקוס איי מסוימים. לאחר שהעכברים קיבלו זריקת חיסון זו, ניתן היה להגן עליהם מהחיידק הקטלני, אולם עלינו להדגיש כי טרם נעשה כל ניסוי בבני אדם. אין ספק שהדבר יעשה אי פעם, בעתיד", אמר מוסר.
החיסון יוכל להגן כנראה מכל סוגי ההלקות הסטרפטוקוקיות, ציין מוסר, שהוסיף כי "סטרפטוקוקוס איי עולה לממשל ארה"ב יותר מ־2 מיליארד דולר בעלות ישירה כתוצאה ממחלות".
חיידקי הסטרפטוקוקוס גורמים בדרך כלל לדלקות בגרון ובדרכי הנשימה, בעור ולתופעות קטלניות כמות לאחר התפרצות "החיידק הטורף" הן נדירות, אולם, לדברי מוסר, "בשנים האחרונות חלה עלייה ניכרת במחלות ובחומרתן".

המשכים

בסבב ביוני

המשך מעמוד ראשון

לא הבטיח לכהן קדנציה שלמה. נציין כי רבין ורמון נועדים בביתו של ראש הממשלה לשיחות אישיות באורח תדיר.

אהוד ברק לא יתמנה לשר־ביטחון אלא יצורף כשר תיירות או שר כלכלה, מה שיוכל להעניק לו את הגיוון האחר, לבד מהתמחותו הביטחונית, ואשר יכשיר אותו להתמודד בעתיד על ראשות הממשלה.

עד חודש יוני מקווה גם ראש הממשלה כי יצליח לשכנע את הרב עובדיה יוסף, פטרונה של ש"ס בכך כי הוא מצליח להבטיח ביטחון לתושבי המדינה ובכך להביא את עובדיה יוסף לחשיבה מחודשת בכל הקשור להצטרפותה של ש"ס לממשלה.

רמז לכך ניתן לראות בעובדה שעובדיה יוסף התקשר לראש הממשלה שלשום ערב המינויים החדשים.

תם משבר

המשך מעמוד ראשון

שריד אמר שדיברו על ההווה ובעיקר על העתיד ולא העלו אף פעם עניין של תפקידים ומינויים.

שריד אמר שהבין שלא צריך למשוך עוד את כל העניין לעוד שבוע ימים כפי שסוכם אחר הצהריים בפגישה בין שרי מרצ לראש הממשלה. שריד הדגיש, לא יוכל לדבר עכשיו מבחינת מרצ, אבל מבחינתו כל המשבר תם ונשלם והוא מקבל את החלטת ראש־הממשלה.

גורמים במרצ קבלו אמש על כך שהשר שריד מיהר להכריז כי המשבר תם בלי להתייעץ קודם לכן עם סיעת מרצ.

הגורמים במרצ ציינו כי שרים חברי כנסת בסיעה התיצבו מאחורי שריד במשבר גם כשהוא תבע להצביע נגד המינויים. פתאום לאחר פגישה עם ראש־הממשלה מכריז שריד כי המשבר הסתיים וכל זאת בלי לבוא בדברים עם חבריו לסיעה. הגורמים במרצ ציינו כי לא מן הנמנע שדבר זה יעלה בישיבת סיעת מרצ הקרובה.

הכתב

המשך מעמוד ראשון

לא ידוע לו מתי הוקלטה קלטת הווידאו של רון ארד, אותה הזכיר במאמרו.

"לא הבהרתי די הצורך במאמר שלא ידוע אם רון ארד בחיים", אמר הכתב, שהודה כי מאמרו עשוי לתת את הרושם כי רון ארד חי. "כמו כן לא הבהרתי די הצורך כי קלטת הווידאו בה מופיע רון ארד ושהועברה באחרונה לידי הישראלים, עשויה להיות הקלטה ישנה. איני מכיר את תוכנה", אמר עוד הכתב.

עם זאת אישר אולמקוטה את מה שנאמר במאמרו, למרות ההכחשות של הצדדים הנוגעים בדבר. בניגוד לטענותיה של ישראל, הוא שב והדגיש כי יצר מגע עם השלטונות הישראלים ימים רבים לפני פירסום המאמר, וכי לא קיבל כל אישור או הכחשה.

"אין בידי ישראל כל מידע חדש אודות הנווט השבוי רון ארד" כך אמר אתמול ראש הממשלה ושר הביטחון יצחק רבין. ראש־הממשלה אישר כי ישראל ניהלה מגעים עם אירן באמצעות תיווכה של גרמניה אולם לדבריו בשלב זה אין כל חדש בעניין.

לדברי ראש הממשלה רבין "כל הידיעות כאילו קיבלנו מידע חדש קלטת או מכתב אין להם אחיזה במציאות. אין כעת מו"מ עם האירנים. היו הידברויות בין הגרמנים לאירנים אבל אין להם תוצאות של ממש, לא באשר למקומו של רון ארד ולא באשר לשאלת הודאות אם הוא חי או מת. אנו רואים ברון ארד חי ורואים באירנים כנושאים באחריות לגורלו".

דוברים רשמיים של ממשלת גרמניה אינם מכחישים כי שיחות בין נציגים ישראלים לבין נציגים מאירן התקיימו על אדמת גרמניה במטרה לבצע עיסקת חילופי שבויים. אולם מסרו כי מדובר בשיחות חשאיות שאין להרחיב את הדיבור בהן.

שר החוץ שמעון פרס אמר אתמול כי הוא לא מכחיש את העובדה שיש משא ומתן עם האיראנים בקשר לרון ארד. "אני לא צריך להכחיש את העובדה הזאת, אבל העובדות כפי שפורסמו בעיתון הגרמני אינן נכונות".

שר החוץ אמר את הדברים בעת סיור שערך בישובי המועצה האזורית שער הנגב ולאורך גדר המערכת. השר אמר, כי הוא מצטער על הפירסום, שאינו משקף את המציאות וגרם לכאב רב וצער מיותר.

כל העובדים

המשך מעמוד ראשון

שכר של 6000 ש"ח. השיעור המירבי של תוספת היוקר בדרגה זו הוא כ־160 ש"ח.

כבר חתמו השניים על מסמך המבהיר את כללי הטיפול ביישוב חילוקי דעות בין הצדדים במקרים של סכסוכי עבודה, לרבות דרכי פעולתה של ועדת המעקב המשותפת לצדדים. את המסמך גיבשה ועדה מיוחדת בהשתתפות מ"מ יו"ר האגף אפרים זילוני ונציג התאחדות התעשיינים עו"ד יוסי גטניה. המסמך עוסק בפירוש המונח "שקט תעשייתי" הכלול בהסכם המסגרת, שנחתם בין הצדדים לפני מספר שבועות. המחלוקת בין הצדדים על מונח זה העיב על היחסים ביניהם. הנהגת ההסתדרות אף הכריזה בתחילת השבוע על סכסוך עבודה בכל המשק, אשר התבטל עם החתימה עליו. כן איימה ההסתדרות בהשבתה של כל מפעל ומקום עבודה אשר לא ישלם את התוספת. יצויין כי המבחן הראשון של יישום המסמך יהיה כבר בימים הקרובים בניסיון להביא לכלל סיום את המשבר הממושך הפוקד את חברת ההי־טק "אל־און", הנמצא בנס ציונה. (ראה ידיעה נפרדת בעמוד 4)

פרץ אמר בטקס החתימה הקצר כי "צפויה התמקחות לא פשוטה בין ההסתדרות לבין לשכת התיאום על נוסחה חדשה לתוספת־יוקר רב־שנתית חדשה". הסכם תוספת היוקר פג בסוף שנת 94 ועתה יתחילו דיונים מעשיים על הסכם חדש. דורון טמיר אמר במעמד החתימה כי למרות שההסכם נולד תוך חבלי לידה קשים "ברור עתה לציבור העובדים ולציבור בכלל, כי תוספת היוקר איננה אוטמטית ומובנת מאליה".

באשר למסמך המסדיר את הטיפול בסכסוכי עבודה אמר פרץ, המשמש מ"מ יו"ר ההסתדרות, חיים רמון (השוהה בימים אלו בארצות הברית) כי מבחינת ההסתדרות נושא זה חשוב יותר מתוספת שכר זו או אחרת. "לא נסכים שמעסיק יפר הסכמים או יפטר עובדים בצורה שרירותית ויפגע בזכויות מוקנות שלהם, מבלי שהעובדים יהיו חופשיים להיאבק על זכויותיהם". מסמך ההבנות בנושא זה קובע כי כל עוד מתקיימים דיונים בסכסוך עבודה מקומי לא ינקטו העובדים צעדים אירגוניים. הטיפול הראשוני ייעשה ברמת המפעל, תוך שיתוף מועצת הפועלים המקומית. אם לא יגיעו הצדדים לפשרה תועבר ההכרעה לרמה הענפית – להכרעת האיגוד המקצועי והאגף המקביל בהתאחדות התעשיינים. אם גם ברמה זאת לא יגיעו הצדדים לפתרון תתכנס ועדת המעקב, תוך שבעה ימים עד להכרעה סופית. בהעדר פתרון ברמה זאת יועבר הנושא לראשי שני הגופים.

השרים בעלי התיקים החדשים – עוזי ברעם שקיבל את תיק הפנים ושמעון שטרית שקיבל את תיק הדתות, לאחר ישיבת הממשלה אתמול. צילום: יצחק הררי

בראוו!

חמישיית כלי הנשיפה הישראלית החדשה במוזיאון תל אביב

מכל התכונות הטובות שהפגינו חמשת הנשפנים בקונצרט ליל אמש, היתה צעירותם הבולטת ביותר (וממוצע גילים אינו עולה על נגן) לעשות מוסיקה בלי חשבון, להרגיש טוב בנגינה ובפרשנות, ולהקרין את ההנאה אל הקהל, מה בעצם עוד צריך?

במחשבה שנייה צריך והרבה. התוכנית תובענית מאין כמוה. פתיחה מורכבת – עיבוד של מרדכי רכטמן לפנטסיה לעוגב של מוצרט; שש בגאטלות של ההונגרי ליגטי; שלושה קטעים של איבר. שישית הנעורים של יאנצ'ק ואופוס גן החיות של בריו – כולן יצירות הדורשות מן הנגנים לא רק יכולת טכנית לעילא, אלא גם הקשבה לשותפים לנגינה ומיצוי צבעוני של הכלי.

מבין החמישה בולט באישיותו המוסיקלית האבובן דוד כרמל המושך את הנגינה של כל ההרכב כלפי מעלה. מתרה מחזיק אחריו, צעיר החברים, חן הלוי, 22, נגן קלרנית בעל אישיות מעוצבת ויכולת קאמרית מובהקת. שלושת השותפים האחרים הם נגנים מעולים כל אחד כמוהו עצמו. חוי ניר הוא אחד הקרנניים הטובים ביותר בישראל כיום. מאוריציו פאז נגן באסון נפלא והחלילן אייל עין הבר, שתפקידו קשה ביותר, לשמור על איזון עם האחרים דווקא בכלי שבקלות מתבלט מעל כולם.

בין היצירות זכו הבגטלות של ליגטי והשישיה של יאנצ'ק בהשתתפות קלרניתן הבס מיכאל גורפינקל, לביצועים מרתקים ביותר. הקטעים המפורסמים של איבר נטו לחיוורון קל וגן החיות של בריו, התובע קריינות משולבת עם נגינה, קיבל טיפול ממשי רק מקולו ונגינתו של כרמל.

בסיכום הערב אפשר להכריז על מיסודו של אחד הגופים הקאמריים המבטיחים בישראל כיום – חמישית כלי הנשיפה הישראלית החדשה. בראוו!

יוסי שיפמן

פרס לעוד פגישה עם נשיא מצרים על הנושא הגרעיני

□ פאר־לי שחר

שר החוץ, שמעון פרס, ייצא מחר לקהיר לפגישה עם נשיא מצרים, חוסני מובארק, במטרה ליישב את המשבר ביחסים בין שתי המדינות על רקע חילוקי הדיעות בנושא הפיקוח הגרעיני.

מצרים חוזרת ומודיעה שלא תחדש את חתימתה על האמנה למניעת הפצתו של נשק גרעיני, בלא שישראל תצטרף גם היא. שר החוץ יבהיר לנשיא מצרים, כי ישראל תהיה מוכנה לצרף את חתימתה לאמנה רק לאחר שתשיג שלום כולל באיזור, שלום שיכלול את כל המדינות במרחב. בתוך כך מודאגים בישראל גם מאי־שובו של השגריר בסיוני למקום כהונתו בתל־אביב, מאז נקרא להתייעצויות.

ייתכן מאוד כי תתקיים גם פגישה משולשת בין מובארק, פרס וראש הרשות הפלסטינית, יאסר ערפאת במטרה לנסות ולמצוא דרך לצאת מן המבוי אליו נקלע המו"מ בין ישראל לפלסטינים. גם ראש הממשלה, יצחק רבין וגם שר החוץ, שמעון פרס סבורים כי למצרים יש אפשרות לתרום תרומה במגעים עם הפלסטינים.

פרופסור השווה בין מין הומוסקסואלי למשכב בהמה

□ עליזה חטואל

"צריך להתייחס לאלמנט הנטייה המינית בין שני בני זוג מאותו מין, כמו בין אדם לחיה", כך אמר אתמול הפרופסור למשפט עברי, נחום רקובר, בפני חברי ועדת העבודה והרווחה של הכנסת. הוועדה דנה בהצעת חוק שוויון הזדמנויות בעבודה, שהציעו חברי הכנסת ענת מאור, בני טמקין, נעמי בלומנטל, יעל דיין, נעמי חזן והאשם מחמיד. הוועדה דנה בקריאה מוקדמת על הצעת חוק שירות המדינה של ח"כ יעל דיין המעניקה זכאות לגמלאות גם לבן זוג מאותו מין.

רקובר הוסיף ואמר, כי יחסי מין בין בני זוג מאותו מין מוגדרים במקרא תועבה, ובהמשך הדורות הם נחשבו לסטייה ורק לאחרונה נחשבו לנטייה. "לא די בכך שהם קיימים כדי להצדיק אותם. גם יחסי מין בין אדם לחיה קיימים והם דבר שבנמצא", אמר.

דברים אלה קוממו את ח"כ יעל דיין, שגינתה את התייחסותו של פרופ' רקובר. לדבריה, הבעת הדיעה הנסמכת על נורמה שעברה מן העולם, הרואה בהומוסקסואליות לא רק סטייה מגונה, אלא אף שווה למשכב בהמה, אין לה מקום בחקיקה ובתרבות ההתייחסות לבני אדם. היא הוסיפה, כי פרופ' רקובר ביזה את הערכים היהודיים ההומניסטיים עליהם ניסה להגן ואת משרתו ותוארו האקדמיים.

ח"כ דיין הסבירה, כי התיקון להגדרת שאירים בחוק שירות המדינה מסתמך על חוק שוויון הזדמנויות בעבודה, המונע אפליה בשל נטייה מינית, ועל פסיקת בג"ץ בעניין הדייל יונתן דנילוביץ'.

גם יו"ר הוועדה, ח"כ יוסי כץ, אמר כי "השוואה בין זכויות מגונה לזוגות חד מיניים ובין מי שמקיים יחסי מין עם חיות פסולה וראויה לכל גינוי". הדיון בהצעת החוק ימשך בישיבה הקרובה של הוועדה.

מעט מדי – אומרים במשק

המשך מעמוד ראשון

לדברי פרופ' אין בהפחתה כדי לפתור את הבעיות הקשות בפניהן ניצב המשק הישראלי בשנה האחרונה, בעיות שהחריפו באחרונה וספק אם הפחתת הריבית הנוכחית תסייע בהוצאת שוק ההון מהמשבר החמור בו הוא נמצא כיום ותחזיר אליו את אמון הציבור. לדבריו, יש כורח מיידי בתוכנית כוללת של הממשלה ובנק ישראל. הפחתת הריבית אמנם תקל במקצת על שורה של קשיים בהם נמצא המשק, אך יש צורך בהפחתת ריבית משמעותית וכתהליך קבוע: מהלך מעין זה ובשיעורים הרבה יותר גדולים ייצור את האפשרות למהלך כלכלי רחב יותר לפתרון בעיות כגון הגרעון במאזן התשלומים, השחיקה ברווחיות היצוא והמשבר בשוק ההון.

לדברי רני גילרמן מדיניות הריבית של בנק ישראל כבר יצרה אנדרלמוסיה שלמה במשק ותוהו ובוהו כלכלי. השלכותיה של מדיניות זו השפיעו על כל תחומי המשק ובעיקר על שוק ההון ומטבע החוץ. "מדיניות הריבית שננקטה עד כה על ידי בנק ישראל מוכיחה שתאוריות אשר על פניהן נראות נכונות, אינן יוצרות תוצאות רצויות ועובדה היא שמדיניות הריבית גרמה נזקים משקיים אדירים שהמשק הישראלי יצטרך להתמודד עימם עוד תקופה ארוכה.

העומד בראש המכון למחקר הכרתי־כלכלי בהסתדרות ד"ר רובי נתנזון אמר אתמול שהאינפלאציה בחודש הקרוב תגיע לשיעור של כמתוכנית האוצר ולכן רמת הריבית הריאלית עדיין נמצאת ברמה גבוהה. לדברי נתנזון כדי להביא לשינוי של ממש במגמה זו על בנק ישראל להפחית את הריבית באחוז עד אחוז וחצי.

אמרי רון: הסכמתי לעיסקת אס. בי. אס. בדיעבד ובתום לב

□ עודד ליפשיץ

בעקבות הכתבה "עוף החול הופך לתיבת פנדורה", שפורסמה אתמול ב"דף הירוק", מסר אמרי רון, המתאם הכלכלי של הקיבוץ הארצי, את ההבהרה הבאה:

"העברת המניות של 'פניקס' לתאגיד 'אס. בי. אס.' לא נעשתה בידיעתי. בדיעבד הוסבר לי שהעיסקה נעשתה כדי להגן על תאגיד 'פניקס' ועל הקיבוצים מפני תביעות מצד הבנקים הזרים, שבאותה עת עדיין לא הסכימו להסדר 'תכף'. קיבלתי את הנימוקים לעיסקה כהסבר שניתן על ידי אלה שביצעו אותה בתום לב".

"הכורים שיימסרו לאיראן יוכלו לייצר פלוטוניום"

מוסקווה (עתים־איי.אף.פי.) – אלכסיי יאבלוקוב, יו"ר הוועדה לבטיחות אקולוגית במועצת הביטחון של הפדרציה הרוסית וחבר באקדמיה למדעים, אמר אתמול, כי שלושת הכורים הגרעיניים שתקים רוסיה בתחנת הכח הגרעינית האיראנית בבושהר, יוכלו לייצר איזוטופים המשמשים לייצור נשק גרעיני, דיווחה סוכנות הידיעות איטאר־טאס.

יאבלוקוב ציין, כי הכורים עשויים לשמש לייצור פלוטוניום להרכבת כלי נשק גרעיניים. יורי וישנייבסקי, יו"ר ועדת המדינה לבטיחות גרעינית, הודה בפני כתב סוכנות טאס, כי ניתן לייצר פלוטוניום ואורניום מכל סוג של כור גרעיני. "אני מקווה שהדבר לא יקרה", הוסיף וישנייבסקי, שציין כי הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית תפקח על העבודות ועל השימוש בכור.

תעשיות והשקעות של ספן בע"מ

הודעה לבעלי מניות בחברה על כינוס אסיפה כללית שנתית רגילה

ניתנת בזאת הודעה כי האסיפה הכללית השנתית הרגילה של החברה תתקיים ביום שלישי 7.3.95 בשעה 08.00 בבוקר במשרדה הרשום של החברה כמפן: עמק הירדן, ד.נ. עמק הירדן (15100).

על סדר היום:
1. אישור הדו"חות הכספיים של החברה ליום 31 בדצמבר 1994.
2. מינוי חברי הדירקטוריון.
3. מינוי רואי חשבון וקביעת שכרם.
4. שונות.

בפקודת הדירקטוריון
מזכיר החברה

* או בכל מועד אחר אליו תידחה האסיפה בהתאם לתקנון החברה
הערה: חבר הזכאי להשתתף באסיפה ולהצביע בעצמו או באמצעות בא־כוח להצבעה וחבר שהוא תאגיד, רשאי להצביע ע"י מורשה כדין על פי ייפוי־כח מתאים שיומצא לחברה לפחות 48 שעות לפני מועד האסיפה

שני צדדים לנאמנות

מה שעשה רה"מ למרצ כמוהו כסטירת לחי, שהרי אין מדובר בארגון־מחדש של תיקים המוחזקים בידי נציגי העבודה והחלפתם בין השרים, אלא בשני תיקים נוספים, שהיו בידיה של מפלגה שלישית, ש"ס, שאיננה שותפה עוד בממשלה □□□ מרצ, שקופחה בעבר בחלוקת התיקים, היתה בהחלט ראויה לקבל אחד מהם

דורית גפן

החלטתו של ראש הממשלה לאייש את תיקי הפנים והדתות על־ידי שרים מתוך הממשלה היתה בלתי נמנעת, לפחות מן ההיבט של מינהל תקין ואחריות מיניסטריאלית הנדרשים בפעילותו של כל משרד ממשלתי. אך לא פחות מכך נועדו המינויים שנקבעו אתמול להוציא את העוקץ מהטענות שהופנו כלפי רה"מ בחודשים האחרונים, כי שהוא ממתין כעני בפתח לש"ס עד שזו תואיל בטובה לחזור לקואליציה, במיוחד לאחר שש"ס הודיעה באחרונה בפרהסיה כי איננה מתכוונת לעשות זאת.

יצחק רבין כנראה עדיין אינו מוכן לוותר על ש"ס, ואולי הוא יודע מה שאחרים אינם יודעים לגבי כוונותיה. מכל מקום, עובדה היא כי לא נתן את תיק הדתות לשר עוזי ברעם, שרצה בו. כן לא נתן למרצ את משרד הפנים.

למעשה, מה שעשה רבין למרצ הוא בבחינת סטירת לחי, שהרי אין מדובר בארגון־מחדש של תיקים המוחזקים בידי נציגי העבודה והחלפתם בין השרים, אלא בשני תיקים נוספים, שהיו בידיה של מפלגה שלישית, ש"ס, שאיננה שותפה עוד בממשלה, בעוד מרצ, שקופחה בעבר בחלוקת התיקים, היתה בהחלט ראויה לקבל אחד מהם.

אין להתפלא, איפוא, כי במרצ התקבלה ההודעה של רבין על שני המינויים החדשים ביותר מאשר הפתעה ואכזבה. במקרה זה, קשה היה להימנע ממסקנה כי שכרה של נאמנות, לפחות אצל ראש הממשלה, הוא פגיעה וחלול.

אפשר כמובן להבין את הקשיים של רה"מ בתוך מפלגתו, ואף בכנסת, אך ספק אם רבין, או מישהו אחר, יוכל לבוא בטענות למרצ אם זו תחדל לנהוג בשיתוף פעולה כלפי ראש הממשלה, שמסתבר כי הוא גורם לה אכזבות בלבד, ותתחיל לנהוג כפי שנוהגים עמיתים פוליטיים בתוך העבודה ובש"ס. כלומר, תתחיל אף היא להפעיל לחץ בלתי מתון ולהציג עמדות מתוודות.

רבין יכול אמנם להחליט על משמעת קואליציונית, כפי שהחליט השבוע על משמעת סיעתית בסיעת העבודה בכנסת, בעניין חמשת חברי הכנסת של "לובי הגולן", אך ספק אם יהיה בכך כדי להביא להשלמה מצד נציגי מרצ, כבודם ומעמדם הציבורי תלוי בין היתר גם בהתייחסותו של ראש הממשלה כלפיהם, והם אינם יכולים להרשות לעצמם לומר שיורד גשם כשלמעשה יורקים עליהם בזלזול הפגנתי.

קשה להתעלם מן העובדה כי האחריות של מרצ, ובעיקר מחוייבותה הבלתי מתפשרת לתהליך השלום, שסיכויי התקדמותו תלויים בקיומה של ממשלת העבודה־מרצ, היא גם חולשתה הטקטית מבחינה פוליטית. וזו כנראה הסיבה ליחסו הבלתי מתחשב של ראש הממשלה, המכיר ומנצל את ה"חולשה" של מרצ ואינו נזהר בכבודה, ואף לא ברצונותיה.

הדילמה של מרצ איננה פשוטה. התגובה הספונטנית, כפי שהשמיעו השרים שריד ורובינשטיין, וכן חה"כ רן כהן, היתה מאופקת למדי, לעומת תגובות שניתן היה לשמוע אילו דבר דומה היה קורה במפלגה אחרת, כולל מפלגת העבודה. אך תשובתם בהחלט היתה יוצאת־דופן בחומרתה, על־פי הסטנדרטים של מרצ.

האחריות של מרצ עד כה, גם כאשר היא נוצלה לרעה, לא הזיקה לה, בוודאי לא לטווח הארוך, קרי: הבחירות הבאות לכנסת. אך אסור גם להשתכר מעודף אחריות, שהרי תהליך השלום איננו מענייניה ואחריותה של מרצ לבדה, אלא של הממשלה כולה, ושל מפלגת העבודה בתוכה. אם העבודה לא תרצה לקיים ולקדם את תהליך השלום, לא תוכל מרצ, על משקלה הציבורי המוגבל, לעשות הרבה. לכל היותר היא תוכל לפרוש מהקואליציה. חשיבות נוכחותה של מרצ בממשלה היתה עד כה בחיזוק ועידוד התהליך המדיני, וגם בכך אין להקל ראש.

אך מרצ איננה גוף פוליטי לנושא אחד בלבד, שתוחלת חייו נועדה לקדנציה אחת. לכן, כמו כל ארגון אחר, חלק לא מבוטל מכוחה ומהשפעתה הכוללת תלויים גם במשרדים הממשלתיים שבהם היא פועלת. מה גם, שכרטיס הביקור של המפלגה ושל נציגיה המשתתפים בקואליציה, הוא בהישגים שהם יכולים להציג לציבור במהלך הקדנציה, ובעיקר בסיומה. ולא פחות מכך, בהשפעה האמיתית שהיתה להם בהכנסת שינויים ושיפורים בנושאים המרכזיים של אותם משרדים ממשלתיים.

משך בחבל חזק מדי

על כן, כאשר העמיד ראש הממשלה את מרצ בעמדה נחותה מבחינה ציבורית ופוליטית, הוא עלול היה לגלות שנאמנותה של מרצ איננה נאמנות ללא תנאי, ודאי לא נאמנות חד־צדדית. ההחלטה של רבין לדחות את הודעתו לכנסת בעניין המינויים, ולהמשיך בדיאלוג עם מרצ במטרה למצוא פתרון שיהיה מקובל עליה, מלמדת כי רה"מ הבין שהוא משך את החבל חזק מדי, עד כדי חשש לשלמותו.

שריד ורובינשטיין. תגובה מאופקת אך יוצאת־דופן (צילמו: בועז לניר, י.פ.פ.א.)

קשה להתעלם מן העובדה כי האחריות של מרצ, ובעיקר מחוייבותה הבלתי מתפשרת לתהליך השלום, שסיכויי התקדמותו תלויים בקיומה של ממשלת העבודה־מרצ, היא גם חולשתה הטקטית מבחינה פוליטית □□□ זאת כנראה הסיבה ליחסו הבלתי מתחשב של רה"מ, המכיר ומנצל את ה"חולשה" של מרצ ואינו נזהר בכבודה, ואף לא ברצונותיה

על המשמר

שובר את הכלים

החלטת נגיד בנק ישראל להוריד את הריבית ב־0.7 אחוזים בלבד, היא החלטה שגוייה, אשר תוביל את המשק למיתון, אך לא תמנע את סכנת האינפלציה. בנק ישראל שובר את כל הכלים שתיפקדו בעבר, והבריחה המאסיבית של כספים מקופות־גמל ומאיגרות־חוב ממשלתיות צמודות, מוכיחה את השגיאות של בנק ישראל.

קברניטי הכלכלה שברו את הכלים של החיסכון הסולידי וכ־2.5 מיליארד ש"ח כבר ברחו מקופות הגמל, אשר ספגו הפסדים קשים, לאחר שנאלצו להשקיע בבורסה. הריבית השקלית הגבוהה העבירה לישראל מט"ח ספקולטיבי של מיליארדי דולרים, שמשחקים על פערי הריבית בין השקל לבין מטבעות־החוץ. כלומר, בנק ישראל אינו לוקח בחשבון, כי שוק הכספים ושוק ההון פועל בכלים שלובים, והליברליזציה בפיקוח על המט"ח אינה מאפשרת למנוע כניסות ויציאות של כסף זה. לכן, מדיניות זו פתחה דלת רחבה לספקולציות מכל הסוגים, וגם להעברת כספים מהחיסכון לצריכה, בעיקר לסקטור הדיור היוקרתי.

נגיד בנק ישראל אינו מביא בחשבון שהריבית הגבוהה מייקרת את העלויות, בעיקר בתחום הבנייה והייצור, ויוצרת אינפלציה מצד העלויות. זאת כנראה הסיבה העיקרית לכך שמדד מחירי הדיור ממשיך לעלות, למרות הירידה בביקושים, והיא גם הגורם לעליית המדד הסיטוני של מוצרי התעשייה המקומית.

אסור היה לפגוע בחיסכון של מאות אלפי אזרחים בקופות הגמל, שהוא חיסכון לטווח ארוך. פעולה זאת אסורה גם מבחינה כלכלית, אך גם מבחינה חברתית ופוליטית. מחיקת החיסכון של שכבות הביניים היתה בין הסיבות העיקריות לעליית משטרים טוטאליטריים באירופה, והיא עלולה להביא לייאוש, ולהותיר בטחון קיומי בשכבות רחבות.

הריבית הגבוהה אינה מונעת את האילוץ מבנק ישראל לקלוט מיליארדי שקלים של אג"ח, שייזרקו לשוק הכספים כתוצאה מהמדיניות הלא־מאוזנת של בנק ישראל, בין הריבית לטווח קצר ולטווח ארוך, להיפך, היא מעודדת את התהליך הזה.

הבנק המרכזי גורם גם להעלאת הריבית על המשכנתאות, אשר תגיע לכ־5.8 אחוזים, לעומת 3.5 אחוזים בעבר. כך ממוטט בנק ישראל את כל השוק הפיננסי, פוגע בציבור ובתאגידים היצרניים.

זאת מדיניות מסוכנת, ויש לשים לה קץ במהירות מירבית.

מי יטפל בפועלים הזרים?

פועלים מחו"ל זה כנראה הפתרון, לפחות כל עוד ממדי האבטלה אינם מדאיגים. ולא במקרה בזמן האחרון שומעים ורואים פועלים זרים ממורמרים, זנוחים, שובתים, מפגינים. ממדים כאלה של "קליטה" מלווים תמיד בתופעות של תחושת קיפוח, של עובדות קיפוח, מה גם שקדמו להם הפועלים מן השטחים, שהתרגלנו לקפח אותם

אריה פלגי

הימין שוב תפס את רבין בקלקלתו. ראש הממשלה הודיע בישיבת סיעת העבודה בכנסת, שלשום, כי למרות הסיכון הבטחוני הכרוך בכך הוא החליט להקל בסגר שהוטל על הפלסטינים, מאז הפיגוע בבית ליד.

והרי לכם ראש ממשלה ישראלי המעדיף את טובת הערבים על פני הביטחון האישי של האזרחים היהודים. "מדיניות זו תוביל לקורבנות מיותרים, ולהצלחות נוספות של הטבח הפלסטיני", פסקה סיעת הליכוד בכנסת, ומיהרה להגיש עוד הצעת אי־אמון נגד הממשלה.

הנה לכם מפלגה לאומית אמיתית, הדואגת לעמה בדרך האחראית והראויה ביותר. כי אין דבר חשוב יותר מן הביטחון האישי, ואין אמצעי בדוק יותר להשגתו מאשר הצעות אי־אמון נגד הממשלה בכנסת.

הליכוד משוכנע, שהציבור אתו. וחרדה לא יבחין בפשטנות השקופה של המתייצבים להגן על בטחונו האישי. זבנג וגמרנו, את זה מבינים לא רק הערבים אלא גם היהודים. ערבי טוב זה ערבי סגור – גם זה ניסוח משתמע שיתקבל על דעת הבריות. השאלה היא, מדוע בכל זאת עדיין כל סגר, גם בתקופת שלטון הליכוד, הסתיים מתי שהוא, למרות שכניסת המוני פלסטינים מן השטחים תמיד טמנה בתוכה סכנות.

התשובה היא הגיונית, ורבין אכן השיב אותה. גם הליכוד עשה כן בהיותו בשלטון, ועד כמה שזכור אף פעם לא הגיש הצעת אי־אמון נגד עצמו. התשובה, שיש עליה קבלות במציאות, היא שיצירת מרירות בגלל חוסר פרנסה, המאיים על הקיום הפיזי של העובדים מן השטחים ושל משפחותיהם, גם היא מקור להגברת טרור. אפשר לומר, שהיא החממה הטובה ביותר לגידולו.

"זו הבעיה שלהם", עשויה להיות התשובה ה"לאומית" על הטענה הזאת. המרכיב היסודי בה וזה לא שאיפיין את התגובה הלאומית על דברי רבין בעניין הקלת הסגר. בשתיהן יש התעלמות מן המציאות. כי הבעיה היא אמנם באמת של הפלסטינים, אבל יש לנו חלק בהיווצרותה, ואי־פתרונה יכה בנו במוקדם או במאוחר.

הפלסטינים בסגר אין פירושו שגם הבעיה בסגר. הסגר גם משקיט את הבעיה אצלנו, וגם מלבה אותה אצלם, ומחזירה אותה אלינו בעוצמה גדולה יותר. מה לעשות, המציאות מורכבת יותר מן התשובות הפשטניות, שמא המתעתע של הפשטנות הזאת הוא באשליה הפופוליסטית. אבל אשליה רק מחליקה סיבוכים: לעולם לא מתירה אותם.

רבין לא השלה אף אחד. הוא ניסה לתת תשובה מורכבת, אך כנה, לסוגיה מורכבת מאד. לא פתרון גואל, וגם לא המשך הזנת מרירות. הקלה בסגר עד שימצא פתרון יסודי אצלנו ואצלם, ואזהרה מפני הסכנות שבהקלה שאין ממנה מנוס בגלל שיקולי טווח רחוק של אותו ביטחון אישי שלנו. מסובך? כאלה הם החיים.

אשר לפתרון שכן מתבצע, והוא החלפת פועלי השטחים בעובדים זרים מחו"ל. בלי פירסום מוקדם, פתאום אנחנו מתבשרים שקרוב לכ־60 אלף פועלים כאלה כבר עובדים בארץ, ושהכוונה היא להגדיל את מספרם. לא נערכו קריבות על עבודה עברית, אורה נמיר כבר לא ממריצה פועלים חקלאיים משלנו בשכר עידוד, ואין מודעות חרישות על קורסים להסבה מקצועית. יתכן שמכל הדברים האלה עוד נשאר משהו, אבל בסך־הכל נראה שהמדינה הרימה ידיים.

פועלים מחו"ל זה כנראה הפתרון, לפחות כל עוד ממדי האבטלה אינם מדאיגים. ולא במקרה בזמן האחרון שומעים ורואים פועלים זרים ממורמרים, זנוחים, שובתים, מפגינים. ממדים כאלה של "קליטה" מלווים תמיד בתופעות של תחושת קיפוח, של עובדות קיפוח, מה גם שקדמו להם הפועלים מן השטחים, שהתרגלנו לקפח אותם.

אם אין ברירה, או כל עוד אין ברירה אלא להעסיק פועלים זרים, לא תהיה גם ברירה אלא לקבוע דפוסים מאורגנים לטיפול בהם. גם משרד העבודה והרווחה וגם ההסתדרות חייבים לחשוב על כך, ולפעול בהקדם. עם הסגולה חייב ליצור גם בתחום זה כללים הוגנים ומסודרים. יתכן כי מן הפועלים הבלתי מרוצים האלה לא יצמחו מחר סכינאים, כלומר הם לא יסכנו את בטחוננו האישי, אבל תוצאות ההזנחה יתנקמו בנו, מוסרית ומעשית כאחת, מהר מכפי שנראה בימים אלה.

ואם הממשלה חושבת שהחלפת פועלי השטחים בעובדים זרים זהו כיוון הפתרון, היא חייבת לומר זאת בגלוי, ולא לשמור את תכניותיה במחתרת, כי בכל מקרה זהו תהליך הדרגתי, ואז גם הרשות הפלסטינית צריכה, באופן הדרגתי, להתארגן בהתאם.

פורטים על העצבים החשופים

בעיתון הגרמני "פרנקפורטר אלגמיינה" התפרסמה כתבה, שעוררה כאן סערה, ובה פרטים על מגעים ישירים עם האירנים בקשר לרון ארד ועל קלטת עם קולו. עם עודד בן־עמי, יועץ התקשורת של שר הביטחון, ועם הפרשן הצבאי של "הארץ", זאב שיף

עודד בן־עמי: לצערנו, עורבא פרח

רפי רוזנפלד: הפעם, תחושת הבטן מהדיווחים ב"פרנקפורטר אלגמיינה" היא שיש דברים בגו – וזאת בניגוד לדיווחים קודמים בנוגע למשא ומתן לשחרורו של רון ארד.

עודד בן־עמי: פעם מישהו לימד אותי, שכדי להכין בטון אתה זקוק לשלושה מרכיבים: חול, מלט ומים. ואם אין באפשרותך להשיג אחד מהמרכיבים האלה, לעולם לא יהיה לך בטון. גם אם בסיפור הזה לא ידוע לנו על קלטת, מכתב או משא ומתן, אינני רואה בו פריצת דרך. לומר לך שאנחנו – וכל אחד במדינה – לא רוצים לראות את רון ארד חי, בריא ושלם בבית? אין אחד כזה. אבל לא ידוע לנו שום פרט מהפרטים המופיעים בכתבה הזאת, וזה מוזר מאוד.

הפירוט בכתבה הוא ממש נרחב. אתה אומר שאין קלטת, אין מכתב ואין שיחות?

אף אחד מהפרטים הללו לא ידוע לנו. ומה שמוזר עוד יותר הוא, שהפרטים האלה כתובים בעיתון המוכר כאחראי מאוד ורציני. אותי, למשל, לא שאל הכתב של העיתון אם יש לי מה לומר על הדברים, ולא היתה שום פנייה רשמית מהעיתון למשרד הביטחון. הרי מדובר כאן בדיני נפשות – ולא פעם, אלא פעמיים: גם ברון ארד עצמו, וגם במשפחתו. האם לא חשבו שם שהפרסום הבלתי אחראי הזה יגרום נזק? מדובר באנשים הקרועים בנשמותיהם ובגופם כבר שנים, וממתינים בחרדה גדולה לשמץ מידע על רון. והנה נגרמת להם עוגמת נפש כזאת, כאשר אנחנו נאלצים להכחיש סיפור שהיינו כל כך רוצים לאשר אותו.

המשפחה פנתה אליכם בעקבות הפרסומים בגרמניה?

אנחנו נמצאים עם המשפחה בקשר רצוף וקבוע.

האם לא חשתם צורך ליצור קשר עם המשפחה ולומר להם שאין דברים בגו?

המשפחה מיודעת על־ידינו.

אם הדיווח הזה היה נכון, הייתם מגיבים אחרת, בשלב כזה של משא ומתן?

אני מניח, שלו התקיים משא ומתן בסוגיה כל כך רגישה, הוא לא היה דולף במהלכו, אלא היה מתפרסם בסיומו, והלוואי שיהיה לו סיום מוצלח. לנו יהיה האינטרס הכי גדול לקום ולומר: הנה, הסתיים משא ומתן ורון ארד חזר הביתה. לאף אחד לא יהיה עניין להסתיר, ולו לשנייה אחת, את המאורע המשמח הזה, אם הוא יקרה.

אבל לפעמים גם במשא ומתן חשאי דולפים פרטים החוצה. מה היה קורה במקרה כזה?

פרסום מוזר. עודד בן־עמי (צילום: זרח עציון)

בסוגיה כזאת, חבל לדבר על היפותזות וכדאי להתרכז בעובדות. והעובדה היא, שהפעם הם פיספסו, וחבל.

מה ישראל עושה היום בפועל לגילויו של רון ארד?

אנחנו מנסים לא להשאיר אבן אחת בלתי הפוכה. מגייסים את כל הכוחות, המוחות והדרכים על מנת לגלות פרטים על מצבו ומקום החזקתו. אנחנו עדיין סבורים שהאירנים אחראים לגורלו. ככל הידוע לנו, כשנפל בשבי היה בחיים ומצב בריאותו היה טוב, ולכן יש לנו כל הסיבות להניח שמצבו לא השתנה. אנחנו עושים כל מאמץ כדי להחזירו בשלום למשפחתו.

זאב שיף: כלי משחק בידי האירנים

למה מתכוון עודד בן־עמי כשהוא אומר, שאנחנו לא משאירים אבן על אבן במסירותנו לחשוף פרט כלשהו שיוביל לגילויו של רון ארד?

זאב שיף: אין לי ספק שישראל עושה כל מאמץ, במישרין ובעקיפין, באמצעות שירותים חיצוניים ושלוחות שונות, להגיע לחקר האמת. אבל אנחנו מדברים כעת על הפרסום בעיתון הגרמני, וכאן צריך לומר דבר חשוב: יש להביא בחשבון שהאירנים מומחים במשחק של מלחמת עצבים. הם יכולים לומר פעם דבר כזה ופעם את ההפך הגמור, וכבר היו דברים מעולם. רומני שכך הדבר גם בעניינו של רון ארד. הם משתמשים בעיתונים ובגורמים אחרים, ואסור לנו לשכוח זאת לרגע.

במלים אחרות, גם הדיסאינפורמציה היא סוג של טרור אירני?

כן. אבל אני לא מסיק מזה שאין מגעים עם האירנים. אינני רוצה לעסוק כאן בהכחשות של עיתונים או של דוברים. אני רואה את הדברים כך: לדעתי, אין שיחות ישירות בין ישראל לאירנים בנושא הזה. אבל אין לי צל של ספק שהגרמנים מקיימים שיחות עם האירנים, ובשיחות האלו הם העלו גם את הנושא של רון ארד. זה לא התחיל אתמול ולא לפני חודשיים, זה נמשך מזה זמן. יתרה מזו, האמריקאים יודעים שהגרמנים העלו את הנושא הזה בפני האירנים, והשיחות היו בין השר הגרמני האחראי על שירותי המודיעין, שמידבאואר, לבין השר האירני המתאם את שירותי המודיעין באירן.

שמענו כבר בעבר על נסיונות למצוא אנשי קשר. מדוע הקשר הזה בין גרמניה לאירן נראה חזק יותר, או ישיר יותר, בדרך לגילויו של רון ארד?

שאלה טובה, ואתה גם צריך לשאול מדוע הדברים הודלפו כפי שהודלפו. לגרמניה יש יחסים הדוקים ומתפתחים עם אירן, בעיקר יחסי מסחר. על זה כועסת ארצות־הברית וכועסים אחרים. ולדעתי, ההדלפה – שאינה ראשונה, כמו שאמרו, אלא שנייה – על הקשר הזה בעניין ארד באה מגרמניה, משום שהגרמנים רוצים להסביר לאמריקאים – הטוענים נגדם שהם נותנים מעין לגיטימציה לאירנים – שהם עושים גם מאמץ למען ישראל. רון ארד הופך כאן מעין כלי משחק, הוכחה שהגרמנים עושים מאמץ לא רק בענייני המסחר שלהם, וזה ההסבר להדלפה. גם לפני כמה חודשים הם אמרו לאמריקאים, שהזמינו את השר האירני כדי לדבר איתו, בין היתר, גם על ארד.

אם אנחנו מניחים שגורמים רשמיים הדליפו את הפרטים לעיתון הגרמני, האם הוא המציא חלק מהם – כמו הידיעה שהשיחות מתקיימות בחדרים נפרדים, או שיש קלטת?

לי לא ידוע דבר על קלטת. בכלל, לא ידוע לי, לצערי, על שום סימן חיים מרון ארד. אני יודע רק על המגעים בין הגרמנים לאירנים, ושום פרטים נוספים. לו היה סימן כלשהו, איזו קלטת, ישראל לא היתה מסתירה את המידע הזה אפילו דקה אחת, והיתה מפרסמת מייד את העובדה, כהוכחה לכך שרון ארד מוחזק בשבי. לנו ידוע, גם מדיראני, שהוא העביר את רון חי לידי האירנים.

הלוואי שהיתה קלטת. זאב שיף (צילום: אודות ברוטמן)

האם התגובה של ישראל היתה שונה, לו היה המשא ומתן הזה אמיתי?

אילו התקיים משא ומתן, ישראל היתה עושה הכל כדי לשמור את הפרטים בסוד, כדי שיסתיימו בהצלחה. אבל לו היה מגיע לידיה סימן חיים כלשהו מרון ארד, היא היתה קופצת לפרסמו, כדי להודיע שהוא חי ואסור לגעת בו לרעה.

"יש רצוי, יש מצוי ויש אילוץ"

הבוקר קמנו לתוך שני מינויים חדשים – השר עוזי ברעם מונה לשר הפנים והשר שמעון שיטרית מונה לשר הדתות. מה אומרים על כך בש"ס? עם ראש סיעת ש"ס בכנסת שלמה בניזרי

רפי רוזנפלד: מה דעתך על המינויים?

שלמה בניזרי: התקשרתי לעוזי לפני כשעה ואיחלתי לו הצלחה. אין לנו שום דבר נגד עוזי ברעם, וגם הוא הדגיש בכל הראיונות שהוא מיודד איתנו מאוד.

לא ממנים חקלאי לשר המשפטים. שלמה בניזרי

אם אתה שואל לדעתי, הרי יש מצוי, יש רצוי ויש אילוץ. הרצוי הוא שיהיו שרים מטעם ש"ס – לפחות במשרד הדתות, שם קיבלנו את השר שיטרית, ואנחנו מברכים על המינוי, כי הוא ידוע כאיש מסורת ואף היה פעם חתן התנ"ך. אם נהיה מרוצים ממנו או לא, נדע במשך הזמן. וזה נאמר לגבי שני המשרדים: רק מעשיהם של השרים שקיבלו את התפקידים המכובדים במשרדים אלה יוכיחו, האם הם אכן מבינים את הרגישויות הכרוכות בהם, בעיקר במשרד הדתות.

לאורך השבועות האחרונים טענו בעקביות, שכשם שלא ייתכן שחקלאי יהיה שר משפטים, אלא רק מי שמבין במשפטים, כך במשרד הדתות צריך להיות שר שקשור בדת ורגיש לעניינים הקשורים בה. תאר לך שר שאינו כזה מגיע לכנס של רבנים ויצטרך לדבר שם בענייני רוח ומסורת.

אבל שר הדתות צריך לטפל גם בענייני דתות אחרות, לא רק בדת היהודית.

נכון, אבל הדתות האחרות הן במיעוט – שצריך להתחשב גם בו ולתת לו את מלוא הטיפול – ואני מדבר על הדת הדומיננטית במדינה. במדינה היהודית, המומנט המרכזי במשרד הדתות הוא הדת היהודית, והשר צריך להיות מעורה במסורת ישראל.

לא חששתם מהרפורמות שעוזי ברעם החליט לעשות במשרד הדתות, ואת חלקן כבר ביצע?

זו בדיוק היתה הבעיה שלנו. חששנו שישנה את הקונסנזוס, או הסטטוס קוו, שהיה במשרד הדתות לגבי מועצות דתיות ובכל תחום אחר. לכן לא התרגשנו כשמונה השר שיטרית, שאנחנו מאמינים שהוא מבין את רוח הדברים.

מבחינתכם, מינויו של עוזי ברעם לשר הפנים הוא משורה, כי משרד הפנים גם הוא קרוב אליכם, בלשון המעטה.

נכון, וגם במשרד הפנים יש רגישויות דומות. אבל אני מאמין שעוזי ישכיל לתמרן ולנווט את המשרד בצורה כזאת, שלא תפגע ברגשותיהם של אנשי ש"ס ושל חבר הציבור במדינת ישראל, שמעוניין בשמירת הסטטוס קוו בעניינים רגישים, כמו רישומים וכדומה.

כשאיחלתי לו הצלחה, הבעתי גם תקווה שימשיך בתפקידו עד סוף הקדנציה – אם, כמובן, ידע להתחשב בכל הרגישויות.

לא התניתם את המינוי בכך שהוא יהיה רק לארבעת החודשים הקרובים?

לא, משום שלא ידוע לי על שום כוונה של ש"ס להיכנס לקואליציה במחצית השנה או בשנה הקרובה. לא החלטנו שנהיה קואליציה או אופוזיציה, אלא שנדון בכל נושא לגופו. ראש הממשלה הבין את הנקודה הזאת, גם במבט לעתיד, ל־1996, והחליט כנראה לא ליצור נתק ולא להכעיס את הציבור הדתי.

בשלב המוקדם של הדיונים על המינויים, פסלתם את השר יוסי שריד מלשמש בתפקיד שר הפנים. האם משנה לכם אם בראש משרד הפנים יעמוד שר ממרצ או מהעבודה?

מה פירוש פסלנו? חלק גדול מחברי ש"ס מיודדים עם יוסי שריד. אבל כאיש מרצ, המחויבות הרעיונית שלו דומיננטית יותר לכיוון האנטי־דתי, ולפיכך שריד – עם כל תבונתו ויכולתו לנווט ולשמור על איזונים – עורר בנו חשש, בגלל הכוח המפלגתי שמאחוריו, כשאנחנו לא יושבים בקואליציה. העדפנו שלא הוא ייבחר למשרד הפנים, אבל לא היה אכפת לנו שיעשו קומבינציה במשרדים אחרים.

כבוד שר הפנים

עוזי ברעם:

הפתעה לא מפתיעה

בפעם הראשונה בקדנציה הנוכחית הצליח רבין לטפל בנושא מפלגתי, מבלי שההדלפות יסכלו כל צעד של המהלך. במהלך השבוע האחרון שיחק ראש הממשלה משחק ממודר, שבסופו הציב את הכלים הרצויים לו – עוזי ברעם כשר הפנים ושמעון שיטרית כשר הדתות – תוך איזון עדין בין תסכולה של מרצ לבין ריצויה של ש"ס

□ יהודה צור

ראש הממשלה יצחק רבין ביצע אתמול שוב את אחד התרגילים, שנועדו להשאירו על החבל המתוח עליו הוא נוסע, בראש קואליציה רופפת, שהרכיב את ממשלתו לפני שנתיים וחצי. ההחלטה על מינוי שרים, באופן זמני או קבוע, בתיקי הפנים והדתות, החזירה שוב את האילוץ של רבין ללכת בין הטיפות, כשידוע לו היטב, כי אחדות מהן עלולות להרטיב אותו – כמו במקרה של מרצ – אך לא לגרום להצפה, שתשים בסכנה את יציבות הממשלה.

קיבל פנים. עוזי ברעם (צילום: [illegible])

במהלך השבוע האחרון שיחק ראש הממשלה בגדול משחק ממודר, אותו ניהל, ואולי בפעם הראשונה בקדנציה הנוכחית הצליח לטפל בנושא מפלגתי, מבלי שהדלפות יסכלו כל צעד של המהלך. רבין, כהרגלו, [illegible] את כל ההליכים הדמוקרטיים, הפנים־מפלגתיים, [illegible] והתוך־קואליציוניים. הוא לא דילג על [illegible] ולא התעלם מאף איש או גורם, אך שמר כל העת [illegible] מהלכיו. לעתים היה נראה לכל מי [illegible] שותפות עימו – גם בארבע עיניים וגם בשש [illegible] – כי הם יודעים אומנם מה יקרה, אך מפקפקים [illegible] בניתוח שלהם נכון. האבחנה של כל אחד מהם [illegible] ואת של רעהו, ובכך הצליח רבין לנטרל את כל [illegible] האפשריים בדרכו למנות שרים קבועים, פתוח [illegible], לתיקי הפנים והדתות.

גם לא שר זוטר. שר הדתות שמעון שיטרית (צילום: שטיין/חרדי)

[illegible] רבין עמדו כמה מכשולים, חלקם רציניים יותר, חלקם פחות – לא במהותם, אלא בגלל הסכנות הטמונות [illegible]. ראש הממשלה היה חייב קודם כל למצוא פתרון לתיק הפנים והדתות, בעיקר בגלל לחץ פנים־מפלגתי, [illegible] בגלל העול הרובץ על כתפיו. את תיק הפנים [illegible] שלא אריה דרעי ושמעון שגם, כל אחד בתחומו [illegible] לשיתוף פעולה בניהום, ואילו את תיק הדתות ניהל [illegible] ללא הפרעה, סגן השר לשעבר רפאל פנחסי. בשני [illegible] לא היה רבין צריך לעמול קשה באופן אישי, [illegible] הגד המשפטי היה רעוע, והוא אף קיבל על כך [illegible] מהיועץ המשפטי לממשלה.

רבין היה צריך גם לספק סחורה למפלגתו, בעיקר לשריו הוותיקים, כמו שיטרית וברעם, ששאפו לקבל את [illegible] הדתות, כדי להוסיף מעט תוכן ומשקל על משרדיהם [illegible] – כייאור במקרה של שיטרית, אשר ספק אם [illegible] הרבה יותר משלט. בנוסף לכך, ריחפה בחלל [illegible] דמותו של שר הבלתי נלאה, אשר שואף כל העת [illegible] לצבור עוד ועוד כוח ותפקידים, בדרכו ליעדו [illegible], להיות קצת ראש ממשלה.

[illegible] שני, מרצ איתה לרבין, שהפעם אין היא מוכנה [illegible] עוד חלוקת שלל, המותירה אותה תמיד מחוץ [illegible]. אלא בפוליטיקה אין סנטימנטים. רבין, יש [illegible], מעדיף את שרי מרצ, לפחות את שריד, [illegible] הרבה יותר מאשר את אחרים משרי [illegible]. והוא גם לא מותיר ספק במידת הוקרתו כלפי [illegible] שריד, אשר תפקידו כשר לאיכות הסביבה קטן עליו [illegible], אם לשפוט על פי כישוריו האובייקטיביים ויכולתו המוכחת, גם בנושאים בינלאומיים.

אולם רבין פועל לא על פי מה שמגיע לכל אחד מהאישים הפוליטיים, על פי תרומתם ויכולתם; הוא מתמרן ופועל כדי למזער ככל האפשר את הנזקים לעצמו ולממשלתו. ידוע לו היטב, שברעם הבלתי מסופק, ועוד יותר שר הכלכלה והתכנון שיטרית, ללא תפקיד ממשי, מסוכנים יותר מאשר מרצ כולה. הסיבה פשוטה מאוד. רבין יודע היטב, שמרצ מחויבת קודם כל לתהליך השלום, וגם אם תתעקש לגרום משברון קטן, בעיקר מילולי והצהרתי, הרי בסופו של דבר היא לא תחתור תחת הרכב הממשלה הנוכחית. רבין גם יודע היטב, שלא יעלה על דעתו של שר מרצ לצאת מישיבות הממשלה ולתקוף את עמיתיו, את מדיניות הממשלה, או את העומד בראשה. זאת בניגוד להתנהגותו של השר שטרית, למשל, אשר לעתים מזומנות, כמעט על כל צעד ושעל, תקף את הממשלה בענייני כלכלה, מדיניות חוץ, אש"ף, פלסטינים ועוד.

זו הסיבה שרבין נאלץ לפעול על פי אילוצים אלה, תוך הערכה־תחושה, שממרצ לא תבוא לו כל רעה, אלא לכל היותר משבר, שיימשך עד ההצבעה בכנסת על מינוי שני השרים החדשים. גם כאן הותיר רבין פתח לתקווה, לאלה שעדיין רוצים לזכות בתיקים בכירים יותר ליד שולחן הממשלה. את תיק הדתות הוא הותיר בידי השר שיטרית עד סוף הקדנציה, אולם את תיק הפנים, שברעם כלל לא רצה בו, הוא השאיר דווקא בידיו, תוך איזכור, כי ימשוך אותו בחזרה, כאשר יעשה את סבב התיקים הגדול בקיץ, לדבריו (אם כי סביר יותר להניח, שסבב נוסף זה יהיה רק בסוף השנה הזאת).

שוב ברור לכל הצדדים, כי ש"ס ממשיכה להיות גורם מכריע בשיקוליו של רבין. הסיבה פשוטה. רבין לא יכול שלא להתחשב בדעתו של ח"כ אריה דרעי, ולמנות שר של מרצ בתיק הפנים והדתות, מאחר שהוא זקוק מאוד לקולות המכריעים של ש"ס בוועדות הכנסת החיוניות, כמו ועדת הכספים, ועדת הכנסת וועדת ביקורת המדינה. באותן הוועדות, קולה של ש"ס הוא המכריע, ואם רבין רוצה שממשלתו תצליח להעביר חוקים, עליו להגיע להסכם עם ש"ס, כפי שהגיע אליו. וכך נראה, כי ש"ס תמשיך לשבת על הגדר הנוחה ותאפשר לממשלה למצות את כהונתה הנוכחית.

שש מפלגות ודעה אחת

השגריר ההונגרי החדש, ד"ר אישטוון צ'ייטאי: "נראה כי הצלחנו להדביק את הפיגור שנגרם בגלל 20 שנות הנתק ביחסים בין ישראל להונגריה. חתמנו על הסכמים לשיתוף פעולה כלכלי, תרבותי וטכנולוגי, והקשרים הכלכליים מתפתחים בקצב מהיר" □□□ על השאלה בדבר גילויי אנטישמיות בהונגריה אומר השגריר, כי כל מפלגות הפרלמנט מאוחדות ביחסן החיובי לישראל, והאהדה ניכרת גם בקרב הציבור

□ יהודה להב

הונגריה היא השנה יו"ר הארגון האירופי לשיתוף ולביטחון. בתור שכזאת, היא שואפת ומוכנה למלא תפקיד פעיל בתהליך השלום במזרח התיכון, ואם תתבקש, תהיה נכונה גם לארח כינוסים או התייעצויות בנושא זה. דברים אלה אמר ל"על המשמר" שגרירה החדש של הונגריה בישראל, ד"ר אישטוון צ'ייטאי. הוא ציין, כי גם בדצמבר אשתקד, כאשר אירחה הונגריה את ועידת הפסגה של הארגון האירופי, נערכה בבודפשט מעין "מיני־פסגה" מזרח־תיכונית בלתי רשמית בהשתתפות שרי החוץ של ישראל, מצרים, מרוקו, אלג'יריה ותוניסיה, שבה נכח גם שר החוץ ההונגרי, לאסלו קובאץ'.

ד"ר צ'ייטאי, שבעבר שירת כשגריר ארצו בספרד ובהולנד, מסר אתמול את כתב האמנתו לנשיא עזר ויצמן. הוא מחליף את ד"ר יאנוש גורוג, שגרירה הראשון של הונגריה בישראל לאחר חידוש היחסים ב־1989. בואו של שגריר חדש מהונגריה מתקבל עתה כדבר שיגרתי, שהרי בחמש השנים שחלפו "התנרמלו" יחסי שתי המדינות לחלוטין. בפרק זמן זה נערכו ביקורים הדדיים של נשיאי שתי המדינות, ראשי הממשלה, יו"רי הפרלמנטים וכמובן, שרי החוץ. לדברי השגריר החדש, גם השנה צפויים חילופי ביקורים בדרג גבוה: שר החוץ ההונגרי יגיע לישראל אולי כבר במחצית הראשונה של השנה, וראש הממשלה יצחק רבין יכלול כנראה את הונגריה בסיורו המתוכנן בארצות מרכז אירופה, האמור להיערך עוד השנה.

בהונגריה נערכו במאי אשתקד בחירות, שבעקבותיהן החליפה הממשלה הסוציאליסטית־ליברלית את הממשלה השמרנית הקודמת. אך ד"ר צ'ייטאי מדגיש, כי ביחס לישראל לא חל כל שינוי עם חילופי הממשלות, ויש תמימות דעים בין כל שש המפלגות המיוצגות בפרלמנט בדבר הרציפות וההתפתחות המתמדת ביחסים בין שתי המדינות.

"נראה כי הצלחנו להדביק כמעט בכל התחומים את הפיגור, שגרמו עשרים השנים של ניתוק היחסים. חתמנו על הסכמים בדבר שיתוף פעולה כלכלי, תרבותי וטכנולוגי; הקשרים הכלכליים מתפתחים בקצב מהיר, הונגריה היא במקום הראשון מבין ארצות מזרח אירופה, שהון ישראלי מושקע בהן. שאיפתנו היא לבצר את אווירת האימון ההדדי ולהמחיש, כי הונגריה היא ארץ דמוקרטית יציבה ושותפה אמינה בכל התחומים. ישראל תופסת מקום בולט בקשריה הכלכליים של הונגריה במזרח התיכון – אך הונגריה שואפת לקשרים מאוזנים עם כל ארצות האיזור, על בסיס התועלת ההדדית".

התפתחות רצופה ביחסים. ד"ר אישטוון צ'ייטאי

באחרונה קיבל בית המשפט החוקתי בהונגריה החלטה בעניין הפיצויים המגיעים לאנשים, שבימי המלחמה נגרשו למחנות היהודים או נשלחו לפלוגות עבודה. על פסיקה זו נשמעו בישראל דברי מחאה [illegible]. מה הם עיקרי הפסיקה הזו?

ד"ר צ'ייטאי: "פסיקה זו מגדילה באופן משמעותי את זכויות הנפגעים לפיצויים ומרחיבה את חוג הזכאים. הרחבת הזכויות חלה על הקורבנות היהודים אולי יותר מאשר על כל שכבה אחרת. בית המשפט החוקתי קבע, כי שלילת הפיצויים ממי שלא שירתו ביחידות קרביות (כגון אנשי פלוגות העבודה), או ממי שגורשו מהונגריה ללא פסק דין מפורש, היא אפליה לרעה ופסולה. בית המשפט הורה לפרלמנט לתקן את החוק עד ה־30 בספטמבר ברוח פסיקתו זו. רק לאחר אישור החוק החדש נדע, באיזו מידה יוכלו ליהנות מפיצויים גם קרובי משפחה של הקורבנות, שאינם אזרחי הונגריה".

האם אתה סבור, שתופעות האנטישמיות בהונגריה עלולות להפריע ליחסים בין שתי המדינות?

"אני סבור, כי גילויי האנטישמיות בהונגריה הם תופעה שולית. אף אחת מן המפלגות, שניתן לייחס להן עידוד של גילויים כאלה, לא נבחרה לייצוג בפרלמנט. הנני משוכנע, שבימינו אין בהונגריה לאנטישמיות בסיס חברתי. על כל צעד ושעל אני נתקל בגילויי אהדה כלפי ישראל. הדבר מתבטא גם בהתעניינות הגוברת שאזרחי הונגריה מגלים בטיולים לישראל. בעבר היו ביקורי קרובים והאופיין העיקרי של הנסיעות מהונגריה לישראל, ואילו עכשיו מלאים המטוסים בתיירים. לדעתי, להתעניינות מאוהדת יותר זו בישראל יש גם משמעות פוליטית, ביחוד שהיא מסייעת להתקרבות [illegible], ואולי להרחיב, ולומר – [illegible] בשני הצדדים".

על קו התפר עם עזה

קיבוצי שער הנגב תובעים להחיל עליהם את מערכת הטבות המס הניתנות ליישובים הסמוכים לקו הרצועה. המציאות הבטחונית החדשה יוצרת עומס כלכלי מיוחד, ולטענתם הם מופלים לרעה בהשוואה למושבים ויישובים עירוניים באיזור, הנהנים מטיפול נקודתי, שמעניק להם הטבות והקלות ממסים □□□ מחקר על מצב היישובים לאורך קו הרצועה מעלה שקיימת בהם שחיקה דמוגרפית וכלכלית

פסיפס חקלאי

□ יוסף גלילי

המפעלים האזוריים בשער הנגב הוקמו בסוף שנות החמישים, במטרה לאגד פעילויות חקלאיות בתחום המיון, האריזה ושיווק תוצרת חקלאית, תוך ניצול כוחם המשותף של 13 קיבוצי האיזור. עם התפתחות החקלאות באיזור צמחו המפעלים, והוקמו גם יחידות המשך לעיבוד תוצרת חקלאית ויחידות שירות.

על רקע האירועים והפיגועים במחסום ארז, בואך העיר עזה, רוחש הצד הישראלי של הגבול פעילות חקלאית ותעשייתית, העתידה, בעת שלום, לתרום לקידום חקלאות מתועשת, לייצור מזון ותשומות. על כך עמדו מקרוב כתבי תא החקלאות, שסיירו בשבוע שעבר במפעלי שער הנגב, בקיבוצים ארז ודורות ובמפעלים האזוריים שער הנגב.

זה 12 שנה מפתחים ומייצרים בארז מוצרים תרמופלסטיים, יריעות מתוחכמות לשימושים מגוונים בענפי חקלאות שונים.

יחידת המו"פ, ארז מחקר ופיתוח, שצמחה ליד המפעל, מתמחה במחקר, בפיתוח ובתכנון שיטות ומתקנים לגידולי חקלאות סופר אינטנסיביים, מבוקרי אקלים, ובהתאמת תהליכים אקולוגיים לגידול בעלי־חיים וצמחים. המפעל ויחידת המו"פ רואים את הקריטריונים הבאים כהכרחיים לקיום החקלאות בעתיד:

- ● התבססות על מים שוליים (מים מושבים, מים מלוחים);
- ● ניצול נכון של גורמי ייצור חיוניים, כמו קרינה, CO_2, טמפרטורות וחמצן;
- ● ניצול מקורות אנרגיה מלאכותיות וטבעיות מהסביבה;
- ● עשיית שימוש בגורמי ייצור טבעיים, תוך יצירת שרשרת ביולוגית;
- ● חקלאות נקייה, בלתי מזוהמת על־ידי חקלאים משכילים, המעוניינים להגיע לשיווי משקל עם הסביבה, תוך שימוש בטכנולוגיות חדשניות.

המו"פ כבר הצמיח מספר מוצרים וטכנולוגיות חדשניות, בהם לול פלסטיק מבוקר וממוזג; טכנולוגיה של חקלאות מים בתנאי מדבר; יריעות אופטיות מיוחדות לבתי־צמיחה של ירקות ופרחים.

התרשמנו במיוחד מהשימוש ביריעות פלסטיק מיוחדות לכיסוי מבנים מבוקרי אקלים, לחקלאות אינטנסיבית. מדובר באיקלום מירב התוצרת החקלאית במינימום שימוש במים, באנרגיה טבעית, במגיני קרינה לצמחים בחממות, ביריעות מיוחדות לציפוי סירות הצלה, מיכלי מים, יין ודלק, וכן בחממות לגידול דגים, תוך שימוש במים במעגל סגור ללא תוספת מים, מתקן המותאם במיוחד לאזורים מדבריים צחיחים.

בין היתר נמכרות היריעות האופטיות מתוצרת המפעל בארז לשוק הוורדים בארץ ולשוק החממות בקניה, המקיף 2,000 דונם ורדים.

מנהלי ארז מוצרים תרמופלסטיים וארז מחקר ופיתוח מודעים לייחודיות של מוצריהם הקשורים לפיתוח החקלאות בנגב, והמבוקשים בחלקי עולם שונים. תהליך השלום, והאפשרות לקדם פרויקטים של חקלאות סופר־אינטנסיבית מגוונת בתנאי מדבר, מעמידה בפניהם אתגר מקצועי, מדעי ושיווקי ממדרגה ראשונה.

מנהל המפעלים האזוריים שער הנגב, שמואל שנער, חבר קיבוץ כפר עזה, הציג בצד הישגי המפעלים גם את בעיותיהם. לדבריו, על הממשלה לתקן את האפליה בחוק עידוד השקעות הון בתעשייה, וליישם אותו גם בחקלאות. אין היום ניצול מירבי של מכסות המים לחקלאות, מאחר שבענף זה אין מערכת תמריצים דוגמת זו שקיימת בתעשייה. כתוצאה מכך, אין עידוד ליוזמות חקלאיות, בעיקר באזורי ספר, דוגמת שער הנגב, אזורים בהם יש ידע והתמחות חקלאית ברמה גבוהה ביותר, טוען שנער.

לדעתו, יש להחיל את מערכת הטבות המס הניתנות ליישובים עירוניים ולמושבים הסמוכים לקו הרצועה, גם על הקיבוצים באיזור. ישובים דוגמת קיבוצי שער הנגב מופלים לרעה בהשוואה למושבים ויישובים עירוניים באותו איזור, הנהנים מטיפול נקודתי, שמעניק להם הטבות והקלות ממסים.

העומס הכלכלי המוטל על קיבוצי שער הנגב הוא גדול ביותר, בשל מציאות בטחונית חדשה, הכוללת תדירות של מסתננים מהרצועה דרך גדר המערכת החדשה. מחקר של חבר צנובר, שדן במצב היישובים לאורך קו הרצועה, מעלה שקיימת "שחיקה דמוגרפית וכלכלית" באיזור.

נוסף על פנייה לממשלה להקלת הנטל הכלכלי, על־ידי הכללת היישובים ברשימת הזכאים ליהנות מהנחות מס, יש לדעתו להגדיר את ישובי גבול הרצועה כיישובי עימות, על מנת שיהיו זכאים גם למרכיבי ביטחון של איזור בעל אופי בטחוני.

באמצע שנות השמונים נקלעו מפעלי שער הנגב לתוך המערבולת של המשבר בחקלאות ובתנועה הקיבוצית בגין הריבית הרצחנית, ונכנסו לתקופה קשה של צמצום פעילויות והבראה. כיום, לאחר שחלק מהנכסים נמכר, ונחתם הסכם עם הממשלה והבנקים להסדר החובות, נתונים המפעלים בעיצומן של תוכניות הבראה ופיתוח, שאמורות להביא אותם לחוף מבטחים כלכלי.

מפעלים אלה כוללים את משחטת עוף קור, הפועלת בהיקף של 15,000 טון לשנה; מנפטת כותנה, בהיקף של 14,000 טון; תחנת מיון לתפוחי־אדמה, המטפלת בכ־30 אלף טון; בית אריזה לפירות בהיקף של 10,000 טון, וכן יחידות שירות כמו מכבסה אזורית, יחידות מחשב ותחנת דלק. לצד אלה נמצאת מחלקת המו"פ בתנופה של פיתוח מפעלים שיתרמו לפתרון המידבור במזרח התיכון החדש.

אלוף שום

יובל כהן, מנכ"ל מפעל שום בתחש לעיבוד מוצרי שום טרי טבעי, ומנהל השיווק הבינלאומי של המפעל, דרור כפיר, מסרו כי גידול השום משתרע על שטח של 1,000 דונם. קיבוץ דורות, גדול מגדלי השום בישראל, מייצר כיום מוצר ייחודי בארץ ובעולם. התפוקה מגיעה ל־4,000 טון שום, בהיקף כספי של כ־60 מיליון ש"ח. למרות היותו ענף חדש, יצאו לו מוניטין בעולם כולו. ייחודו של המוצר בכך שאין בו חומרים מייצבים או משמרים.

השום של דורות. מלבד סין אין לו מתחרים

פרט לסין, המייצרת שום משוחזר, אין כיום למפעל דורות מתחרה בעולם והוא מייצא לגרמניה, ארה"ב, בריטניה, שווייץ ואוסטריה. לבקשת רשתות שיווק מספרד, נשלחו לשם דגמים נסיוניים של מוצרי המפעל.

בארץ יש מפעל אחד, בקיבוץ מגל, המשווק שום יבש. אשתקד מכר המפעל מוצרי שום בסך 2 מיליון ש"ח. קצב הגידול השנתי במכירות הוא כ־30%; ובתוכנית להגדיל את המכירות ב־95 בכ־3.2 מיליון ש"ח.

נמסר, כי בקיבוץ יוקם מפעל חדש ומודרני לשום מעובד, בהשקעה של 2 מיליון ש"ח, כדי לעמוד בהסכמי יצוא לאירופה ולארה"ב.

מפעל דורות מגופי פיקוד ובקרה להשקיה ממוחשבת מייצא את מוצריו לכ־50 מדינות ברחבי העולם. שוקי היעד העיקריים שלו הם מערב אירופה, צפון ודרום אמריקה, אוסטרליה וניו־זילנד.

עיקר גאוותו של המפעל על המבדקה ההידראולית הממוחשבת לפיתוח ובקרת איכות. יובל דרור, בן דורות המופקד על המבדקה, מספר על פנייה שהגיעה מאוסטרליה, לגבי אחד המגופים שנרכש במפעל ועמידתו בלחץ מסוים. למחרת נשלחו בפאקס כל הנתונים הדרושים לפתרון הבעיה.

מחזור המפעל מסתכם ב־7.5 מיליון דולר, מזה 50% ליצוא.

100 מיליון ש"ח השקעות במו"פ

אשתקד הסתכמו השקעות מפעלי התעשייה הקיבוצית במחקר ופיתוח בכ־100 מיליון ש"ח – מסר יו"ר איגוד התעשייה הקיבוצית, עודד בריש, בעת הסיור בדורות. תרומתם של 24 אלף המועסקים בתעשייה הקיבוצית הגיעה ל־100 אלף דולר בממוצע לעובד. היקף המכירות ב־94 הגיע ל־2.4 מיליארד דולר, מזה 33 אחוז, 880 מיליון דולר, יצוא.

האיגוד, על 420 מפעליו ב־278 קיבוצים, הינו הארגון התעשייתי הגדול ביותר בארץ מבחינת מספר מפעלים ומספר המועסקים, ובין הגדולים בהיקף השיווק והיצוא.

7.5% מהיצוא התעשייתי

בנתוני 94 מתבטא משקל התעשייה הקיבוצית ב־6% מהמכירות, וב־6.3% מהמועסקים בכלל התעשייה הישראלית. חלקה של התעשייה הקיבוצית הינו 7.5% מכלל היצוא התעשייתי של ישראל.

מנכ"ל איגוד התעשייה הקיבוצית מציין, כי למרות התקדמות והתבססות התעשייה והמפעלים לייצור תשומות חקלאיות, מצבם הכלכלי קשה, בגלל היותם קשורים לקיבוצים, בעלי המפעלים, הנתונים במשבר כספי קשה. לדבריו, כל יום של עיכוב בהסדר חובות הקיבוצים, בולם את ההתפתחות וגורם נזק כל ישועור לכלכלת הקיבוצים ולמשק המדינה.

מבזקים כלכליים

מהפך בהרכב אוכלוסיית נוטלי המשכנתאות

לראשונה חלה ירידה חדה במספר ההלוואות לזכאים, בעוד מספר ההלוואות ללא־זכאים עלה בשיעור משמעותי

■ אשתקד התהפכה מגמת הגידול במספר הזכאים שמימשו הלוואות לדיור – מציינים כלכלני בנק טפחות בסקירה לדו"ח הכספים לשנת [illegible] שיפורסם השבוע. לאחר כשלוש שנים של גידול מתמיד במספר הזכאים, עולים חדשים והן זוגות צעירים, ירד מספר הזכאים ב־94 בכ־17% לעומת מספרם ב־93. הירידה התמקדה בעולים החדשים. מספרם של הזוגות הצעירים ירד אך במעט, בהמשך לירידה שנרשמה כבר ב־93.

לדברי הכלכלנים, השינוי בהרכב אוכלוסיית הלווים הוא בעיקר תוצאה של עליית מחירי הדירות, שגרמה לתופעות הפוכות במגזרי השוק השונים. הרתיעה את הזכאים ועודדה את הביקוש בקרב השכבות המבוססות.

מנכ"ל בנק טפחות, אודי וירצבורגר, מציין כי הירידה במספר ההלוואות לזכאים נובעת משילוב של עליית מחירי הדיור בשנתיים האחרונות ואי־עירכון תכניות הסיוע על־ידי הממשלה מאז תחילת שנת 92. לטענתו, נסיבות אלה גרמו להקטנה משמעותית בחלקם של כספי התקציב במימון הדירות, וכתוצאה מכך ביכולתם של הזכאים לרכוש דירות.

העלייה החדה במספר ההלוואות ללא זכאים באה בעקבות הקדמת רכישות וביקוש ספקולטיבי לדירות, שנבעו משילוב של ציפיות להמשך עליית המחירים ושיעורי ריבית נוחים בשוק המשכנתאות.

כלכלני טפחות מציינים עוד, כי מגמת השינוי בהרכב אוכלוסיית הלווים השתקפה גם בהרכב האשראי שניתן על־ידי הבנקים למשכנתאות. היקף מתן האשראי המשיך ועלה, בהמשך למגמה המאפיינת את הענף מאז 1991. אולם, האשראי מכספי תקציב לזכאים פחת לראשונה בשנת 1994, בעוד האשראי החופשי עלה בשיעור ניכר.

למה הם מעדיפים לעבוד עם גברים

■ יותר נשים וגברים בישראל מעדיפים שהממונה עליהם בעבודה יהיה גבר, ולא אשה. סקר שערך מכון גיאוקרטוגרפיה בהנהלת פרופ' אפי דגני וד"ר רינה דגני, עבור נעמת, התאחדות התעשיינים ונציבות שירות המדינה, מעלה ש־26%־27% מהגברים והנשים מעדיפים כי הממונה עליהם יהיה ממין זכר, לעומת כ־12% מהנשים וכ־9% מהגברים המעדיפים בוס ממין נקבה. כ־58%־57% מבני שני המינים השיבו שלא משנה להם מינו של המעסיק.

סקר

תמונה דומה מצטיירת בהעדפת עמית לעבודה: 26% מהגברים ו־21% מהנשים ציינו שנוח להם יותר לעבוד עם גבר, לעומת כ־17% מהנשים וכ־10% מהגברים המעדיפים לעבוד עם נשים. לכ־59%־57% אין העדפה מיוחדת.

הסקר נערך לקראת הענקת אות "המעסיק המתקדם", שיתקיים בשבוע הבא מטעם שלושת הגופים שהזמינו אותו. בסקר השתתפו 500 מרואיינים בני 18+, המהווים מדגם מייצג של האוכלוסיה היהודית הבוגרת בישראל.

מהן הסיבות העיקריות להעדפת גבר כממונה?

כ־40% מהגברים ו־29% מהנשים השיבו ש"יותר נוח ועדיף לעבוד עם גבר"; כ־16% משני המינים סבורים כי "גבר מתפקד טוב יותר במצבי לחץ", וכ־13% משני המינים השיבו ש"גברים יותר טובים מנשים". חלק לא מבוטל של הנשים (כ־18%), ורק 1% מהגברים, סבורים ש"גבר מתייחס יותר טוב לנשים".

אשר לסיבות להעדפת אישה כממונה, כ־28% מהנשים וכ־24% מהגברים המעדיפים אישה כממונה ציינו ש"אשה ממונה מתקשרת טוב יותר עם העובדות תחתיה"; כ־25% מהנשים סבורות כי אישה מעריכה את בנות מינה, וכ־18%־20% משני המינים סבורים שאישה מתאימה יותר לתפקיד של ממונה. כ־9% מהנשים וכ־4% מהגברים סבורים ש"אשה אחראית ואמינה יותר".

מניתוח הממצאים עולה עוד, כי 38% מהדתיים ו־32% מהמסורתיים מעדיפים יותר גברים ממונים, לעומת 22% מהחילונים. עוד מסתבר, כי ככל שעולה הכנסת המרואיינים עולה ה"ליברליות" שלהם: כ־46% מבעלי הכנסה הגבוהה השיבו שלא חשוב להם מי יהיה הבוס.

שיעור בעלי ההכנסות הנמוכות המעדיפים גבר כממונה גבוה פי שניים מהמעדיפים כך בקרב שכבות של בעלי הכנסה גבוהה (32% לעומת 16%).

תוצאות הסקר במלואן יתפרסמו בגליונו הקרוב של ירחון נעמת.

משאיות תפורות לפי מידה

■ חברת ב. מילר, יבואנית משאיות סקניה לישראל, מציעה שירות חדש של יבוא משאיות "תפורות" לפי מידה, כשהארגזים על שימושיהם השונים מגיעים מקוריים מחו"ל.

לדברי החברה, השירות החדש, של מכירת "פתרון משלם" ולא רק משאית, חוסך באופן משמעותי בעלויות ובזמן, שכן תהליך קליטה של המשאית בעבודה הוא מיידי. "אין צורך להעביר את המשאית למפעל הרכבת ארגזים, שלעיתים קרובות נמצא הרחק מבסיס האם של המשאית", טוען מנכ"ל סקניה, אילן לוי.

הסנונית הראשונה של שירות זה הינה השלמת תהליך מסירתן של אחת משאיות סקניה ראשונות בסוגן בארץ לחברת מחצבי אבן העוסקת בעבודה לענף הבנייה. מדובר בדגם 143 8x4, עם מערבל בטון (מיקסר) אורגינלי, שהורכב עליהן במפעלי סקניה באיטליה, במחיר של 150 אלף דולר של אחת.

פארקים תעשייתיים במקום סתם מימון הוצאות

□ פנחס ענברי

מתברר כי הפארקים התעשייתיים בעזה ובגדה הולכים ונעשים הפרויקט המבטיח ביותר, אחרי שורה ארוכה של אכזבות שנחלו הפלסטינים בתחום הכלכלי. עם זאת, עדיין לא ברור אם מנהיג אש"ף יאסר ערפאת מוכן לסייע להצלחת הפרויקט, או שמא הוא חושש כי ביצוע התוכנית יחזק את אבו עלא ואת המוסד הכלכלי פקדאר בגדה, לעומת הרשות הפלסטינית בעזה.

מקורות ברשות הפלסטינית מסרו לעל המשמר, כי בפגישה שהיתה במחסום ארז בין ערפאת, רבין ופרס, הציעה ישראל להשקיע 90 מיליון דולר בהקמת תשתיות לפארקים התעשייתיים, 45 מיליון דולר ישראל ו־45 מיליון דולר הרשות הפלסטינית, אבל ערפאת אמר שאין לו 45 מיליון להשקיע בתוכנית.

אבו עלא וסביר. מי הגה את הרעיון (צילום: איי.פי.)

אם הוא ממתין למדינות התורמות, הרי שמצפה לו עוד אכזבה. מעניקות הסיוע הולכות ומתנתקות מן ההתחייבויות לממן את הרשות הפלסטינית, ועוברות ככל שהדבר ניתן לבדיקת אפשרויות לעידוד הסקטור הפרטי. מכאן חשיבותו של פרויקט הפארקים התעשייתיים. חברות אירופיות כבר בודקות את סיכויי ההשקעה, וממתינות לשמוע על ההקלות במיסוי וההטבות האחרות המתוכננות. חשוב להן מאד לראות באיזו מידה חברות ישראליות יכנסו לפארקים האלה. אם ערפאת ממתין שהמדינות התורמות ישקיעו גם בתשתית, זה לא יקרה.

בינתיים התעורר ויכוח בשאלה מי הגה ראשון את הרעיון. בישראל מייחסים אותו למנכ"ל משרד החוץ, אורי סביר. הפלסטינים טוענים, ששר המסחר והתעשייה שלהם, אבו עלא, הוא שהגה אותו.

לדברי הכלכלן הפלסטיני איש פקדאר, סולימאן אל־עארף, לאחר כינוס המדינות התורמות בעזה נסתמנה חלוקת עבודה ביניהן, וארה"ב לקחה על עצמה את עידוד הסקטור הפרטי (שוודיה – יצור תעסוקה; הולנד – איכות הסביבה; גרמניה – חיזוק תשתית המוסדות. יפן לא קיבלה תחום אחריות מיוחד, והיא גמישה מאד בעידוד נושאים שונים). באמצעות סוכנות USAID זימנה ארה"ב ביריחו לפני שבועיים, יחד עם אבו עלא, כינוס ראשון לארגון הנושא. אבו עלא איננו רק מהוגי הרעיון: הוא גם האיש שיקדם את הנושא מבחינת הפלסטינים. בפגישת שרי החוץ של "קואליציית השלום" בוושינגטון הבטיחה ארה"ב להעניק לפארקים האלה ערבויות והנחות על־פי הסכם הסחר החופשי עם ישראל.

מתקבל הרושם כי מעניקות הסיוע, ובעיקר מדינות אירופה, מעדיפות לנצל את האפשרויות המעשיות הגלומות בפארקים התעשייתיים מאשר לממן את משכורות עובדי הרשות הפלסטינית. זה עלול לגרום לפלסטינים קשיים בטווח המיידי, אבל לטווח ארוך נראה כי הכיוון החדש יהיה דווקא לטובה.

מעורבותו העמוקה של אבו עלא בתוכניות הפארקים התעשייתיים עשויה להסביר את הסתייגותו של ערפאת מן הרעיון. אולי חושש יו"ר אש"ף כי התחזקותה של פקדאר והמיניסטריון של אבו עלא לא יחזקו את הרשות בעזה, אלא את ההנהגה החלופית בגדה.

בקרוב ייקלעו הפלסטינים לקשיים במימון ההוצאות השוטפות, שכן על־פי הסיכומים בכינוס בריסל המימון השוטף נועד רק לאפשר להם להקים מערכת לגביית מיסים. בראיון ליומון אינתצאר מה־14.2.95 אמר שר הכלכלה הפלסטיני, מוחמד זוהרי נשאשיבי, כי הרשות צריכה להכין את תקציבה לתקופה שאחרי הפסקת המימון השוטף עד סוף השנה, כלומר מתחילת אפריל עד ה־31 בדצמבר 95, אבל היא עדיין לא עשתה זאת. לדברי נשאשיבי, משרדו חייב לסיים את הכנת התקציב עד סוף החודש.

כיצד תממן הרשות את הוצאותיה? המוצא שנראה לה עכשיו הוא מימוש רעיון הפארקים התעשייתיים בעזה ובגדה. מדובר בשני אזורים בעזה ובארבעה אזורים בגדה, אך הפארק הראשון שהקמתו עומדת על הפרק אמורה להיות על שטח של 300 מ"ר ליד מחסום גבול עזה. היוזמה לרעיון זה יצאה ממשרד החוץ, ורה"מ רבין השתכנע להקצות שטח ליד הגבול, שלפי ההסכמים היה אמור להיות איזור ללא בנייה.

בתגובותיהם על מפגש שרי החוץ של "קואליציית השלום" הדגישו דויד מלסטין ונביל שעת', כי הנשיא קלינטון עצמו התחייב אישית בפני ערפאת להעלות בקונגרס הצעת חוק שתשחרר את הפארקים התעשייתיים ממכסים לארה"ב ותקנה להם מעמד של איזור סחר חופשי. הבעיה היא כמובן שאלה הן תוכניות לטווח ארוך, שלא יתנו מענה לבעיה שתעמוד לפני הרשות החל מאפריל. מימון תוכניות הסיוע על־ידי המדינות התורמות, על־פי התחייבויות שכבר ניתנו לפלסטינים, הוא פתרון מהיר יותר.

השר נשאשיבי התמקד על ההודעה שנמסרה בתום כינוס התורמות בעזה בחודש שעבר, לפיה אין יותר בעיה של "שקיפות וחשבונאות" בהעברת המימון, ואמר שכעת אין לתורמות סיבה לעכב את הסיוע ולהערים עליו מכשולים ביורוקרטיים. ממקורות ישראליים נתברר, כי מ־700 מיליון דולר סכום התרומות שעליו התחייבו, רק 240 מיליון נכנסו בפועל. לפי נשאשיבי, נכנסו עוד פחות, שכן הוא אמר כי הוא מצפה שהתורמות יקיימו להחזיר את הסיוע הנותר מן השנה שעברה, בסך 650 מיליון דולר. אבל, יתכן כי התכוון לחבר את היתרה מן השנה שעברה עם הקשת מימוש ההתחייבויות לשנה זו, כפי שהוחלט בכינוס עזה.

מה שעלול להביא למחשבה שנייה אצל התורמות היא העובדה שערפאת עדיין מסרב לקבל בגלוי את תנאי הבנק העולמי. גם אחרי הכינוס בעזה אמר ערפאת שכמה מן התורמות, והבנק העולמי, אינם מממשים את הבטחותיהם, ש"למרבה הצער, הם מתרצים זאת בתירוצים כוזבים". (על־עוודה, 1.2.95)

כינוס התורמות הבא — ברבת־עמון

האם מתחיל להסתמן חיבור בין עתיד אונר"א בשטחים לבין גורל הסיוע לפלסטינים? משרדי אונר"א הודיעו, כי הכינוס הבא של המדינות התורמות לאוטונומיה יתקיים ברבת עמון ב־8 במארס, בהשתתפות נציגים מ־24 מדינות תורמות, וכן נציגות האיחוד האירופי ומדינות ערב המארחות פלסטינים.

הכינוס הקודם התקיים החודש בעזה, על סמך החלטת התורמות בבריסל להעביר את הדיונים לשטחים, כדי ללמוד מקרוב את צרכי הפלסטינים שם. העברת הכינוס הבא לירדן משקפת את הקו המסתמן והולך בדבר חידוש הקשר הכלכלי בין שתי הגדות.

נציב אונר"א, אילתר תורכמאן, מתכוון להשתתף בכינוס ברבת־עמון, והדבר עשוי לבטא חיבור בין המשך הסיוע לפלסטינים לבין עתיד נציגות אונר"א ועתיד מחנות הפליטים במדינות ערב.

סוריה נגד הסכם המים הישראלי־ירדני

ישראל וירדן עדיין לא מצאו את 150 מיליון הדולר למימון שני הסכרים שיגבירו את זרימת המים לירדן, האחד על הירדן והשני על הירמוך. מקורות דיפלומטיים אירופיים מסרו לעל המשמר, הסיבה אינה נעוצה רק בגיוס כספים אלא גם בסיבוכים פוליטיים. סוריה הבהירה לירדן, כי לא תממש את הסכמי המים שלה עם ישראל, שכן גם לה יש מה לומר לגבי חלוקת מימי הכנרת.

לדברי המקורות האירופיים, דמשק הבהירה לעמאן כי נכונותה של ירדן להגיע להסכם עם ישראל לגבי הכינרת מכרסמת במעמדה של סוריה בתחום זה. ואם כך לגבי הכנרת, בוודאי שסוריה מתנגדת להסכם בין ירדן וישראל לגבי הירמוך, שכן הנהר עובר גם בתחומה.

נשאלת, איפוא, השאלה האם ישראל באמת מעוניינת להקים סכר על הירדן לפני גיבוש הסכם גם עם סוריה. 150 מיליון דולר איננו סכום גדול; האם באמת קשה לגייס את הכסף, או שאין מגייסים אותו ככסות לקשיים מדיניים.

השיבה לעירק

בעוד סוריה מנסה לבלום את הקשר הכלכלי בין ירדן לישראל, לעירקים זה לא איכפת. מיד לאחר חתימת הסכם השלום בין ירדן לישראל יצאו שתי משלחות כלכליות ירדניות לבגדד. ביום ראשון יצאה מרבת־עמון משלחת בראשות ראש לשכת המסחר הירדני, חלדון אבו חסאן. אבו חסאן כבר עמד בראש משלחת ירדנית לעירק בראשית ינואר, וחתם על הסכם לשיתוף פעולה כלכלי בין לשכות המסחר של בגדד ועמאן. במקביל חתמה לשכת המסחר של רבת עמון הסכמי שיתוף פעולה עם לשכת המסחר בגדה.

לעומת הקשר המתחדש פלסטיני־ירדני־עירקי נותר בעינו המתח ביחסי הכלכלה בין סעודיה לעירק. בגדד מאשימה את ריאד כי היא מוכרת בשוקי העולם את כמויות הנפט העירקי שנאסרו ליצוא בעקבות החלטות מועצת הביטחון.

גם משלחת של אנשי עסקים בריטיים הגיעה לבגדד. מקורות כלכליים בלונדון טוענים, כי המשלחת הזאת יצאה בעידוד ממשלת בריטניה, על מנת לבדוק את מצב הכלכלה העירקית ואת סיכויי חידוש העסקים בין שתי המדינות.

גם סיני על המפה

בתום ביקורו של שר המסחר האמריקני רון בראון בישראל, לפני כשבועיים, נערכה ביוזמת מצרים ועידה של שרי המסחר של ישראל, מצרים, ירדן והרשות הפלסטינית, בהשתתפות בראון. הוועידה נועדה לפצות את המצרים על הקיפוח שחשו מאז ועידת קזבלנקה, שלדעתם העדיפה את תוכניות הפיתוח בירדן על חשבונם. תחושת קיפוח זו היתה מן הסיבות שגרמו לקשיים הנוכחים ביחסי מצרים וישראל. בפגישה המרובעת בקאהיר הציעה מצרים לכלול את סיני בתוכניות שנתחמו בין ירדן לישראל, העוסקות בפיתוח הערבה.

היומון הכלכלי הסעודי אל־עאלם אליום פרסם את תוכניות הפיתוח המצריות לגבי סיני, ומתברר כי מצרים מתכוונת ליישב בחצי האי כ־3 מיליון תושבים, ומבקשת לגייס לשם כך השקעות בסדר גודל של 75 מיליארד לירות מצריות. בשלב הראשון של בניית סיני מתכוונים המצרים לשגר לחצי האי 800 אלף פועלים מעמק הנילוס.

תוכניותיה של מצרים בסיני הן יומרניות למדי: בסיני אמורות לקום ערים מודרניות, שיתבססו על חקלאות, תעשייה, תיירות ומוסדות מחקר ואוניברסיטאות. כן מדובר בהקמת נמלים עמוקים ונמלי תעופה.

יש בתוכניות אלה כדי להסביר את העניין המיוחד שמגלה מצרים ברשות הפלסטינית בעזה: קהיר מבקשת שעזה הפלסטינית תהיה קשורה בקשר הכלכלי בסיני, ובקשר אל העולם הערבי, כשם שהגדה המערבית קשורה בירדן. אם אכן כך הדבר, והרי כנראה הסיבה שהרשות הפלסטינית מעדיפה לראשונה, לשלוח את עולי הרגל הפלסטיניים למכה לא דרך ירדן אלא דרך אל־עריש, שעל־פי התוכנית המצרית אמורה להיות נמל תעופה שיקשר את עולי הרגל.

א־שרק אל־אווסט נמכר לנסיך סעודי

היומון הבין־ערבי הנפוץ ביותר, א־שרק אל־אווסט, שמרכזו בלונדון, נמכר בשבוע שעבר, במסגרת עיסקת ענק תקשורתית, לנסיך אחמד בן סלמאן אל סעוד.

א־שרק אל־אווסט הוא רק בטאון אחד שעבר לידי הנסיך, נכדו של המלך עבד אל־עזיז, מייסד הממלכה הסעודית, במסגרת עיסקה זו, בהיקף של כ־300 מיליון ריאל סעודי. העיסקה כוללת לא רק עיתונים ערביים, אלא גם עיתונים בשפות אחרות, כגון אמריקה ביזנס הפקיסטני.

דיבורית משרדית לסלולרי

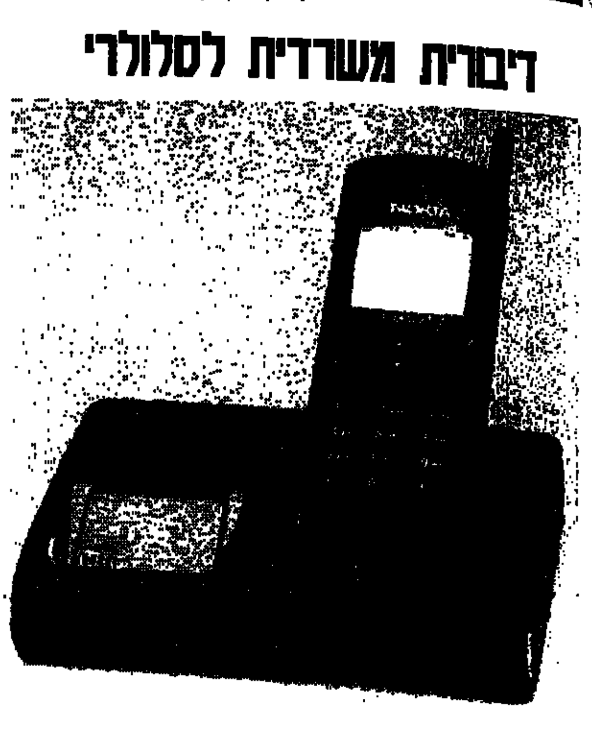

■ חברת יורוקום תקשורת סלולרית החלה לשווק בארץ פיתוח חדש של נוקיה – דיבורית שולחנית (משרדית) למכשיר הדיגיטלי של נוקיה ברשת פלקום.

הדיבורית מאפשרת קיום שיחה באמצעות הטלפון הנישא של נוקיה ברשת פלקום, ללא הרמת המכשיר. כן הבסיס של הדיבורית משמש כמטען מהיר לשני מצברים.

לדיבורית יש גם אפשרות להתחבר בעתיד לתיבות דואר קוליות, שיקבלו את השיחות באופן ישיר. כן מאפשרת הדיבורית השולחנית קיום שיחה מרחוק מספר מטרים ממכשיר הטלפון הנישא, באיכות דיבור ושמיעה מעולים.

המחיר לצרכן – 870 שקל.

בית־ספר גבוה לנדל"ן

■ שר השיכון בנימין בן־אליעזר יהיה אורח הכבוד ב"בוקר של קוקטייל" שיתקיים ביום שישי לרגל פתיחת בית הספר הגבוה לנדל"ן בישראל. בית הספר הוא פרי שיתוף פעולה בין רשת אנגלו סכסון לבין להב, לימודי הכשרה בניהול, אוניברסיטת תל־אביב.

מטרת הקמתו של בית הספר הגבוה לנדל"ן היא העלאת רמת המקצועיות ויכולת הניהול של העוסקים בנדל"ן, והקניית הכלים הדרושים להם כדי להתמודד עם האתגרים הצפויים בתחום זה.

נמסר, כי עם צוות ההוראה נמנים טובי המרצים של הפקולטה לניהול ושל פקולטות נוספות באוניברסיטת תל־אביב ובאוניברסיטאות אחרות, כמו גם מומחים מעולם המעשה בעולם הנדל"ן. בין המרצים פרופ' יגאל אייל, ד"ר גד אריאב, עמוס גלזר, פרופ' אשר טישלר, ד"ר ארנון פרי, רו"ח משה פרץ ועו"ד שוקי קליימן.

בריטיש איירוויס מחדשת את טיסותיה לדמשק

■ ההפסקה הממושכת בטיסות חברת התעופה הבינלאומית בריטיש איירווייס לדמשק הגיעה לסיומה, לאחר 12 שנים. בריטיש החליטה לחדש את הטיסות מלונדון ליעד זה החל בחודש אפריל 1995.

ההחלטה לחדש את הטיסות לדמשק נתקבלה לאור ההתפתחויות המדיניות והכלכליות במזרח התיכון, והסכמי השלום בין ישראל לחלק משכנותיה. במסגרת זו כבר חידשה החברה הבריטית את טיסותיה מלונדון לעמאן, בדצמבר 94, בעקבות הסכם השלום בין ישראל לירדן. החברה גם הודיעה על כוונתה לחדש את טיסותיה מלונדון לביירות.

הטיסות בין לונדון לדמשק יתקיימו פעמיים בשבוע, במטוסי בואינג 767 המרווחים, והן תמשכנה כחמש שעות בלבד. מחיר הכרטיס בקו לונדון־דמשק יהיה כ־340 לישט"ש.

במקביל הודיעה בריטיש איירוויס על הכפלת מספר הטיסות שהיא מפעילה בקו לונדון עמאן, שלושה חודשים בלבד מאז חודשו הטיסות לבירת ירדן. החל מה־27 בפברואר תפעיל החברה בקו זה ארבע טיסות שבועיות, במקום שתי טיסות עד כה. כן מחדשת החברה את טיסותיה מלונדון לביירות. הטיסות מלונדון לעמאן יכללו עצירת ביניים ביעד זה.

בריטיש מפעילה שתי טיסות יומיות בקו ת"א־לונדון. ראשי החברה כבר הודיעו בעבר, כי לנוכח ההתפתחויות הפוליטיות באיזור יבחנו שיווק חבילות הכוללות טיסה ליותר מיעד אחד, כגון עמאן בירת ירדן, וחזרה מתל־אביב ללונדון.

מחלבת יטבתה תייצא לירדן

■ מחזור המכירות של מחלבת יטבתה ב־94 הגיע לכ־90 מיליון ש"ח, המחלבה עיבדה כ־23.5 מיליון ליטר חלב, גידול של 3.1% לעומת שנת 93.

מנכ"לה החדש של המחלבה, אלי שובל, חבר קיבוץ יטבתה, המחליף את המנכ"ל הקודם, ניר ינון, מסר כי השנה צופים עיבוד של כ־24.8 מיליון ליטר חלב, ומחזור בסך כ־93 מיליון ש"ח. עיקר הגידול במכירות הושג באזור הדרום. בשנה הקרובה יורחב מגוון המוצרים והאריזות, תוך דגש מיוחד על משקאות חלב למיניהם.

יתרון המיקום

אשתקד ייצאה מחלבת יטבתה מוצרים מוגמרים וידע בהיקף של 120 אלף דולר. במחלבה מתכוונים עתה לנצל את מיקומה, בעקבות יצירת קשרים עם גורמים בעקבה, לשיווק המוצרים בירדן, דרך מעבר גבול הערבה.

משמרת חוץ

עורך אריה פלגי

מביטים דרומה, לא מזרחה

ארצות מערב־אירופה ביקשו לתרום לשיקום ארצות מזרח־אירופה. בינתיים גבורה דחיפותה של העזרה הכלכלית לארצות צפון־אפריקה, אך האם יש בה מענה לגל הפונדמנטליסטי הגואה?

□ מייקל שרידן

בריטניה תיקלע ללחץ חדש בתוך האיחוד האירופי לקראת סוף השנה, כיוון שצרפת וספרד דוחפות לשינוי מכריע בהתמקדות האיחוד – ממדינות מזרח־אירופה למדינות המוסלמיות הנתונות בצרות בחוף הדרומי של הים התיכון, לאורך "קו השבר", שתחליף את מסך הברזל הישן.

החברות הדרומיות של האיחוד האירופי לוחצות לשינוי הגדול ביותר בסדר העדיפויות, מאז קריסתה של מזרח־אירופה ב־1989, ולבחינה מחודשת של ההתחייבויות הפוליטיות והכספיות העצומות כלפי הממשלות החדשות במזרח. אחוזות חרדה נוכח מלחמת האזרחים המשתוללת באלג'יריה, והסכנה שמשטרים איסלאמיים עוינים ישתלטו על כל החוף הצפון־אפריקני, דורשות המדינות הללו מן האיחוד האירופי לפעול, לפני שיהיה מאוחר מדי.

"מנסרת באוויר אווירת פאראנויה, העלולה לפנות מקום לפסימיות פטליסטית", אומר שר החוץ הספרדי, חאוויר סולאנה: "הבט על הפער בהכנסות בין הצפון לדרום, הוסף לכך את גידול האוכלוסיה, ובידיך כל המרכיבים הדרושים לקונפליקט בין האיסלאם לבין אירופה, התופס חלק כה רב בתולדות איזור הים התיכון".

בפגישות שקיים לאחרונה שר החוץ הצרפתי, אליין ז'ופה, עם ראש ממשלת בריטניה, ג'ון מייג'ור, ועם שר החוץ שלו, דאגלס הרד, טען גם הוא בתוקף רב לשינוי בסדר העדיפויות. צרפת אחוזת טראומה מן המלחמה באלג'יריה, שעלתה כ־30 קורבנות. נראה כי ממשלת צרפת חסרת אונים, ואין בידה להשפיע על המתרחש בארץ בה שלטה 132 שנה, והיא דורשת "אירופיזציה" של הבעיה. צרפת וספרד אכן מסוגלות להשפיע על מדיניות האיחוד, כי נשיאות האיחוד תהיה במחצית הראשונה של השנה השוטפת בידי פריס, ובמחצית השנייה בידי מדריד. סולאנה אמר את הדברים בוועידה בברצלונה, כאשר ספרד ניצלה בבירור את ההזדמנות להעלות את סדר היום הים־תיכוני, ולהכשיר את הקרקע לפסגה אזורית בעיר, שתיערך בסתיו.

הסיוט האלג'ירי

יש משגה ברור במדיניות האירופית, המתבססת על התפיסה האופטימית, ששיפור כלכלי עשוי לשכך אי־שקט פוליטי. שכן הסיבה האמיתית לתסיסה בעולם המוסלמי היא משבר הלגיטימציה של המשטרים, אשר הוקמו עם השגת העצמאות. רובם הם דיקטטורות או מלוכות חילוניות, הנחשבות כ"כופרניות" ונטולות תוקף חוקי בעיני ה"איסלאמיסטים" – מוסלמים, הרואים בדתם את המצע התקף היחיד לכל מימשל.

שינוי זה בולט בצורה הדרמטית ביותר במנטליות ההמונים באלג'יריה. המדינה הזאת, שבעבר הועלתה על נס כדגם לעצמאות ואי־הזדהות בעולם השלישי, היא כיום בבחינת סיוט, המזעזע את המימסד בצפון־אפריקה כולה ופולש ללב־לבה של מדיניות הפנים הצרפתית. על מתקפת הכוחות הפונדמנטליסטיים המזוינים, מגיבים כוחות הביטחון בגילויים מעוררי פלצות של אכזריות וביטול דרקוני של חירויות האזרח. בלא יכולת לנהל משא ומתן על פשרה, או לגבור זה על זה בעימות צבאי ישיר, מצויים הממשלה, הנתמכת על־ידי אנשי הצבא הקשוחים, ואויביה האיסלאמיסטים הקנאים, במצב של תיקו.

אף כי נראה כי תפוקת הנפט והגאז הטבעי, החיוניים לאלג'יריה, לא נפגעו, נמצאת המדינה בתהליך הידרדרות מואצת אל התפוררות ותוהו ובוהו עקובים מדם. שתי תוצאות הרות אסון עלולות לנבוע מקריסת החוק והסדר באלג'יריה – כינון משטר איסלאמי קיצוני והגירת מאות אלפי בני אדם מן המעמד הבינוני, הדובר צרפתית, של אלג'יריה, שיהפכו לאנשי הסירות של דרום־אירופה. השאלה הגדולה, הנשאלת במשרדי החוץ בצרפת, ספרד ואיטליה היא, אם באלג'יריה תתחיל נפילתו של מערך הדומינו, שתגרום להתמוטטות באיזור כולו.

אין ספק, שזו בדיוק תקוותה של התנועה האיסלאמיסטית. ובעוד שהאירופים רבים ומתווכחים על תקציבים, עדיפויות ותוכניות מעורפלות, פועלים באיזור כוחות היוצרים שינויים בלתי נמנעים. במדינות הערביות המערביות – הידועות כמאגרב – הבעיה הראשית היא הגידול המהיר של האוכלוסיה, העולה לאין שיעור על צמיחתה הכלכלית. התוצאה היא עוני, שחיתות וזעם ההמונים, בנוסף להיעדר הלגיטימיות המציין את המשטרים האוטוריטטיים.

במדינות הערביות המזרחיות של המזרח התיכון, מהווה הסכסוך הערבי־ישראלי הבלתי פתור את הסיבה והמאיץ לתסיסה הפוליטית. הגורם המשותף בשני האזורים הוא עליית הקנאות הדתית של האיסלאמיסטים – בדרך כלל צעירים עירוניים ועניים מקופחים – המחפשים דרך חיים חדשה, במקום הדוגמות השחוקות של הלאומנות והסוציאליזם הערביים. המוסלמים המיליטנטיים דוחים את ערכי התרבות המערבית וששים לעימות עם הציונות, בה הם רואים צורה של פלישה אימפריאליסטית.

הדומינו האלג'ירי והסביבה

אם הדומינו האלג'ירי ייפול – מה יקרה לשכנים? המצב במרוקו נשאר יציב תחת שלטונו של המלך חסן, הטוען שהוא מצאצאי הנביא מוחמד, והצליח להשפיע על מעמד הסוחרים ועל אנשי הדת להכיר בשלטונו. אך התפתחותה הכלכלית של מרוקו לא היה בה כדי לרפא את השיעורים הגבוהים של בורות ואבטלה.

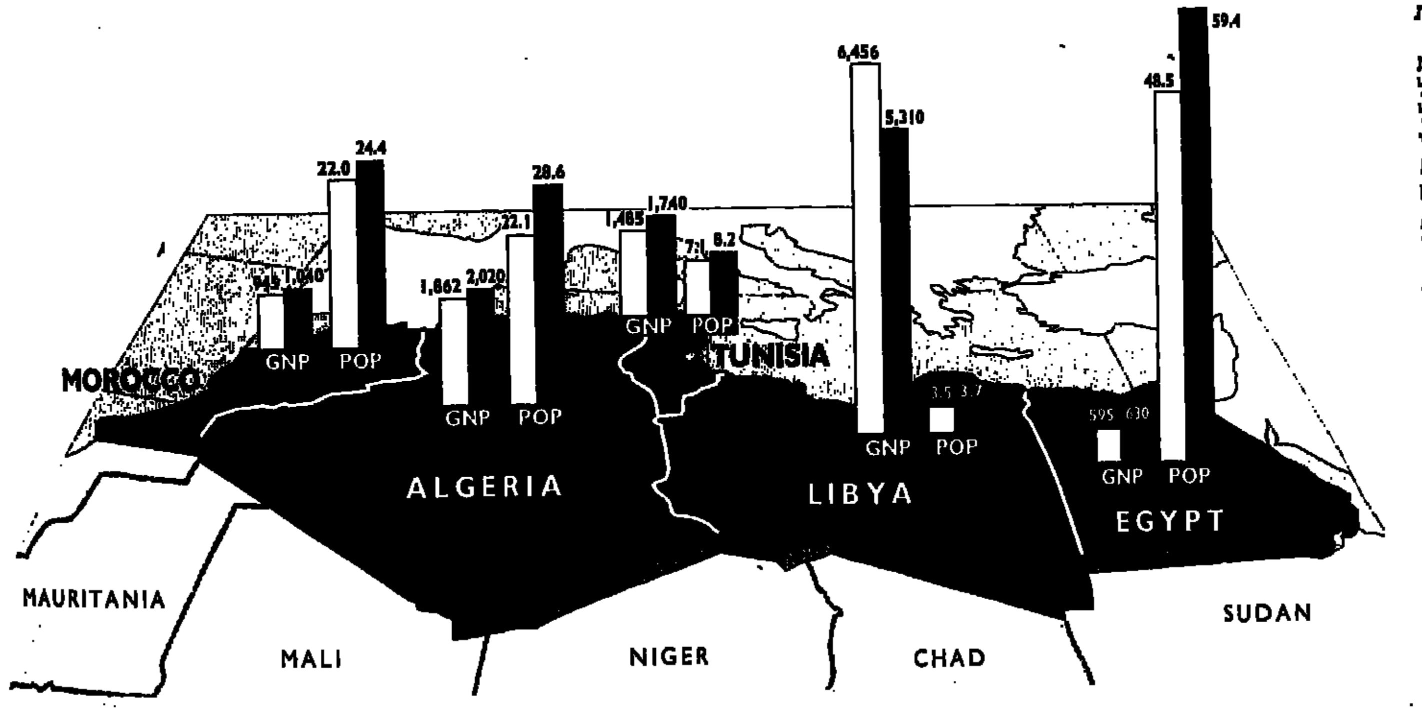

מפתח: GNP = תל"ג לנפש; POP = אוכלוסיה; עמודות לבנות – 1985; עמודות כהות – 1995

במרוקו אין הפונדמנטליסטים יכולים להתפאר בהתקדמות רבה, אך הם פתחו במערכה נמרצת בתוניסיה, מקום שם השתחררו הנשים לפני ימות דור, והרפורמות הכלכליות הניבו פרי. העילית החילונית של תוניסיה בחרה לדכא את האיסלאם הקיצוני ללא רחם, ולנסות לעבור את הסערה בשלום. בהיותה קוסמופוליטית ומושרשת היטב, מסוגלת תוניסיה להתאים את עצמה באופן טבעי לסחר עם האיחוד האירופי. תוניסיה זקוקה להידוק הקשרים עם אירופה, והיא מפיקה תועלת משימוש נבון בסיוע לצרכי פיתוח. אך נצחונם של לוחמי הגרילה האלג'יראים יביא לחידוש המאבק מצד הפונדמנטליסטים והתוניסאים הגולים – שחלק מהם יושבים בלונדון – נגד משטרו של הנשיא זין אל־עבדין בן־עלי.

הגשר בין מדינות המאגרב ובין המזרח התיכון היא לוב, שכלפיה אין באמתחתו של האיחוד האירופי שום אסטרטגיה ידועה. לוב, שהופצצה על־ידי ארה"ב ב־1987 כגמול על מעורבותה ב"טרור ממלכתי", נסוגה לשתיקה של מגורים. אוכלוסייתה, הקטנה יחסית, נאנקת תחת עול שלטונו ההפכפך של הקולונל מועמר קדאפי, והארץ נתונה לאמברגו מצד האו"ם, משום שהיא מסרבת להסגיר שני סוכני ביון המבוקשים בסקוטלנד, באשמת פיגוע בטיסה 103 של פאן־אם.

אחרי אלג'יריה מעוררת שכנתו של קדאפי, מצרים, את השאלה הגדולה הבאה לגבי קובעי המדיניות באירופה: ממשלתו של הנשיא חוסני מובארק מנהלת מלחמה נגד הפונדמנטליסטים, מלחמה שנופלת באכזריותה אך במעט מזו המתנהלת באלג'יריה. גידול האוכלוסיה המהיר והתת־פיתוח הכלכלי שלה מקבילים לאלה של אלג'יריה, ואילו יד הברזל בה מגיב המשטר על הטרור – תליית טרוריסטים ופגיעה בזכויות האדם – רק יוצרת קדושים מעונים חדשים ומגבירה את קנאות אויביו. רוב מדינות אירופה ממשיכות לתמוך במצרים וממקמות את ממשלתה ברשימת הממשלות ש"נשקפת להן סכנה".

שיחות השלום המהססות במזרח התיכון והגל האחרון של פיגועי התאבדות של "שאהידים" בישראל, מדרבנים את התנגדות האיסלאמית ליאסר ערפאת ומרחיקים את דעת הקהל הישראלית מכל פשרה נוספת. לכך תהיה בהכרח השפעה על המאבקים האידאולוגיים והדתיים, מסואץ עד קזבלנקה.

הזמן אוזל

קשה להעריך את מידת ההשפעה, שעשויה להיות לאירופים על העימות העמוק והבלתי מתפשר הזה. הנציבות האירופית מבקשת לתמוך במודרניזציה הכלכלית של מדינות המסכימות לפתוח את שוקיהן. היא סבורה, שעל בריסל גם לסייע להתאמה מבנית בארצות, שעדיין אינן יכולות להרשות לעצמן את נטילת הסיכונים הכרוכים בסחר חופשי. היא רוצה "לחזק את שיתוף הפעולה הכלכלי והפיננסי בין צפון ודרום" ולתמוך בתהליך השלום במזרח התיכון. אך בריטניה וגרמניה – שהן תורמות גדולות לקופת האיחוד האירופי – יתנגדו ללא ספק לכל תוכנית להוצאות גדולות בדרום, ואינן רוצות בהקמת מוסדות חדשים. "איננו מאמינים שכסף בלבד עשוי לפתור את הבעיות הללו", היתה התגובה האינסטנקטיבית של שר החוץ הבריטי, דאגלס הרד.

אם כסף איננו פתרון, אז מה הפתרון? יש הטוענים, שאולי כדאי לאירופים לעמוד מן הצד, להמתין לשינוי הבלתי נמנע של פני הדברים בדרום, ואז לנהל משא ומתן ריאליסטי עם הממשלות האיסלאמיסטיות שיקומו. לגבי מעמדות הביניים בעלי התרבות המערבית בצפון אפריקה, זוהי עצה מייאשת. ברור, שבכל מקרה ייאלץ האיחוד האירופי להתערב. באלג'יריה עלולה כהולם להתרחש קריסה אלימה, עוד לפני מועד כינוסם של נשיאים וראשי ממשלות בפסגה של מדינות הים התיכון בברצלונה, בחודשי הסתיו הקרוב.

ייתכן שאז כבר לא יתמקד סדר היום הזה בהתערבות כלכלית, אלא בהתערבות צבאית – אולי כדי לגונן על אזרחים זרים, או על מיתקנים פטרוכימיים חיוניים. אחת האפשרויות בוטאה בצורה הברורה ביותר בפיו של אנדרה אזולאי, יועץ בכיר של המלך חסן ממרוקו, הדורש ממערב־אירופה לבחון את האינטרסים שלה ללא דיחוי: "אין לנו זמן", אמר אזולאי, "וגם לכם אין".

(אינדיפנדנט)

קנדה על הקו

"אל על" כבר לא לבד

□ גלעד דותן, טורונטו

במשך שנים רבות היתה "אל על" חברת התעופה היחידה, שהיה לה קו ישיר בין ישראל לקנדה. בקרוב יבוא קץ למונופול של המוביל הלאומי: שתי חברות קנדיות הודיעו על פתיחת קווי טיסה ישירים לישראל. מספר הטיסות בקיץ יגדל בבת אחת משתיים לשש!

הסיבה הראשונה לתמורה המפליגה נעוצה בגורמים פוליטיים. מסביר אדי קארול, סגן נשיא "אייר קנדה": "תהליך השלום משנה את המזרח התיכון כולו. הוא עושה את ישראל, מבחינתנו, יעד מושך מאוד. מחלקת המכירות שלנו מרוצות, כי ימים אחרים לאחר ההודעה על פתיחת הקו החדש, לא חדל הטלפון לצלצל". סיבה שנייה – מדיניות "השמיים הפתוחים" של ממשלת ישראל, המעודדת יוזמים ויוזמות חדשות.

החברה הראשונה שהודיעה על הקמת קו משלה היא "סאנקווסט וקיישנס", המתמחה בטיסות נופש בעונת הקיץ. ממאי עד אוקטובר היא תפעיל טיסת שכר בקו טורונטו־ת"א, עם חניית ביניים בשאנון, אירלנד. הטיסה תהיה במטוסי איירבוס בעל 300 מושבים, ומחירה נקבע ל־1,099 דולר קנדיים. במקביל הודיעה חברת "אייר קנדה", חברת התעופה הגדולה במדינה, על טיסה פעמיים בשבוע בקו טורונטו־ת"א. מחיר הכרטיס עדיין לא נקבע. "אל על" הגיבה על התחרות בדרך משלה: טיסה שלישית בנוסף לשתיים הקיימות, שתהיה בימי ראשון, במקביל לטיסת השכר של "סאנקווסט".

בשנה האחרונה יצאו כ־40 אלף קנדים לתייר בישראל. רות בן צור, מנהלת לשכת התיירות הממשלתית בטורונטו, צופה עלייה גדולה השנה: "מדיניות השמיים הפתוחים על־ידי ישראל פתחה תקופה חדשה", היא מסבירה.

הדבר ישתקף, ללא ספק, בירידה במחירי הכרטיסים. סוכנות נסיעות אחת כבר מציעה כרטיס הלוך ושוב ב־849 דולר, לעומת 1,338 דולר ב"אל על". נקווה שהדבר יביא גם להפחתת הצפיפות הנודעת לשמצה במטוסי "אל על", ושמגבות הנייר בשירותים לא יאזלו באמצע הדרך...

סוכן חשאי ואמיץ

קרוב לוודאי שכמה יהודים קנדים, חייבים את חייהם לגראנט בריסטאו, סוכן חשאי של שירות הביטחון הקנדי. שירות זה, הידוע בראשי תיבות שלו CSIS, ממלא תפקיד מקביל לזה של השב"כ בארץ.

בריסטאו נצטווה להצטרף ל"חזית המורשת", הארגון הניאו־נאצי הפעיל ביותר במדינה. מדובר בארגון הנועד לשמור על טהרת הגזע הלבן, והוא מונה אלפים אחדים. שירות הביטחון עוקב מזה שנים אחרי "חזית המורשת", שרוב תומכיו במחוזות המערב. בריסטאו הצטרף לארגון המנואץ, תרתי משמע, כדי לדווח על הנעשה בו לממונים עליו, ובכך סיכן ביודעין את חייו. על פעילותו נודע כתוצאה מדו"ח, שהכינה ועדה פרלמנטרית המפקחת על שירות הביטחון והביון (רעיון לא רע גם אצלנו). בינתיים הוא נעלם מן השטח, והשירות מסתיר את מקום הימצאו, כדי לגונן על חייו.

אולם נמסר על אחת מתגליותיו החשובות: רשימה של 22 מועמדים לחיסול על־ידי "חזית המורשת", רובם יהודים פעילים בקהילת טורונטו, שבתוקף גודלה ומשקלה היא המובילה ביהדות קנדה. בראש הרשימה עומד ברני פרבר, מנהל לשכת ההסברה של הקונגרס הקנדי־יהודי. לשכה זו מקבילה ל"ליגה נגד השמצה", של ארגון בני־ברית בארה"ב.

ב־26 באוקטובר 1993, תכננה "חזית המורשת" לפרוץ למשרדי הלשכה ולחטוף את ברני פרבר וכמה יהודים נוספים. גילוי התוכנית ודיווח למשטרה הביא לסיכול התוכנית. גראנט בריסטאו ספג מעט ביקורת על היותו סוכן נמרץ מדי, הנוטה לחרוג מהוראות הממונים עליו, אולם הכל מודים שפעל בכשרון ובאומץ לב.

מטען חלול

אהרן קליין

"רון ארד לחופש נולד"

מה זמן רב לא עלה עניין שחרורו האפשרי של הנווט השבוי, רון ארד, באופן כה משמעותי לכותרות ולמודעות הציבור. בעצם, מזה למעלה משנתיים, מאז סוף 1992, נמצא נושא שחרורו של רון ארד על אש קטנה. נשארו בעיקר הסטיקרים על פגושי המכוניות, סטיקרים עם הסיסמה "רון ארד לחופש נולד".

עול כבד. רון ארד

במחצית השנייה של 1992 היה העיסוק בארד אינטנסיבי, בסוף אותה שנה דעכו הסיכויים לשחרורו של הנווט השבוי במסגרת עיסקה סיבובית, שהביאה לשחרורם של בני הערובה המערביים בביירות, מידי החיזבאללה, בתיווכו של מזכיר האו"ם הקודם, פרז דה קואייר ושליחו באיזור, ז'אן פיקו.

מאז לא פרץ הטיפול בנושא כאוב ורגיש זה לכותרות באופן כה משמעותי, למעט איזכורים מעת לעת על מפגן ראווה לשחרורו, או ערב שירה המוקדש לו. חטיפתו של מוסטפא דיראני, לפני כשמונה חודשים, הדליקה ניצוץ, אולם זה כבה במהירות.

גורלו של הנווט רון ארד, השבוי בידי גורמים פרו־איראניים מזה למעלה משמונה שנים, עדיין לוט בערפל כבד.

אתמול טען כתב העיתון הגרמני "פרנקפורטר אלגמיינה צייטונג", שפרסם את הכתבה הסנסציונית, כי התייעץ עם גורמים בכירים המעורבים במו"מ בגרמניה, בטרם פרסם את הכתבה, וזאת – לדבריו – על מנת למנוע פגיעה אפשרית בסיכויי הצלחתו של המו"מ.

הרבה מאוד פרטים יש בכתבה. שמות בכירים העוסקים בנושא, שיטות המו"מ, דרישות הצדדים ועדויות על סימני חיים מהנווט השבוי. פרטים רבים, לצד הכחשות רבות. עודד בן־עמי, יועץ שר הביטחון לתקשורת, אמר אתמול כי הוא מיצר על כי כתב העיתון בישראל, השותף לכתבה, לא פנה למשרד הביטחון לקבלת תגובה בנושא.

ובכל זאת, הרי אין עשן בלי אש. יום לאחר הפרסום בעיתון הגרמני, הנחשב אמין ובעל מקורות מידע טובים, נותרו עדיין שאלות רבות פתוחות, וסימני השאלה שבכסותן בולטים במיוחד, כצפוי בעקבות פרסום שכזה.

האינטרסים שמאחורי הפרסום אינם לגמרי ברורים. העיתון רצה סקופ, אבל שיהיה אמיתי. ממשלת גרמניה, שלה קשרי מסחר ענפים עם אירן, רוצה "להצדיק" ולהכשיר קשרים אלה בעיני ארצות־הברית וישראל, במחיר מעורבותה בעניין השבוי ארד ובני הערובה המערביים, המוחזקים בידי אירן.

ברור שהאירנים יכחישו כל מו"מ עם האויב הישראלי. ואשר לישראל, נראה כי לא משנה מה נכתב בכתבה. היא תכחיש את הדברים – במיוחד אם יש להם בסיס – על מנת שלא לפגוע בסיכויים להמשך המו"מ, אם יש כזה.

טוענים הטוענים, כי מייד עם קבלת סימן חיים מרון ארד, במסגרת מו"מ כזה, היתה ישראל מוררת לפרסמו ברבים. קלטת כזו, הנדרשת במסגרת מו"מ להוכחת רצינותם של האירנים, יכולה לשמש קלף מיקוח רק במקרה שהמו"מ יתפוצץ. לא לפני.

הפרשה הכואבת של רון ארד היא גיבנת על גבם של כל ראשי הממשלות מאז נפל בשבי, באוקטובר '86 בלבנון. מאמצים רבים נעשו, מספר הזדמנויות הוחמצו, וכל שביב אינפורמציה נבדק בקפידה על־ידי צוות המטפל בנושא השבויים והנעדרים, בראשותו של אורי לובראני, המשמש גם כמתאם פעולות הממשלה בלבנון.

אבל רון ארד טרם חזר. רק ימים יגידו אם היתה כתבה זו חשיפה ראשונה של מו"מ קשה ומתמשך, או פלופ (טעות עיתונאית), שנרקח בידי אינטרסנטים חסרי אחריות.

בנק טביעות אצבעות

במהלך השנה הקרובה, יתחיל לפעול במסגרת הרבנות הצבאית הראשית בנק לטביעות אצבעות של כלל חיילי צה"ל. הבנק החדש יהיה ממוחשב, ובימים אלה שוקדים על הכנסתן למחשב של כל טביעות האצבעות של חיילי צה"ל, הנמצאות בידי הרבנות הצבאית הראשית. הכוונה לסיים עד סוף השנה את פרויקט הכנסתן למחשב של כל טביעות האצבעות של כל חיילי צה"ל, בשירות סדיר ומילואים.

תוכנת המחשב, שנרכשה במיוחד עבור הרבנות הצבאית, תאפשר בעתיד זיהוי טביעות האצבע תוך שניות בודדות. המחשב ישווה בין טביעת האצבע האלמונית שתוזן אליו לבין כל אותן מאות אלפי טביעות האצבע הקיימות בזיכרון, וישלוף את הזיהוי המלא של החלל.

זיהוי מלא יש רק אחד, מאחר שלכל אדם טביעות אצבעות ייחודיות רק לו. שיטת זיהוי ברוקה זו קיימת במגורים אחרים, והבולטת שבהם היא משטרת ישראל, אשר לה מאגר עצום (אף הוא ממוחשב) של טביעות אצבעות.

מאז מחצית שנות השבעים, לוקח צה"ל מכל חייל וחיילת מתגייסים טביעת אצבעות כבר ביום הגיוס בבקו"ם. הכנסת הנוהל של לקיחת טביעות אצבעות מכל חייל היתה יוזמתו של הרב הצבאי הראשי, הרב גד נבון, שראה בכך לקח נלמד מבעיות הזיהוי הקשות של חללים במהלך מלחמת יום הכיפורים.

בנק טביעות האצבעות יהיה באחריות ופיקוח בלעדי של הרבנות הצבאית הראשית. הבנק החדש ישמש רק לזיהוי חללים. ההקפדה על כך היא עקרונית, בתפיסת הרבנות הצבאית.

הכנסתן למחשב של טביעות האצבעות תקל ותזרז באופן משמעותי את זיהוי החללים בצה"ל. יש לציין, כי בפיגוע בצומת בית־ליד לפני כחודש נעשה שימוש רב בתהליך זיהוי החללים בטביעות האצבעות של החיילים שנהרגו כזיהוי סופי.

תחזוקה ברמה אקדמית

קליטתם של 30 קציני לוגיסטיקה בעלי תואר אקדמאי ברמת הגדוד בצה"ל, מכניסה את חיל התחזוקה לעידן חדש. זה אמנם לא יביא למציאת ההבדל בטעמים בין הקפה לתה הצבאי, אבל בלא ספק יתרום למשהו הרבה יותר רציני ועמוק.

הרעיון נולד לפני שנים אחדות, כשליחידות השדה השונות נכנסו בקצב הולך וגובר אמצעים שונים, עתירי ידע וטכנולוגיה. באגף האפסנאות ובמפקדת קצין תחזוקה ראשי ידעו לזהות את הצורך העתידי בקציני שדה טכניים בעלי ידע בתחומים לוגיסטיים רבים, כאלה שיוכלו לתת תמיכה לוגיסטית מקצועית ברמת הגדוד למערכות ולאמצעים החדשים.

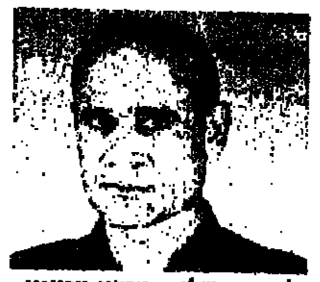

אלוף חגי שלום, מהוגי הרעיון

בתום עבודת מטה, הוחלט על פתיחת מסלול העתודה הלוגיסטי האקדמי. המתקבלים, לומדים כאוניברסיטת בר־אילן, במסגרת מסלול לימודי לוגיסטיקה בפקולטה למדעי החברה. הלימודים נמשכים שנתיים, במהלכן לומדים העתודאים כלכלה, מחשב, שיטות ניהול ותכנון, לוגיסטיקה ואף שיווק.

עם גיוסם לצה"ל כבעלי תואר אקדמי, הם עוברים שנה נוספת של הכשרות, ובכלל זה קורס קצינים, השלמה חילית וקורסים מקצועיים נוספים. בתום שנת ההשתלמות, הם מוצבים כקציני תחזוקה בגדודים הסדירים של צה"ל.

גורמים באגף האפסנאות ציינו, כי בקרוב יצטרף מחזור שני, של כ־30 קצינים אקדמאים נוספים, למערך התחזוקה ברמת הגדוד.

מהיום נאמר קצין לוגיסטיקה גדודי (קל"ג, ובחטיבה נאמר קל"ח). לא עוד סתם קצין תחזוקה.

אלופים מעל 100 קמ"ש

האלוף שמואליק ארזי, המשמש כאלוף פיקוד העורף, יישפט על עבירת מהירות, לאחר שנתפס בשבת האחרונה במכמונות מהירות של המשטרה, כשהוא נוהג במהירות של 178 קמ"ש. רוצה לומר, 78 קמ"ש מעל המותר בכביש תל־אביב־חיפה.

ידיעה מסוג זה בעיתונות אינה יוצאת דופן במיוחד, כי לגבי אלופי צה"ל, המרבים ללחוץ על דוושת התאוצה. אתם אלופים נוספים, הצפויים לעמוד לדין על עבירות. עכבי השרד החדשים שלהם מסוג פז'ו 605 (קודם לפז'ו 605 היו אלה רכבים שכורים מסוג דומה). צה"ל מצידו עושה מאמצים שלא לחשוף מידע בלתי מחמיא שכזה על אלופי צה"ל, אבל חשוב לציין, כי האלוף ארזי אינו יוצא דופן, הוא פשוט נתפס.

דובר צה"ל מסרב בתוקף למסור את שמותיהם של כל תנועה, וסיבותיו שמורות עימו. הדובר מסרב לומר אפילו כמה אלופים ממתינים למשפט שכזה על עבירת מהירות או תנועה אחרת. כל שהסכים הדובר לומר הוא, כי האלוף ארזי יובא לדין.

ובכל, יש להניח, שחלק מהאלופים כן מקפידים על תקנות התנועה, קלה כחמורה. אי־פרסום שמותיהם של האלופים הצפויים לעמוד לדין (אם יש כאלה) גורם עוול לכל אותם ישרי דרך.

האם הם מקבלים שלילת רשיון, קורס לנהיגה מונעת, קנסות כספיים? בעבר התלונן קצין משטרה צבאית ראשי על עיכוב מתמשך בהבאתם לדין של קצינים בכירים ביותר על־ידי מפקדיהם, בנושא עבירות תנועה. הרמטכ"ל הקודם, אמר שיטפל בעניין.

מעניין, כי לפני כשבועיים הוציא דובר צה"ל קומוניקט יח"צני על ירידה של 58 אחוזים במספר תאונות הדרכים בצה"ל בעשור האחרון. סיפור הצלחה, ללא ספק, לנוכח העלייה המתמשכת בהיקף תאונות הדרכים במגזר האזרחי. צה"ל, נאמר בקומוניקט, פועל בשני מישורים עיקריים לצמצום תאונות הדרכים והגברת מודעות החיילים לנושא. האחד – אכיפה, שיפוט וענישה; השני – הסברה והשתלמויות למפקדים, שיפעלו כקציני בטיחות בדרכים ביחידותם.

אולי, לאור המצב, יש מקום למנות את כל אותם אלופים עברייני תנועה לקציני בטיחות בדרכים ביחידותיהם, על מנת להביא לצמצום התופעה. ובכלל, מה עם מתן דוגמה אישית לפיקודים – ויש לאלופי צה"ל רבים כאלה.

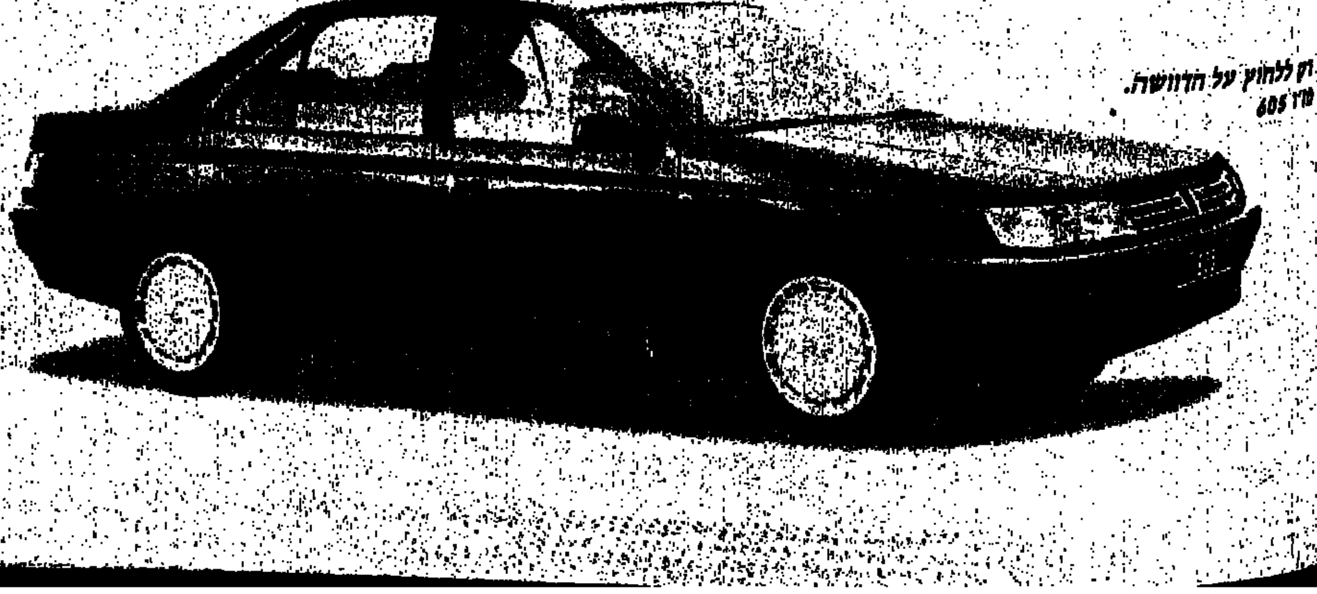

רק ללחוץ על הדוושה. פז'ו 605

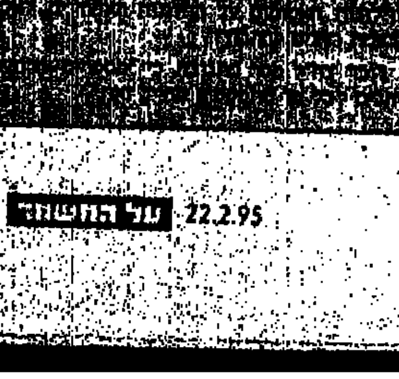

פולארואיד

"פולארד" (הפטריוטים), מאת מוטי לרנר. בימוי: אילן רונן, תפאורה: דרור הרנזון, מוסיקה: אורי וידיסלבסקי, תלבושות: ענת מסנר, תאורה: ניב שדה – בתיאטרון הקאמרי.

אנחנו חיים בתקופת ה'אינסטנט'. נס־קפה, צילום פולרואיד "על המקום", מכונות־צילום, ועכשיו גם מחזה בן־רגע, העוסק במקרה ריגול בינלאומי ומשפט פלילי, שעה שהנידון עדיין יושב בתאו המבודד, בכלא האמריקני.

לרשות המחזאי מוטי לרנר, איש מוכשר ומנוסה, כפי שמלמדים המחזה והסידרה הטלוויזיונית על אודות קסטנר ופרשתו, חומר תיעודי המוכר לכל. אין הוא יכול לספר לצופה הישראלי דבר שלא התפרסם, שלא נדון, שלו נלוש בעיתונות. מצב זה מעמיד את המחזה ואת ההצגה בעמדה נחותה כבר מקוו הזינוק.

אורנה כץ בתפקיד אן פולארד. "אשה היסטרית ומעצבנת".

הדמות האנושית ביותר, והמרתקת היא זו שאינה שייכת לעצם העלילה הדוקומנטרית. יוסי גרבר, בתפקיד הדוד הברוקר סאם גולדסטיין, המעיד על עצמו כבר בסצינה הראשונה שלו, שהוא המצאת דמיונו של המחבר, חי ונושם ודמות מלבבת, על אף שהיהודי הממזר הזה בעצם גם הוא לא טלית שכולה תכלת, אלא ירוקה מדולרים.

אלי דנקר, בשיער כסוף, הנראה כשחקן קולנוע הוליוודי בתפקיד מאהב מזדקן, ברמות קצין חיל־האוויר הישראלי, משכנע משום שהוא אינו "משחק" כלל. אבל אמינות זו בלתי אפשרית לאורך זמן במחזה שיש בו טעם של תכנית טלוויזיה דוקומנטרית שיגרתית, אבל אמביציוזית.

גם התפאורה – קירות אפורים ענקיים, שמוזזים אותם, סוגרים ופותחים ללא מטרה נראית לעין, בלתי אמינה ואינה יוצרת אווירה, אלא מעניקה תחושה של שיעמום.

מי שבא לעסוק במרגלים חייב לדעת, שהוא נכנס לתחום חלקלק מבחינה מוסרית. כל מרגל, ואין זה משנה בשם מי הוא פועל, מסתכן למען רעיון כלשהו, ולו למען חיים טובים יותר לו ולמשפחתו. נניח שמרגלים ומשתפי־פעולה הכרחיים למנגנון המודיעין בכל מדינה וצבא, אבל היחס למי שנכנס לתחום האפל הזה הוא תמיד דו־ערכי, אפילו מצד מפעיליהם עצמם. הרי השב"כ לא יכול היה בלי משתפי פעולה, אבל אלה נקראים בפי אנשיו "שטינקרים", משמע מסריחים...

מי שמקבל על עצמו את התפקיד לספק אינפורמציה חיונית לצד אחד על חשבון נאמנות לצד האחר, אינו יכול להניח, שבמקרה של תקלה יזכה לתמיכה גלויה של מפעיליו. מרגלים פצועים אכן משאירים בשטח, ומקרה פולארד אינו שונה או יוצא דופן.

ההצגה שהעמיד אילן רונן, אחד הבמאים המצויינים שלנו, הפעם ללא דמיון או מקוריות, נמשכת ונמשכת. סיום החלק הראשון שלה, חגיגה מקאברית של נישואי ג'ונתן עם אן לאור עוגה ענקית ועליה נרות דולקים, המוזזת סביב לבימה במין טקס כמעט מאגי, שעה שהחתן יושב בכסא החשמלי(!), איזו סמליות מהממת, היתה יותר מדי עבורי. הרי כולנו יודעים שלא דנו את פולארד למוות, שהוא חי וקיים ונמק בתאו. אם כן, מה חשבו המחבר והבמאי, שעה שיצרו פנטסמגוריה במסגרת מופע כביכול תיעודי. נשברתי, נטלתי את השלט־רחוק, ועברתי לבי.בי.סי...

אם כך, הברירה שעמדה בפני המחזאי היתה, לנסות ולספל טיפול שורש בדמויות ומניעיהן במישור הפסיכולוגי, או להתיימר להיות מין אמיל זולא בן־זמננו, לחבר "אני מאשים", הקובע שהממסד המודיעיני הישראלי הפקיר את ג'ונתן פולארד לגורלו המר, אחרי שמעשיו הפטריוטיים למען ישראל נחשפו והוא נאסר.

למטרה זו בחר מוטי לרנר בדמותו המאוד לא חביבה של רפי איתן, איש הריגול, והפך אותו ל'רשע' המסורתי מהמלודראמה. אילו לפחות היה מציג דמות זו כמוח אנאליטי מבריק ותככן מתוחכם, ניחא. אבל הוא נטל מדמות זו, העושה את כל השגיאות האפשריות ביחסים עם היהודי התמהוני והתמים, כל חן אישי, כל ברק אינטלקטואלי.

יוסי קאנץ, שעליו הוטל לגלם דמות דוחה זו של איתן, הולך בקו מקביל (ובמקרה זה גם מגביל), וכל תרומתו היא בהרמת קול לצורך ושלא לצורך. מוזר ששחקן מנוסה וטוב כיוסי קאנץ שכח הפעם את הכלל הוותיק של סטאניסלבסקי האומר, שיש לחפש בדמות את הניגוד: שהנבל חייב לנסות ולהיות חביב, והשקרן אמין וכו'. ממש כשם שלכל עוגה מתוקה חייבים להוסיף מעט מלח.

הדמות הראשית ניתנה בידיו האמונות של שחקן מעולה כשולי רנד. הוא מצא דרך עמידה והליכה, בתלבושת המזוהה, שתאפיין את הנודניק הטיפוסי, הקשקשן הבלתי נסבל פולארד, המרגיז את כל הקצינים של הצי האמריקני, שבחברתם הוא עובד. אבל גם הוא לא הכניס לתפקיד אותו הוא מגלם באמינות רבה, מעט סימפטיה. לכן אין אמפתיה בין הצופה למרגל מטעמים אידיאולוגיים, המתנהג בטיפשות, ואין למפעיליו אפילו רצון לעזור לו להימלט מהסוף הצפוי של גילוי ומאסר.

אשת פולארד, אן, בדמותה של אורנה כץ, היא פשוט אשה היסטרית ומעצבנת, וגם כלפיה קשה לחוש אמפתיה כלשהי.

הפרפקציוניסט

ארתור נבט־סמבורסקי, מגדולי צייריה של פולין, מציג תערוכה בעין־הוד.

נתן גרוס

הצייר ארתור נבט, שלאחר מלחמת העולם השנייה הוסיף לשם משפחתו את שמו מתקופת "הניירות הארייס", סמבורסקי, נולד בקרקוב בשנת 1898, בלב ליבו של הרובע היהודי. יש להניח שאביו, שהיה בעל חנות גדולה לגלנטריה וביגוד, היה מעדיף שיהיה סוחר כמוהו, ואולי רופא, עורך־דין או לפחות מהנדס, אך ארתור בחר לצייר. הוא למד באקדמיה הקרקובית המפורסמת לאמנויות, באולפנם של ציירים ומורים בעלי שם כוויצ'ק וייס ויוזף מהופר. בשנת 1920 יצא לברלין עם ידידו ינקל אדלר, שהכניסו לחוגי האמנים, שם התיידד עם ואסילי קאנדינסקי ופאול קליי והתחבר לחוגי האוטופיסטים, הדאיסטים, אקספרסיוניסטים וקומוניסטים.

בשנת 1923 ערך תערוכה ראשונה, יחד עם אלפרד אברום (מאוחר יותר איש האסכולה הפריסאית) וזיגמונד מנקס, ידידו לאורך חייו. הוא הצטרף לקבוצת סטודנטים שיצאה לפריס להשתלם אצל פרופ' פאנקייביץ', קבוצה בשם "קאפיסטים" (ק.פ. – קומיטט פריסקי), שעשתה היסטוריה. נבט היה מן הציירים הבולטים בקבוצה זו, שיצרה לה פרוגרמה משלה, אך הוא שמר על האינדיווידואליות שלו, עם נטייה לציירי האסכולה הפריסאית – דרין, ולאמינק, ואן דונגן, שאגאל וסוטין.

אחרי שבע שנים חזרו עשרה מה"קאפיסטים" לפולין, אך נבט נשאר בפריס ורק בשנת 1939 שב לקרקוב.

ציוריו, שאוחסנו בפריס, אבדו במלחמה והוא ברח עם משפחתו ללבוב. עם פרוץ מלחמת רוסיה־גרמניה ניצל באמצעות "ניירות אריים", כאשר חבריו הציירים עזרו לו להישרד. אחר המלחמה כיהן כפרופסור בסופוט, בוורשה ובקרקוב וזכה במספר פרסים יוקרתיים. אך בשנת 1968, הידועה לשימצה בתולדות יהודי פולין העממית, כאשר רבים וטובים פוטרו ונרדפו על היותם יהודים, "שוחרר" גם הוא מכהונתו ומחברותו במועצה הלאומית להשכלה אמנותית גבוהה.

ציוריו של ארתור נבט־סמבורסקי, העוסקים בנושאים מסורתיים – עירום, פורטרט, דומם, פרחים – מצטיינים בצבעוניותם ובפרפקציה אינסופית: מעולם לא ראה את עבודתו כשלמה וגמורה, וגם אחרי שנים רבות חזר ותיקן, הוסיף ומחק. הדבר הפך אצלו למעין תסביך, וייתכן שמשום כך לא נהג להראות את ציוריו אפילו למבקרים בסטודיו שלו, ולא ערך מעולם תערוכת יחיד, אם כי השתתף בתערוכות בינלאומיות רבות. בסטודיו שלו עמדו הציורים כשפניהם אל הקיר... רק אחרי מותו, ב־1974, נתגלו כ־1,500 תמונות שלו – ציורי שמן, גואשים, אקוורלים ורישומים. מבחר של 300 מתוכם הוצג לראשונה בתערוכה מפוארת במוזיאון הלאומי בוורשה. [illegible]

אביו ואחותו סטפה (שרלוטה) עם בנה עלו לארץ בסוף שנות הארבעים. ארתור ביקר אצלם בשנת 1967, אך לא ניצל את ההזדמנות כדי להינתק מפולין וחזר לתלמידיו.

אחותו של ארתור נבט־סמבורסקי, סטפה חיים, היורשת החוקית של הצייר, ביקשה אחרי מותו להעביר את ציוריו לישראל, אך הם הוכרזו כנכס לאומי בפולין. עם זאת הגיעה סטפה להסכם עם מוזיאון לאומי בקרקוב. היא תרמה חלק מיצירות של אחיה לגלריה הלאומית, והנהלת המוזיאון דאגה להעביר 50 ציורים מירושתו לישראל. הם מוצגים כעת במשכן לאמנות ע"ש חיים אתר בעין־הוד. למרבה הצער, לא נכחה סטפה בפתיחת התערוכה ב־4 בפברואר, משום ששבוע לפני כן לקתה באירוע מוחי ואושפזה.

רוב התמונות שבתערוכה צוירו אחרי מלחמת העולם השנייה, אך יש מעטות גם משנות השלושים, וביניהן אוטופורטרט של ארתור וכן דיוקן של אחותו הצעירה רוזה.

האוסף שבעין־הוד מייצג את אמנותו של נבט־סמבורסקי, את אהבת צבע שלו, את חוש ההומור שלו והאירוניה הדקה, שבאה לביטוי בפורטרטים, את נטייתו המיסטית, החשש לקומפוזיציה לא שיגרתית בו ניתן והפרפקציה של הביצוע.

התערוכה פתוחה עד 14.3.1995.

ארתור נבט־סמבורסקי, "פורטרט כפול", שמן.

כמו זאבים רעבים

"איפיגניה באאוליס", מאת אוריפידס, תרגום: אהרון שבתאי, עיבוד ובימוי: אורנה בן חורין, תפאורה: ליעד לומרניק, תלבושות: טלי זליגמן, מוסיקה: אורי אפרת. בביצוע הסטודיו למשחק של יורם לוינשטיין.

רוברט אויחמן

סיפורה המיתי של איפיגניה חסרת המזל, מוצג כטרגדיה משפחתית ואנושית כואבת. טרגדיה של הורים, שאינם מסוגלים להגן על בתם מפני אטסוף השש אלי קרב. גם מצביא צבאה וגיבוריה של יוון נכשלים במאבק להצילה. שני החיילים המסתובבים על הבמה כמו זאבים רעבים, מבטאים את רוח הצבא היווני, המוכן לתקוף כל אויב אפשרי. כהיעדר אויב כזה, הם מתגרים אחד בשני.

הבמאית אורנה בן חורין, מבטאת את רעיונותיה בדיוק ובעוצמה חושית ורגשית כאחד. כל השחקנים, החל מאיפיגניה (בגילומה של קארין אופיר), וכלה בחיילים (נעם בן ציון ויגאל כהן), מודעים לכל תנועה ולכל מלה היוצאת מפיהם. כך נחשפת קשת רגשית רחבה של גיבורי הטרגדיה. מנלאוס (חן דוד אורחנה) חג סביב אגממנון (יובל לירון) כמו שור זועם ולא מרפה ממנו, עד שמובטח לו שאיפיגניה תוקרב.

לעומתו, אכילס (עדי טרר) מתפרץ אל הבמה בקלילות תתולית וכוח רב. קליטמנסטרה (אוולין הגואל) פונה אל בעלה פעם בכאב, פעם בטינה עמוקה, ולבסוף מתחננת בפניו שיציל את בתם, אך הוא חסר האונים, גם מתחינותיה בזעקה, כחיה פצועה. אין מי שיגן על איפיגניה, ואז מסתערת עליה קליטמנסטרה, כמנסה להחביא אותה בגופה.

על הבמה קירות שחורים, כמו בנויים מאבנים ענקיות, מסותתות, שהרווחים ביניהן נראים כפתחי אוהלים או מערות. ערימות האבנים העגלגלות המונחות לצידם, יוצרות אווירה של הוד עתיק־יומין.

בקטעים מסוימים, המוסיקה נשמעת כמו זמזום של להק מטוסים, המתקרב כדי לתקוף את העיר, ומבשרת את הסוף הטרגי הבלתי נמנע. בסצינה בה איפיגניה נכנעת לדרישת אביה, המוסיקה נשמעת כנעימה אבל מעיקה. לבסוף היא הופכת לשאגת המון החיילים המכתרים את שמה של איפיגניה, אי־פי־גנ־יה.

אוולין הגואל (סימין) וקארין אופיר ב"איפיגניה באאוליס". מודעים לכל מלה ותנועה.

טלוויזיה

חדשות
בוקר טוב ישראל
אסכלה – יהודי אפריקה הצפונית מין הקולוניאלי: ולוח מתחסלת
פרפר נחסר
הכנסת בתהליך השלום – שידור חי על דיוני ועדת החינוך של הכנסת
תור לחלום – סרטו של אלי קור. אישי המשנה את צחיק ספסיסיסט חושן כיחס לשלום. לאופטימיסט את הפוטנציאל הטמון בתיירות השלום. משתתפים: רובי גל ועודד מנשה
המשך הדיונים בכנסת
ריואן – הצגה שהוקלטה במהלך פסטיבל עכו 1994
שוסרון – הצגה מאת ובבימוי ... עסיבת ובהשתתפות תלמידי המגמה לתיאטרון בתיכון עירוני א תל אביב
זאבים – על מחשבים
חפיסייה על הגג – סדרה עלילתית מקורית, העוסקת באיכות הסביבה
סוף לראשון – להיות בעניינים
ערב חדש – מנחה: דן מרגלית
מה תאומר – שעשועון
סבכר בלש – סדרה בהנפשה
חדשות באנגלית
מכבי הסתר – תכנית מיוחדת
חדשות בערבית
משפחת סימפסון – סדרה קומית
מבט
מיתוח נעידה – נסים משעל עם אישיות הסרכזית של השבוע
מה יודו השכנים – סדרה קומית
... – דרמה מקורית של הבמאי ... עודד פרי (תסריט ובימוי). ניסיון ... לעמת בקשיי הקליטה של משפחה אתיופית בארץ. הדרמה מספרת ... מעבר המשפחה מאתר הקרוואנים ... הקבע, ומשרטטת בעדינות את ... שבין בת המשפחה לנהג המוביל ... לסוריך החדשים. בתפקידים הראשיים: מסקי שיברו ונדליה בסר
ביזה – סרט תעודה המתאר את שוד ... הגאיה מן הניתול של גוואטמלה. ... עוקב אחר התהליך משלב הגנבה ... שלב הברחת האוצרות לגלריות באירופה ובארה"ב
כאוס למתר – יומן החדשות
פסוקו של יום

ערוץ 2

קונצרט. צלילים מן ההיכל – מוסיקה מן האיים הבריטיים בביצוע התזמורת הפילהרמונית הישראלית בניצוחו של ... אריה ורדי. משתתפים: הזמרת ... ולקפסלמו, מקהלת מורן בניצוחה של נעמי פארן ולהקת מחול מכפר סבא. כוראוגרפיה: ניורי ברקן (ש"ח)
פריקי – סדרת אנימציה
קאאן – סדרה מצוירת לילדים
חיפים והאסיצים – אופרת סבון
5 עם רפי רשף – תכנית בענייני היום
אקשן – תכנית קולנוע
מב הדין – מיני־סדרה מוסיקלית חדשה
חוף פרדייס – סדרה
ספיל – מגזין ספורט בהנחיית יונה אליאן
מי הבוס? – סדרה קומית
החדשות
משחו עסק – שעשועון בהנחיית אבי נוסד
21.00 איציה – סדרה קומית עם ספי ריבלין
21.30 בשידור חי – דן שילון מארח
23.00 פרוטות מן הרקיע – סדרה לפי חסרים של דניס פוטר עם בוב הוסקינס. פרק אחרון
00.00 החדשות
00.05 פרוטות מן הרקיע – המשך
00.40 ילד על הכוונת – סדרת מתח בלשית. פרק אחרון
01.35 שיר בלילה

רדיו

קול המוסיקה

06.06 שחרית מוסיקלית
09.00 קונצרט בוקר – רוסיני: רביעייה מס' 4 לכלי־נשיפה (ז' פ. רמפל, חליל/ ז'. לנסלו, קלרנית/ ג'. קורסיה, קרן/ פ. הונגה, בסון): ברהמס: חמישייה בסי מינור לקלרנית ולכלי־קשת, אופ' 115 (רביעייה אלגרי עם ג'ק בריימר, קלרנית); היידן: קונצ'רטו בדו מז'ור לצ'לו ולתזמורת (ז'קלין דיו־פרה/ החז' הקאמ' האנגלית/ ד. ברנבוים); מוצרט: קונצ'רטו מס' 25 בדו מז'ור לפסנתר ולתז' ק. 503 (דניאל ברנבוים/ החז' הקאמ' האנגלית); שוברט: סימפוניה מס' 8 בסי מינור, הבלתי גמורה (הפיל' של וינה/ קרלוס קלייבר); שומאן: סימפוניה מס' 3 במי במול מז'ור, אופ' 97, הריינית (פילהרמוניה החדשה/ אוטו קלמפרר)
12.00 קלאסיקל – הקונצ'רטו הקלאסי
13.00 אמן השבוע – החלילן ג'יימס גולוויי. לילי בולנז'ה: נוקטורן לחליל ולתזמורת (פיל' מלכותית/ דיוויד מישום): סטיל שמינד: קונצ'רטינו לחליל ולתזמורת, אופ' 107 (פיל' מלכותית/ שארל דיטואה); ציימרוזה: סרנדה לחליל ולנבל (עם קוזהמו יאמאשיטה); דוצ'י: קונצ'רטוטה בסי־במול מז'ור לחליל, לקלרנית ולתזמורת, אופ' 41 (קאמ' וירטמברג/ י. פרבר); מלכון: רביעיית פריס מס' 2 ברה מז'ור לחליל, לכינור, לוויולה ולצ'לו (עם ג'. נאורניארדס, כינור/ ב. האוקינס, ויולה/ ד. קאסינגס, צ'לו)
14.06 הדרן
15.00 מפתחות – ג'ון קייג'
16.00 בבקשתך – ווהן־ויליאמס: קונצ'רטו לאבוב ולתזמורת (עם ג'ון ויליאמס/ הסינ' של בורנמות'/ פ. ברגלונד); בטהובן־ליסט: סימפוניה מס' 9 ברה מינור (סיפריין קצארים – פסנתר); שוסטקוביץ': סוויטת־ג'אז מס' 1 (אוסמבל סולנים/ גאדי רוז'דסטבנסקי)
18.00 צלילים בין ערביים
20.05 מאולמי הקונצרטים בארץ, שידור חי מאולם הנרי קראון בירושלים – התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור. מנצח: דוד שלון. סולנית: ססיל אוסה, פסנתר. ברהמס: קונצ'רטו מס' 2 בסי־במול מז'ור לפסנתר ולתזמורת, אופ' 83; מיוהן שטראוס עד לחיפושיות
23.00 דור הזהב, אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות – תלמידי אאור/ מירון פולאקין

רשת א'

06.06 שירים עבריים
07.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
07.30 שירים עבריים
08.10 עצות להורים
08.30 א'–ב' באמנות
08.45 חאריסון – היום לפני
09.05 מומחים מייעצים – דיני אישות
09.45 מידע לצרכן
10.05 מלדודין – עם משה מיסוך
10.30 אצבע על הדופק – בריאות
11.05 ניל הזהב
11.30 מלח הארץ
11.45 תורדי
12.05 תעשייה – מגזין
13.05 תוכניות באנגלית ובצרפתית
14.05 צימוקים ושקדים – מבחר שירים ביידיש
15.05 בראש צעיר – מגזין לילדים
16.05 חונה – עם בני הודל
17.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
17.05 קול האמוניות – עם איציק ויינגרטן
18.05 הכל מורשת
19.05 יומן מורשת
19.50 עוד סיפור אחד ודי
20.00 מבט לחדשות – מהטלוויזיה
20.30 שיעור עם הרב מרדכי אלון
21.35 שירים חסידיים
22.05 מילים שמוסות לנצח על ספרו של ארנר הילנראט "הוצאי והספר". משתתפים הסופר, המתרגם עודד פלד, העיתונאי רומן פריסטר וסמודס
23.05 שירים עבריים

רשת ב'

05.05 אור ראשון – עם יובב כץ
06.06 הבוקר הזה – חדשות ומוסיקה
08.05 עניין אחר – עם דליה יאירי
09.05 מה היה לנו שם – עם רבקה מיכאלי ואהוד מנור
10.05 הכל דיבורים – עם שלי יחימוביץ'
12.05 בחצי היום – משדר צהריים
14.05 רגעי קסם
15.05 יומן חוץ
15.45 עיתונות חוץ – עם יואל רפל
16.05 צבע הכסף – עם עוז דוידוב
17.05 חמש אחרי החדשות – עם צבי לידר
18.05 היום הזה – חדשות ומוסיקה
19.05 שעת ערבית – עם זוהר בהלול
20.00 מבט לחדשות – מהטלוויזיה
20.30 שירים עבריים
21.05 הערכת מצב – ניתוח ענייני חדשות מרכזיים
23.05 כל היום
00.05 יומן חצות
00.15 כל היום
01.05 לחוף הלילה – עם יואל רביד

רשת ג'

06.06 הכל פתוח
07.05 אוקטן גימל
09.05 בוקר בוקר – עם מנחם פרי
10.05 תוכנית עשר – עם אורנה יקיר
11.05 וחיבי רובינזון
12.05 אהבה עצמית – עם ניל קוסר
13.05 לוהט – עם שוש עמרי
14.05 חדש, חדיש וחדוש – עם מוני פיין
15.05 חולה רדיו – עם דידי הררי
16.00 קופסת הלהיטים – עם עופר נחשון
17.05 חמש פעמים ביום – עם צ'רלי בוזגלו
18.05 קו ההתחלה
19.05 מגיש אורח
20.05 שעה אישית
21.05 כותל המזרח
22.05 שיר לאחותי – רישום
23.05 לילות משי לבן – עם מנחם פרי

גלי צה"ל

05.02 בוקר טוב צה"ל
06.05 אוניברסיטה משודרת – בעיית היסודות של המתמטיקה. מרצה ד"ר ארנון אברון
06.30 בוקר טוב ישראל – מהדורה ראשונה
07.07 שבע אפס שבע – עם אלכס אנסקי
08.00 בוקר טוב ישראל – מהדורה שנייה
09.05 מוסיקה על הבוקר
10.05 ובן לעכשיו – עם קובי מידן ואברי גלעד
12.50 בילוי היום – מדריך יומי
13.00 בצהרי היום – סיכום חדשות
13.15 מוטל בספק – עם טל ברמן
15.05 יש עם מי לדבר – עם סתי גולן
16.00 שעה לפני – עם רזי ברקאי
17.00 ערב טוב ישראל
18.05 מעבר לאופק – מוסף לצבא ולביטחון
18.30 האזנת סתר – עם דורי בקראב
20.00 חדשות ערוץ 2
20.30 ג'יקים בראש – מגזין מחשבים
21.00 פסק זמן מוסיקלי
22.05 ויסמינים – מוסיקה בריאה עם דני קרפל
23.05 עשרים וארבע, היום שהיה – עם ירון וילוסקי
00.00 יומן חצות – סיכום חדשות
00.15 ציפורי לילה – עם חיים שוסמר
02.00 לא רוצים לישון – מוסיקה

גלגל"צ

07.05 מריה בדרך – עם אמיר אשר
09.05 התרוממות – שירים בכיף
10.05 שמש – עם אלי ישראלי
12.05 סיוע אוויר – עם גילי שפרן
13.05 מפמוף – עם סיון דורון
14.05 משהו לדרך – עם אורלי יניב
15.05 יואב קוטנר ממשיך לנסוע
16.05 חגם בכביש – עם רון לינטל
18.05 גלגלאה – עם לאה עזו
20.05 מתחת לחנורה – עם ליסור דהאן
22.05 לילה טוב – עם רונית כפיר

קולנוע

תל אביב

גורדון: האישה שייצרה שמן שומשום. 18.00, 20.00; היומן של נוי פורטר. 22.00.
גת: חידון האשליות. 16.50, 19.25, 21.55.
דקל: ספיד. 19.30, 21.30.
האר 1: ג'וניור. 13.30, 16.30, 19.30, 22.00.
האר 2: גבעת הסורות. 13.30, 16.30, 19.30, 22.00.
האר 3: פריסילה. 13.30, 16.30, 19.30, 22.00.
האר 4: פורסט גאמפ. 13.30, 16.30, 19.15, 22.00.
מיילת 1: רוצחים מלידה. 17.00, 19.30, 22.00.
מיילת 2: נהר הפרא. 17.00, 19.30, 22.00.
מיילת 3: קפה עם לימון. 17.00, 19.30, 22.00.
לב 1: חומות של תקווה. 11.45, 14.10, 16.40, 19.15, 22.00.
לב 2: שחור. 11.30, 13.20, 15.20, 17.20, 19.20, 21.50.
לב 3: גרסה בראוניג. 11.30, 15.45, 20.00, 22.00; עירום. 13.30, 17.45.
לב 4: סיפור חיים. 12.00, 14.15, 16.50, 19.20, 21.50.
מוזיאון 1: מסור קסן. 17.00, 19.45, 22.00.
מוזיאון 2: פורסט גאמפ. 19.30, 22.15.
מוזיאון 3: רק אותך. 19.30, 22.00.
רב אור 1: ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.30, 21.50.
רב אור 2: ספרות זולה. 16.15, 19.05, 21.55.
רב אור 3: מלך האריות. 17.00, 19.30, 21.50.
רב אור 4: טיפולים אישיים. 19.30, 21.50; הסיום לפני חו הסולף. 17.00.
רב אור 5: איסא סדרתית. 17.00, 19.30, 21.50.
רב חן 1: רוחות של תשוקה. 14.00, 16.45, 19.20, 21.55.
רב חן 2: ספרות זולה. 13.25, 16.15, 19.05, 21.55.
רב חן 3: שחרור בשחקים. 11.10, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50.
רב חן 4: רק אותך. 17.00, 19.30, 21.50.
רב חן 5: מושבעים על הכוונת. 17.00, 19.30, 21.50.
שחקי 1: גבעת הסורות. 17.00, 19.30, 22.00.
שחקי 2: פורסט גאמפ. 16.30, 19.15, 22.00.
תל אביב 1: שיעור בחיזור. 17.00, 19.30, 22.00.
תל אביב 2: חשיפה. 17.00, 19.15, 22.00.
תל אביב 3: נהר הפרא. 17.00, 19.30, 22.00.

ירושלים

גיל 1: שיעור בחיזור. 16.30, 19.15, 21.45.
גיל 2: חומות של תקווה. 16.15, 19.00, 21.50.
גיל 3: גבעת הסורות. 16.30, 19.15, 21.45.
גיל 4: פורסט גאמפ. 16.15, 19.00, 21.50.
גיל 5: גרסה בראוניג. 16.30, 19.00, 21.30.
גיל 6: נהר הפרא. 16.30, 19.15, 21.45.
גיל 7: חשיפה. 16.30, 19.15, 21.45.
גיל 8: ג'וניור. 16.30, 19.00, 21.30.
סמדר: מסור קסן. 19.00, 21.00; ג'ולייטה של הרוחות. ה 23.00.
תיאטרון ירושלים: ניחוח הפאפיה הירוקה. 19.00, 21.30; המלווה. 19.00, 21.30.

חיפה

אורלי: חומות של תקווה. 18.40, 21.20.
רב גת 1: רוחות של תשוקה. 16.15, 18.45, 21.20.
רב גת 2: שחרור בשחקים. 19.00, 21.20.
רב אור 1: חידון האשליות. 16.20, 18.50, 21.20.
רב אור 2: ספרות זולה. 18.10, 21.20; חגפשה בחיתולים. 16.30.
רב אור 3: מושבעים על הכוונת. 16.45, 19.00, 21.20.
רב מור 1: חומות של תקווה. 18.40, 21.20.
רב מור 2: שחרור בשחקים. 16.45, 19.00, 21.20.
רב מור 3: מושבעים על הכוונת. 16.45, 19.00, 21.20.
רב מור 4: חידון האשליות. 16.25, 18.50, 21.20.
רב מור 5: ספרות זולה. 16.00, 18.40, 21.30.
רב מור 6: טיפולים אישיים. 16.30, 19.00, 21.20.
רב מור 7: רק אותך. 16.45, 19.00, 21.20.

אשדוד

גיל 1: שחרור בשחקים. 16.30, 19.00, 21.45.
גיל 2: שיעור בחיזור. 16.30, 19.00, 21.45.
גיל 3: שחור. 16.30, 19.00, 21.45.
גיל 4: חשיפה. 21.45; ג'וניור. 16.30, 19.00.
גיל 5: פורסט גאמפ. 16.30, 19.00, 21.45.

אשקלון

חן 1: חידון האשליות. 16.50, 19.25, 21.55.
חן 2: מושבעים על הכוונת. 17.00, 19.30, 21.50.
חן 3: רוחות של תשוקה. 16.30, 19.15, 21.50.
חן 4: ספרות זולה. 16.10, 19.00, 21.50.
חן 5: שחרור בשחקים. 17.00, 19.30, 21.50.

נתניה

חן 1: רוחות של תשוקה. 16.30, 19.15, 21.55.
חן 2: שחרור בשחקים. 17.00, 19.30, 21.50.
חן 3: חידון האשליות. 16.50, 19.25, 21.55.
חן 4: ספרות זולה. 16.10, 19.05, 21.50.

ראשון לציון

נעמן: חתיכה על חואי. 19.30, 21.45.
קולנוע הזהב 1: גבעת הסורות. 16.45, 19.15, 21.45.
קולנוע הזהב 2: ספרות זולה. 21.45; ג'וניור. 16.45, 19.15.
קולנוע הזהב 3: חומות של תקווה. 16.15, 19.00, 21.45.
ראשון: שמש בוגדנית. 19.00, 22.00.
רב חן 1: רוחות של תשוקה. 16.30, 19.15, 21.55.
רב חן 2: ספרות זולה. 16.10, 19.00, 21.50.
רב חן 3: חידון האשליות. 16.50, 19.25, 21.55.
רב חן 4: שחרור בשחקים. 17.00, 19.30, 21.50.

חולון

גל 1: שיעור בחיזור. 16.45, 19.15, 21.45.
גל 2: חשיפה. 16.45, 19.00, 21.45.
גל 3: שחרור בשחקים. 16.45, 19.15, 21.45.
גל 4: פורסט גאמפ. 16.30, 19.00, 21.45.
גל 5: נהר הפרא. 16.45, 19.15, 21.45.

באר שבע

רב נגב 1: חידון האשליות. 16.50, 19.25, 21.55.
רב נגב 2: ספרות זולה. 16.10, 19.00, 21.50.
רב נגב 3: מושבעים על הכוונת. 17.00, 19.30, 21.50.
רב נגב 4: שחרור בשחקים. 17.00, 19.30, 21.50.

חדרה

לב 1: חומות של תקווה. 16.30, 19.15, 21.30.
לב 2: שחרור בשחקים. 16.30, 19.30, 21.50.
לב 3: שחור. 16.30, 19.30, 21.50.
לב 4: פורסט גאמפ. 16.30, 19.15, 21.50.

רמת גן

אלאוויס 1: רוחות של תשוקה. 16.30, 19.15, 21.55.
אלאוויס 2: שיעור בחיזור. 17.00, 19.30, 21.50.
אלאוויס 3: שחרור בשחקים. 17.00, 19.30, 21.50.
רב גן 1: ספרות זולה. 16.00, 19.00, 21.55.
רב גן 2: נהר הפרא. 17.00, 19.30, 21.50.
רב גן 3: מה עובר על גילברט. 17.00, 19.30, 21.50.
רב גן 4: מושבעים על הכוונת. 19.30, 21.50; ג'וניור. 17.00.

פתח תקווה

היכל 1: שיעור בחיזור. 17.00, 19.15, 21.45.
היכל 2: רוחות של תשוקה. 16.30, 19.15, 22.00.
היכל 3: שחרור בשחקים. 17.00, 19.15, 21.45.
רם 1: שחור. 17.00, 19.15, 21.45.
רם 2: חשיפה. 17.00, 19.15, 21.45.
רם 3: פורסט גאמפ. 14.30, 17.00, 21.45.

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ד' 22.2
ב־20.30 – עיתון 77 – בצוותא 2 – השירה והזמן. בהשתתפות: חיים באר, יעקב בסר, הלל ברזל, אילן תורן. (צוותא 2)

שירותי חירום

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקווה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244, חדרה – 22444.

בתי חולים

תל־אביב והמרכז

"שיבא" תל־השומר – *
"בילינסון" פתח־תקווה – *
"איכילוב" תל אביב – *
"וולפסון" חולון – *
"אסף הרופא" צריפין – *
* כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה

לניאדו – נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

הדסה ע"כ – נשים, כירורגית. ביקור חולים – ילדים. שערי צדק – פנימית, עיניים, א.א.ג. הדסה הר"צ – אורתופדית.

בתי מרקחת

בת ים: מזור, רח' חביבה רייק 20.
חולון: אהרון, רח' הופיין 52.
ירושלים: סופר פארם, יד חרוצים 20.
נתניה: פורה, רח' פ"ת 76.
פתח תקוה: קופ"ח הכללית, רח' ההסתדרות 21.
רמת גן: עליה, רח' קריניצי 2.
תל־אביב: סופרפארם, איינשטיין 40. רמת אביב: אחווה, רח' נגוף 165; תורנות לילה מיוחדת, עד השעה 03.00: "בן יהודה", רח' בן יהודה 142; עד 24.00: סופרפארם, רמת אביב, רח' איינשטיין 40.
חיפה: בלפור, רח' מסדה 1.

מוקד קופת חולים

המוקד ימסור מידע בימים א'–ה' בין השעות 20.00–08.00, בימי ו' בין השעות 13.00–08.00. טלפון: 1908, 177-022.

יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לנוער ולהורים – קו הנוער במצוקה. ירושלים: 02-243358; ת"א: 234027; חיפה: 04-229488. (24 שעות): (11.00–20.00) נהריה: 04-820222.

הקו החם – 03-204327, ימי א', ו', ה' 19.30–23.30.
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' וה'. 222732, ארגון הורים ארצי "קו פתוח", אוזן קשבת לילדים ונוער 03-621515 (24 שעות).

עזרה ראשונה לעיניים

[illegible]

אלי – עזרה באלימות כלפי ילדים במשפחה טל' 6956763, 261070. פועל מ־08.00 עד 22.00.

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים – טל' 02-610303. ער"ן תל־אביב – טל' 03-5461111. ער"ן ילדים ונוער, ת"א – 03-6961113. ער"ן חיפה – טל' 04-672222. ער"ן כרמיאל (גליל המערבי) – 04-988410. ער"ן נתניה – טל' 09-625110. ער"ן כפר־סבא – 09-915999. ער"ן באר־שבע – טל' 07-418111. [illegible]

מגן דוד אדום

[illegible]

רכבות

[illegible]

מכבי פ"ת: הפתעת הטוטו

הליגה אינה גביע הטוטו – כך הבהירה אתמול שוב מכבי פ"ת, שנכשלת במשחקי הליגה ואילו בגביע הטוטו השלימה מאה אחוזי הצלחה ● הניצחון השמיני שלה אתמול, 1:2 על מכבי ת"א בגמר, העניק לה את הגביע ● ו...גם 160 אלף שקל

□ משה רוזנברג

מכבי פתח תקוה, מתחתית טבלת הליגה הלאומית, הדהימה אתמול את המוליכה מכבי תל אביב, בניצחון 1:2 בגמר גביע הטוטו, שהפך אותה לקבוצה הראשונה בתולדות הכדורגל שזכתה גם בגביע הטוטו לקבוצות הליגה הארצית, בשנים 1989/90 ו־90'/1989, וגם לקבוצות הליגה הלאומית. בכך השלימו הפתח תקואים שמונה נצחונות רצופים בגביע הטוטו.

אתמול התייצבו הפתח תקואים לראשונה ללא מאמנם יהושע פייגנבוים שפוטר מתפקידו. את מקומו מילאו מנשה נוריאל ויגנני שאחוב, ואם המשחק אתמול היווה מבחן עבורם, אז הם עברו את המבחן בהצלחה אדירה.

הפתח תקואים הפגינו במחצית ראשונה עליונות מוחלטת. על המלאכה ניצחו שחקן הקישור הכישרוני גיא יצחק, והמגן התוקף טל בניה, שעשו צרות רבות לירוקה והתל אביבית.

מכבי תל אביב התייצבה למשחק ללא הבלם גדי ברומר וללא המגן יעקב הלל המצוינים, אבל לא זו הסיבה להפסד. יציאות פזיזות של השוער אלכסנדר אובארוב, משחק תדיר של שני הבלמים ניר קלינגר ואמיר שלח, קישור חסר מעוף בו לא מפגינים נועם שוהם ואבי נימני שמץ מיכולתם וחלוצים נרפים כמני בסון וניר סביליה, הם ההסבר להפסד.

מכבי פתח תקווה, במשחק פשוט של צירופים שובי־עין, השתלטו על מרכז המגרש, הכתיבו את הקצב ובדקה ה־9 עלו ליתרון ראשון. צירוף מסירות בין סמיר אלקסארוב לגיא יצחק מצא את יצחק בעימות ישיר מול השוער אובארוב. גיא יצחק הקדים את אובארוב היוצא ושלח את הכדור מעל השוער – 0:1 למכבי פתח תקוה.

שחקני מכבי תל אביב לא היו במשחק בדקות האלה. 500 הצופים היו עדים לעליונות ברורה של פתח תקווה. אלכסנדר גיידוק לא ניצל יציאה של אובארוב מתוך לרחבה וממצב נוח החמיץ 0:2.

אבל בדקה ה־25 עלתה מכבי פתח תקוה בכל זאת ליתרון בן שני שערים. גיא יצחק הוכשל כ־20 מטרים משערו של אובארוב. את הבעיטה החופשית ביצע הקפטן רן שמעון בשלימות. הוא שלח את הכדור מעל חומת השחקנים, אל בין חיבורי הקורות – 0:2 למכבי פתח תקוה.

ההתקפה היפה ביותר במחצית הראשונה היתה בדקה ה־39. גיידוק, כידרר באגף הימני, השאיר כדור לטל בניה, בניה בעט לחיבורים, אבל אובארוב בזינוק נהדר מנע שער בטוח.

שופט המשחק, רחמים שאשו, במשחקו האחרון במסגרת קבוצות מהליגה הלאומית, הרחיק את מגן מכבי פתח תקוה, עודד צחי, ממש לפני סיום המחצית הראשונה, על פגיעה בניר סביליה.

לאחר ההפסקה צירף מאמן מכבי תל אביב, אברהם גרנט, את אלי דריקס ובן לוו, במקום ויקטור בלקין ונועם שוהם, אבל גם חילופים אלו לא סייעו למכבי תל אביב, שהמשיכה לשחק למטה מיכולתה המוכרת.

בדקה ה־60 הרחיק שוער פתח תקוה, גולן מלול, כדור שבעט אבי נימני אל בין החיבורים. נימני הגביה את כדור הקרן, מני בסון נגח לשער, מלול ניסה לקלוט, אך שמט את הכדור וניר סביליה צימק מהקו ל־2:1.

עד הסיום תקפו שחקני מכבי תל אביב, אבל עם מעט מאד מחץ. דווקא מכבי פתח תקוה, בנחיתות מספרית, היתה קרובה להבקעת שער שלישי, אלא שאסי בן שמעון החמיץ מול אובארוב.

בסיום המשחק העניק יו"ר המועצה להסדר ההימורים בספורט, אריה זייף, את הגביע, והמחאה על סך 160 אלף שקל, לקפטן מכבי פתח תקוה, רן בן שמעון.

שופט המשחק, רחמים שאשו, הצהיב את רן בן שמעון וטל בניה ממכבי פתח תקוה, וכן את אמיר שלח ממכבי תל אביב.

מכבי פ"ת – מכבי ת"א 1:2 (0:2)

★ האיצטדיון הלאומי ברמת גן. 500 צופים. שופט: רחמים שאשו.

★ שערים למכבי פתח תקוה: גיא יצחק (9) ורן בן שמעון (25). השער למכבי תל אביב: ניר סביליה (60).

★ מכבי פתח תקוה: מלול 6, עודד צחי – הורחק, מנאמרוב 6, ש. צופין 6, בניה 7, א. קייסי 6, ר. בן שמעון 6, אלקסרוב 5 (סיטופי), ג. יצחק 7, א. בן שמעון 5 (נ. לוזון) גיידוק 5 (סקר).

★ מכבי תל אביב: אובארוב 5, א. כהן 4, קלינגר 5, שלח 4, ג. נחמן 4, שוהם 4, (דריקס 5), א. ברומר 5, בלקין 4 (לוו 5), נימני 5, סביליה 5 (שרקאטוב), בסון 5.

583 אלף שקלים

□ עמי רוזן

מכבי פתח תקוה השלימה אתמול שיא הכנסות במשחקי גביע הטוטו הנערכים מזה 11 שנים. היא הקבוצה היחידה שזכתה במלוא 8 הנצחונות וסך ההכנסות של עבור הנצחונות מסתכמים ב־538 אלף שקל.

ראש עיריית פתח תקווה, ביורא לב, שהרעיף נשיקות לחברי ההנהלה בתום המשחק, יזמין את השחקנים בימים הקרובים לארוחת ערב.

בינתיים כבר דאגה אמש הנהלת הקבוצה לחגוג את הזכיה בארוחת ערב.

קפטן מכבי פתח תקוה, רן בן שמעון, אמר: "כייף לקחת תואר. אכלנו מרורים בתקשורת. למאמן המפוטר שייע פייגנבוים יש הרבה מניות בעצם עליתנו לשלב גמר גביע הטוטו".

על השער שהבקיע בבעיטה חופשית הוסיף בן שמעון: "השוער השאיר לי שטח ואני כוונתי את הכדור מעל לראש של נימני".

מאמן החרום, מנשה נוריאל, סיכם את המשחק: "הפגנו במחצית הראשונה את המשחק הטוב ביותר של מכבי פתח תקוה העונה".

גרנט וחמישה שחקנים החרימו את טקס הגביע

□ משה רוזן

מאמן מכבי תל אביב, אברהם גרנט, ועוד חמישה משחקני קבוצתו, התעלמו אתמול מטקס הענקת גביע הטוטו למכבי פתח תקוה.

לאחר ששחקני מכבי פתח תקוה עלו ליציע הכבוד וקיבלו את הגביע, הגיע תורם של מכבי תל אביב, אבל כאן באה ההפתעה. המאמן גרנט העדיף לוותר על הטקס וכלל לא עלה ליציע. כמוהו עשו גם חמישה שחקנים. גם אף אחד מחברי ההנהלת מכבי תל אביב לא הגיע כדי לקבל את המחאה על סך 65 אלף שקל.

"איפוא אנשי מכבי תל אביב?" שאל יו"ר ההתאחדות, עודיקס מילצ'ן. בלית ברירה הופנה מבטו לאחור, שם הבחין ברבי לאופר, חברת הנהלת מכבי תל אביב היושבת ביציע הכבוד. רבי שמחה לקבל את ההמחאה וכן את המדליות של שחקני הקבוצה שלא הגיעו לקבלם.

המאמן אברהם גרנט ניסה להצדיק את מעשהו בכך ש"היה צפוף..."

על המשחק אמר גרנט: "מכבי תל אביב לא אוהבת להפסיד. פתחנו בקצב איטי, אך המשחק היה אחד החלשים שלנו העונה. שיחקנו שקוף והנעת הכדור שלנו לא היתה טובה. לא השגחנו על ההתקפות של פתח תקוה וכך ספגנו שערים. אין שום קשר בין המקום הראשון בליגה לגביע הטוטו. אין ביטוח שננצח."

אלי דריקס סיכם: "אין מה לעשות. כל הכבוד למכבי פתח תקוה".

האחים: אסי (סימן) ורן בן שמעון מחזיקים את גביע הטוטו, אתמול בחום הזכיה באיצטדיון הלאומי ברמת גן (צילום: אריה קנטר)

חמישייה לא משקפת

הפועל בת ים זכתה בגביע הטוטו לקבוצות הליגה הארצית, לאחר שניצחה 1:5 את הפועל רמת גן, אבל התוצאה מאד מקפחת את הרמת גנים ● גיבור המשחק יוסי גורדנה שכבש שלושה שערים

□ עמי רוזנברג

הפועל בת־ים זכתה אתמול ב־80 אלף שקל ובגביע הטוטו של קבוצות הליגה הארצית, בפעם השנייה בתולדותיה, לאחר שניצחה 1:5 את הפועל רמת גן.

אין ספק כי התוצאה לא שיקפה את יחסי הכוחות, שהיו למרבה הפלא די שקולים. יתרה מזאת, הפועל רמת גן החזיקה יותר מכדור, אבל ההתקפות של בת־ים היו תכליתיות הרבה יותר.

רמת גן דווקא פתחה היטב והוליכה 0:1 בדקה ה־13. קפטן הפועל בת ים, חיים בכר, התקשה להרחיק כדור פשוט ומאיר סומר, קשר הפועל רמת גן, הבקיע מקרוב את גבי אלבז – 0:1 לרמת גן.

שמחת הרמת־גנים ערכה רק דקה אחת. בדקה ה־14 כישל נסים כהן, מאדריכלי הניצחון, את שער השיווין ליוסי גורדנה – 1:1.

הבת־ימים, בהתקפות מתוכננות, ביצעו מהפך בתוצאה בדקה ה־32. צירוף נאה בין יניב ירון ויוסי גורדנה, השחקן מספר 1 במגרש, הסתיים בשער שני של גורדנה – 1:2 להפועל בת־ים.

חלפה רק עוד דקה אחת והפועל בת־ים המשיכה ללחוץ על הדוושה. החלוץ אורן יוסף חלף על פני המגן זמיר וגם על פני השוער אריה אלטר ומול רשת חשופה קבע את תוצאת המחצית 1:3 לבת־ים.

הפועל רמת־גן ניסתה להתעורר. לאחר ההפסקה היא הגבירה את ההגנה, דבר שעלה לה בשער הרביעי בדקה ה־50. השחקן הזר של רמת־גן, ג'יקה פרנטצ'ק, הכשיל ברחבה את יוסי גורדנה והשופט רמי בדרה הורה על הנקודה הלבנה. גורדנה עצמו השלים שלושער – 1:4 להפועל בת־ים.

הזדמנות לצמק את התוצאה ניתנה להפועל רמת־גן בדקה ה־80. חבת ימי, עוזר, הכשיל את שמעון פרץ ברחבה והשופט שוב פסק. על כדור 11 מטרים, הרמת־גני אבי פלטשר החטיא מהנקודה הלבנה.

את התוצאה חתם קפטן הפועל בת־ים, חיים בכר, דקתיים לסיום כשניצל כדור חוזר מהגנת רמת־גן ומהאוויר זיעזע את הרשת וקבע 1:5 לבת־ים.

בסיום המשחק העניקו יו"ר ההתאחדות עודיקס מילצ'ן, ממלא מקומו גברי לוי ושאול סווירי מנכ"ל המועצה להסדר ההימורים בספורט, את הגביע לחיים בכר וכן ההמחאה על סך 80 אלף שקל. הפועל רמת־גן הסתפקה ב־30 אלף שקל.

המשחק נערך באיצטדיון ברמת־גן, לעיני 150 צופים.

הפועל בת־ים: אלבז, אמון, זאכרוב, אהרונוב, ל. מזרחי, עוזר, בכר, י. ירון (גבריליך), נ. כהן, א. יוסף (א. חיים), גורדנה.

הפועל רמת־גן: אלטר, בכר, פלטשר, זמיר (פריגנט), פרנטצ'ק, סומך, שמלה, פרץ, ברשצקי, א. כהן, חכים.

צרפת במקום ה־18, רומניה במקום ה־12

בדירוג העולמי החודשי של התאחדות הכדורגל הבינלאומית מוצבת אלופת העולם, ברזיל, במקום הראשון, לפני ספרד ואיטליה.

יריבותיה של ישראל, צרפת ורומניה, מדורגות במקומות נמוכים. צרפת, היריבה שלנו בחודש הבא, מדורגת במקום ה־18, ואילו רומניה במקום ה־12.

מכבי חיפה נוצחה 2:1 בידי פטרסבורג

□ יוסף גלזר

קבוצת הכדורגל של מכבי חיפה נוצחה אתמול, במשחק אימון בקרית אליעזר, על ידי סט פטרסבורג מהליגה השנייה ברוסיה 2:1.

מכבי חיפה, שפתחה בהרכבה המלא, למעט רוני לוי הפצוע, כבר פיגרה בהפסקה 2:0 ורק בדקה ה־80 הצליח סרגיי קנדאורוב לצמצם מן הנקודה הלבנה.

במחצית השנייה הוחלפו מרבית כוכבי הקבוצה החיפנית.

שיחת היום בין כדורגלני האלופה היתה המו"מ בין נשיא המועדון יעקב שחר לבין הנהלת האגודה, שהסתיים שלשום ללא תוצאות והמשכו נדחה בעוד כשבועיים.

הכדורגלנים, כאיש אחד, מצדדים בהמשך תוזהו של שחר ובדרישתו להעביר לידיו את הקבוצה לצמיתות. מרבית הכדורגלנים נרכשו על ידי שחר בשלוש העונות האחרונות כך שהם מהווים את קניינו, אם הקבוצה לא תנתן לו באופציית הארכת החוזה.

כולם למען אבי בנימין

□ נפתלי כהן

הפועל תל אביב תארח היום, בשעה 4 באיצטדיון בלומפילד ביפו, את ספרטק מוסקבה, אלופת רוסיה, למשחק שכל הכנסותיו מיועדות לשיקומו של שוער עבר של הפועל תל אביב, אבי בנימין.

בקבוצה הרוסית חמישה כדורגלנים שהופיעו במונדיאל בארה"ב.

בהפועל תל אביב מעוניינים לעזור לבנימין, והקבוצה רכשה את 200 הכרטיסים הראשונים. יתכן שהמנג'ר משה סיני ישחק כמה דקות. סיני שיחק שלשום בקבוצת הותיקים של הפועל תל אביב, שנוצחה 1:0 בדרבי מול מכבי.

עד גיל 21

ניצחון ראשון למלטה בבית 8

נבחרת הכדורגל של מלטה עד גיל 21, השיגה אתמול את נצחונה הראשון במוקדמות אליפות אירופה, לאחר שניצחה את לוכסמבורג 0:1, במסגרת בית מספר 8.

את שער הניצחון כבש גילברט אגויס בדקה ה־62. המשחק היה במלטה.

ביום שלישי בשבוע הבא יתקיימו בבית זה שלושה משחקים: האחרונה לוכסמבורג תארח את הראשונה גורגיה; הולנד את מלטה וצ'כיה את ביילורוס.

★ האלוף האולימפי ואלוף העולם בריצת 100 מטר, לינפורד כריסטי, שינה את דעתו והודיע כי יופיע בשנה הבאה באליפות העולם באולמות בברצלונה. כריסטי מתכוון להופיע בקרוב באליפות העולם בגטבורג.

שישייה של הפועל חיפה לקרית שמונה

□ יוסף גלזר

הפועל חיפה ממשיכה להרשים בעידן החדש. אתמול היא הביסה, במשחק אימון בכפר סיטרין, את הפועל קרית שמונה מהליגה הארצית 1:6.

החיפנים גילו עדיפות. את השערים כבשו דני ניראון 2, טל בנין, ראובן עמר בבעיטת 11 מטר, אולג קושלוק ודני מלכין. לקרית שמונה כבש אלון אילוק.

ביתי"ר ת"א היום מול לנינגרד

□ נפתלי כהן

ביתי"ר תל אביב תקיים היום משחק רעים מול הקבוצה הרוסית זניט לנינגרד במגרש ביתי"ר רמת גן.

במשחק זה מתכוון מאמן הקבוצה, יעקב בן־ניסן, לבחון שני צעירים מקבוצת הנוער, שאן ירקשימו ישחקו כבר בשבת במסגרת משחקי הגביע.

הערב: גרמניה מול ספרד והולנד נגד פורטוגל

נבחרת הכדורגל של הולנד תשחק היום נגד פורטוגל כשמשורותיה יעדרו שחקני אלופת הולנד, אייאקס אמסטרדם, המחרימים את הנבחרת בטענה שהם יותר מדי עמוסים במשחקים של הקבוצה.

לאור זאת, הענישה ההתאחדות ההולנדית את שמונת שחקני אייאקס. אך לא הודיעה לכמה זמן הם מושעים מהמשחקים. היא גם לא הסבירה אם ההשעייה היא רק מהנבחרת, או גם ממשחקים באייאקס.

במשחק נוסף הערב תשחק גרמניה נגד ספרד.

מוצקין כמעט מעדה מול רמת השרון — 106:107

□ יצחק לביא

...קו כמעט בכל טבלת ליגה ...נ' בתום המחזור ה־21. ...את מכבי חיפה, שהחליפה ...מתחתית עם הפועל עפולה, ...כל הקבוצות במקומן מן ...שעברה, כשהעובדה הבולטת ...גדולה יותר מהצפיפות ...עד כה. למעשה, מהמקום ...ומכבי דרום/קרית גת), עד ...ה־12 (מכבי חיפה) מפרידות ...נקודות בלבד. כל זאת, חמישה ...לפני סיום העונה.

...אין חדש, וככל שמתקרב ...בעוד שבועיים בצפת, ...המקומית למכבי קרית ..., צוברות שתי הקבוצות ...צפת הביסה כצפוי בבית ...החוכות 84:128, ואותתה ...לקרית מוצקין לגבי ...ותגבר ניצחה קרית מוצקין ...את א.ס. רמה"ש בחולון ...106:107.

...המצב מאוד מצבה של ...שהדרדרה למקום ה־12 ...בדרבי צפוני להפועל ...83:69. חיפה, קבוצת עבר ...הלאומית, שהחליפה ...מאמן, מתקרבת לליגה ...בישראל.

...וביתי"ר מגדל העמק, ...אמש, התקרבו ...לליגה הארצית ורק ...הסטר בשבוע הבא ...ייחרץ לירידה.

★ הפועל נהריה – מכבי חיפה 83:69 (37:59)

...הוליכה לכל אורך המשחק ...שיא בדקה ה־35 – ...

...להפועל נהריה: סינגלטון ...22, ש. אוולאי 17, ...13 ודרקוביץ' 8.

...למכבי חיפה: לוט 24, ...איתה 9, וקנין 8, איפרגן ...4.

...אריאט ומיכאלי, לעיני ...בנהריה.

איל הורן

★ מכבי חדרה – ביתי"ר מגדל העמק 99:105 (49:52)

המשחק היה שקול לכל אורכו. מכבי חדרה הוליכה בכל שלבי המשחק. בדקה ה־35 היא הוליכה 77:87.

קלעו למכבי חדרה: סמית 41, ג'ולג'יוס 32, פרקש 18, וייצמן 12 וגוט 2.

קלעו לבית"ר מגדל העמק: שארפ 30, בביוף 21, ברנר 14, ווטסון 14, לביא 12, ביתן 3, מלול 3 ושני 2.

שפטו משה שעיה ומיכאל קליין, לעיני 200 צופים, בחדרה.

ברוך גלדברג

★ מכבי נתניה – מ.מ. גבעת שמואל 68:96 (31:51)

קלעו למכבי נתניה: גואטה 27, דייויס 21, צ'יבוטרו 16, קרמן 11, רוזלמן 6, נפתלי 5, קוק 4, ריבק 4 וישי 2.

קלעו למ.מ. גבעת שמואל: סימפסון 14, פרז 14, מזרחי 12, סלינס 11, חלאג 8, ויגודמן 6 ופוגל 3.

שפטו אבי בנבנישתי ומשה בלומנטל, לעיני 400 צופים, בנתניה.

דוד בכר

★ הפועל צפת – מכבי רחובות 84:128 (38:59)

קלעו להפועל צפת: לואיס 30, נאקיץ' 23, תרד 19, שחם 15, אביטל 12, אורן 9, וייצמן 4, פלג 4, אפשטיין 2 ושוורץ 2.

הירבו לקלוע למכבי רחובות: וולטון 22, אבידי 17, לוי 16 ושל 12.

★ מכבי קרית מוצקין – א.ס. רמה"ש 106:107 (58:55)

תומר לוי מרמת השרון החטיא זריקת עונשין שש שניות לסיום.

קלעו למכבי קרית מוצקין: דיי 33, ראדוביץ' 28, חיידר 13, ספינר 12, לייב 9, שבות 7 ודוד 7.

קלעו לא.ס. רמת השרון: אבדיה 28, הלסטן 26, אמרס 17, אלייקים 16, גינזבורג 6, לוי 6, לבנובסקי 4 וברלט 3.

שפטו ג'וזף אבו ערב ואיתן בוטנסקי, לעיני 100 צופים, בחולון.

אמיר בן יוסף

★ הפועל עפולה – מכבי הוד השרון 99:107 (90:90, 42:40)

קלעו להפועל עפולה: סטיבנסון 35, צ'וביק 34, מ. אביטן 20, כהן 8, רובין 3, ש. אביטן 3, הירשברג 2 ויעקב 2.

קלעו למכבי הוד השרון: ג'נינגס 24, הלן 23, רבין 15, הררי 11, כריגר 9, צור 8, אלון 4, קרייקוב 3 ובנימין 2.

שפטו ראובן יעקב וצבי טל, לעיני 300 צופים, בעפולה.

אליאס חורי

★ אליצור ראשל"צ – מכבי דרום/קרית גת 78:108

הירבו לקלוע לאליצור ראשל"צ: ויליאמס 35, פייגינס 29 ואיבס 13.

הירבו לקלוע למכבי דרום/קרית גת: כהן 21, משש 12 וכר 12.

שפטו סלע והילמן, לעיני 400 צופים, בקרית גת.

הטבלה				
1. קרית מוצקין	21	1950–1645	36
2. הפועל צפת	21	1876–1654	35
3. מכבי נתניה	21	1823–1678	33
4. דרום/קרית גת	21	1767–1654	32
5. רמת השרון	21	1754–1711	32
6. הוד השרון	21	1768–1734	32
7. גבעת שמואל	21	1789–1734	32
8. מכבי חדרה	21	1743–1701	32
9. הפועל נהריה	21	1758–1732	32
10. אליצ. ראשל"צ	21	1703–1834	31
11. הפועל עפולה	21	1730–1864	30
12. מכבי חיפה	21	1734–1842	30
13. מכבי רחובות	21	1723–1822	27
14. מגדל העמק	21	1698–1811	27

ניצחון למיאמי

בליגת ה־NBA ניצחה מיאמי היט את קליבלנד 96:103.

יתר התוצאות: שארלוט – שיקאגו 104:115; רפטורס – סקרמנטו 93:99; אורלנדו – מילווקי 104:152; לוס אנג'לס לייקרס – סיאטל 105:108; גולדן סטייט – פילדלפיה 85:98.

מייק טייסון עשוי להשתחרר על התנהגות טובה

אלוף העולם לשעבר באיגרוף במשקל כבד, האמריקני מייק טייסון, עשוי להשתחרר בחודש הבא מכלאו באינדיאנאפוליס, הודות להתנהגות טובה.

טייסון מרצה עונש על אונס מלכת היופי של שחומות העור בארה"ב מאז 1992.

צ'אנג ניצח את ריצ'ארד הרומברג

הטניסאי מייקל צ'אנג מארה"ב עלה לשלב הבא בטורניר בלוס אנג'לס, לאחר שניצח את האוסטרלי ריצ'ארד הרומברג 3:6, 6:7.

המדורג ראשון, פיט סמפראס, ישחק היום. קודם לכן הודיע סמפראס שלא יופיע בנבחרת גביע דייויס של ארה"ב בחודש הבא נגד איטליה בפאלרמו.

מרי פירס עלתה לראש המרוויחות בעולם העונה, ואילו שטפי גראף חזרה לראש הדירוג, לפני הספרדייה אראנצ'ה סאנשז.

ALL STAR למניעת תאונות

□ יצחק לביא

תחת הסיסמה "בכביש אין מנצחים" ייערך ב־26 בחודש הבא משחק ה־ALL STAR, או "משחק המשחקים" של הכדורסל הישראלי בין נבחרת כוכבי הליגה הישראליים לבין השחקנים הזרים המככבים בקבוצות השונות.

המשחק מאורגן על ידי אירגון שחקני הכדורסל ואיגוד הכדורסל, בשיתוף המועצה הלאומית למניעת תאונות ובסיוע עיריית חולון.

המשחק, שייערך במעמד שר התחבורה, ישראל קיסר, ויושב ראש המועצה הלאומית למניעת תאונות, השופט רב לוין, יוקדש השנה למלחמה בתאונות דרכים.

כל השחקנים אשר ישתתפו במשחק יבחרו באמצעות משאל שייערך בקרב קהל אוהדי הספורט. מארגני הארוע ציינו אתמול במסיבת עיתונאים בתל אביב, כי שמות הזרים והישראלים שישחקו יבחרו בתיבת טלמסר. כל אדם באוכלוסיה יוכל להקיש 5 מספרים בטלפון, כאשר 12 השחקנים הזרים והישראלים שיצברו את מירב הנקודות, ישחקו. באותה צורה יבחרו המאמנים.

אירגון שחקני הכדורסל מקיים את מתכונת המשחק זו השנה השלישית. בשנה הראשונה נאספו 150,000 שקלים שיועדו לנסיעת משלחת נכים לאולימפיאדת ברצלונה ובשנה השנייה נאספו בסביבות 30,000 שקלים בשירותרום שנתרמו לצה"ל. השנה, בשיתוף איגוד הכדורסל, הנותן את חסותו, מאמינים כי משחק המשחקים לא יהווה עוד משחק, אלא במתכונתו זו, בה משתתפים טובי שחקני הכדורסל בישראל, ניתן להחדיר לתודעת הציבור מסרים החשובים לאירגון שנבחר לשותף לארוע, ובמקרה זה המלחמה בתאונות הדרכים.

גם במועצה הלאומית למניעת תאונות, כפי שאומר היו"ר ציון מסורי, מאמינים כי שחקני הכדורסל יכולים לתרום מאוד לעניין המלחמה בתאונות דרכים, בשל היותם מודל להזדהות וחיקוי בקרב ציבור האוהדים.

לצורך קירום המשחק ומטרותיו תוכר ג'ינגל מיוחד, בעל מסרים בטיחותיים, בו משמיע דברים קפטן נבחרת ישראל, דורון ג'מצ'י. הג'ינגל חובר על ידי העיתונאי, המלחין והתמלילן ניסן פרידמן.

בין המברכים אתמול היו גם רני קסטן, יו"ר איגוד הכדורסל, שאמר בין השאר, כי מדובר בארוע יותר חגיגי ופחות תחרותי. מיקי גורביץ', מהועדה המארגנת, ציין כי משחק דומה נערך לפני שבוע בארצות הברית וזכה לכיסוי תקשורתי נרחב.

עו"ד שמואל ויסמן ציין כי הכדורסלנים ג'מצ'י, הנפלד, ברקוביץ' ואחרים נוסעים במהלך כל השנה ברחבי הארץ ומעבירים מסרים בנושאי בטיחות בדרכים. דורון ג'מצ'י אמר: "הפריבילגיה הגדולה של כדורסלן היא האפשרות לשמח ילדים, לפתור בעיות של ילדים שעברו טראומות, לעזור לנכים, להיות שותף בפעילויות חשובות בקהילה".

אגב, עיריית חולון תעמיד את האולם חינם והמשחק ישודר בטלוויזיה בכבלים. הערב עצמו יהיה ערב של שואו, כשהמשחק יהיה בן ארבעה רבעים בשילוב תחרויות של הטבעות, שלשות, שיתוף הקהל. מחירי הכרטיסים יהיו מ־15 שקלים, עד 35 שקלים.

בת ים ניצחה בכפר סבא

□ מיכאל אטקין

מחזור אחד לפני סיום משחקי הליגה הרגילה, הכל כבר ברור. הפועל מטה אשר והפועל העמקים/זבולון בטוחות כבר במשחקי חצי גמר הפלייאוף. הפועל כפר סבא, הפועל בת ים, מכבי תל אביב והפועל המעפיל יצטרכו להאבק על שני מקומות נוספים במשחקי חצי גמר הפלייאוף. הפועל קרית אתא תצטרך לשחק במשחקי מבחן כדי להשאר בליגה לאומית א' ומכבי הרצליה נפרדת מליגה לאומית א', מבלי שהטעם ניצחון ליגה לאורך כל העונה.

לכאורה הכל היה ברור עוד קודם לכן, אבל למעשה אין להקיש מכך כאילו מדובר בליגה משעממת שהכל ידוע בה מראש. אתמול, למשל, הפתיעה הפועל בת ים את הפועל כפר סבא, באולם אלון בכפר סבא, בניצחון 3:0. הניצחון הוניק את הבת ימים למקום הרביעי בטבלה, גם בזכות העבודה שמכבי תל אביב הובסה 3:0 בידי הפועל מטה אשר. למקום הרביעי יש חשיבות בשלב זה של הפלייאוף, שכן היא תהנה מאירוח מכבי תל אביב, אם וכאשר יהיה צורך במשחק מכריע.

הפועל העמקים/זבולון, פיגרה 2:0 מול הפועל המעפיל/מנשה, אך ניצחה לבסוף 2:3. בקרב בין שתי האחרונות ניצחה הפועל קרית אתא את מכבי הרצליה 1:3.

הפועל מטה אשר – מכבי תל אביב 0:3 (11:15, 10:15, 12:15)

מכבי תל אביב באה לאולם בגעתון בתקווה להפתיע את מטה אשר, אבל שחקני האלופה לא ויתרו, שיחקו בנחישות וניצחו.

במערכה הראשונה צעדה מטה אשר ביתרון 1:5 ואחר כך 2:7, בזכות 8 חסימות מוצלחות של גלעד דורון, שמאי גל ואנטון ריצינר. המכבים הצליחו להשוות ל־10:10, אבל הסיום היה של מטה אשר, ובמיוחד של אייל צימט הצעיר – 11:15 לאחר 25 דקות.

המערכה השנייה היתה שייכת ברובה למטה אשר, למרות משחקם הטוב של המכבים טלי כהן, אבישי טרייבנר ודייגו מסטרנק. מעופפי מטה אשר היו יעילים בהגנה וגם תוקפניים בהנחתות מקו 3, בעיקר ע"י כניסלב מקיסטסקה שהנחות חזק ומדוייק. מערכה זו נמשכה 44 דקות, את הארוכות ביותר בליגה השנה, והסתיימה בניצחון 10:15.

המערכה השלישית נפתחה ביתרון מטה אשר 2:7, בהמשך 4:8 ונראה היה שיושג ניצחון קל לאלופים, אבל מכבי תל אביב הצליחה לצמצם עד כדי 10:9, בהמשך 12:12, הודות למשחקם הטוב של מריו בשלוביץ', טלי כהן וארז שכטר. גלעד דורון, שמאי גל ואייל צימט חסמו יותר חסימות יעילות גם במערכה זו, הנחיתו 7 כדורים במרכז המגרש וניצחו 12:15, ו־3:0 במשחק, כולו לאחר שעתיים ועשר דקות.

שפטו יוסף גנ"ים ועוזי בן צבי, לעיני 230 צופים, באולם בגעתון.

הפועל העמקים/זבולון – הפועל המעפיל/מנשה 2:3 (14:16, 16:10, 6:15, 11:16, 10:15)

זה היה דרמה שנמשכה שעתיים ו־20 דקות באולם הטים בקיבוץ אושה. המעפיל/מנשה כבר צעדה ביתרון של 0:2, אבל גבריילוב ומילוא התעלו והובילו את העמקים/זבולון לניצחון. בהמעפיל/מנשה הייטיבו לשחק סורין פוס ויניב בר נצר.

שפטו קובי לביא וראייק מועלם, לעיני 200 צופים.

הפועל בת־ים – הפועל כפר סבא 3:0 (11:15, 11:15, 10:15)

למעלה מחודש וחצי מפגינות הפועל כפר סבא והפועל בת־ים חוסר יציבות במשחקיהן. אמש במפגש הישיר ביניהן היתה בת־ים יעילה יותר, בעיקר בחסימות, מול שחקני כפר סבא והיא ניצחה חד וחלק 0:3.

המלטים בבת־ים היו צחי אלכס, אלון גרינברג ורפי רולניק.

בכפר סבא בלט רק ניגרי גולדרין.

שפטו אמנון נשר ונתי תרום, 200 צופים, במרכז אלון בכפר סבא.

הפועל קרית אתא – מכבי הרצליה 1:3 (13:15, 16:14, 8:15, 10:15)

משחקם של פרורסמני קרית אתא היה יעיל יותר מול מכבי הרצליה החלשה.

שפטו פיני שמפלונר ופרנץ הלינגר, לעיני 30 צופים בהרצליה.

הטבלה				
1. הפ' מטה אשר	20	54–20	37
2. העמקים/זבולון	20	52–24	35
3. הפ' כפר סבא	20	43–32	33
4. הפועל בת ים	20	43–35	31
5. מכבי תל אביב	20	43–36	31
6. המעפיל/מנשה	20	38–38	30
7. הפ' קרית אתא	20	18–54	23
8. מכבי הרצליה	20	5–60	20

בני יהודה או אס"א ירושלים

□ יצחק לביא

עדיין לא נקבע מי תהיה הקבוצה הרביעית שתצטרף לאליצור נווה דור רמלה, אליצור ז'נס חולון וא.ס. רמה"ש במשחקי חצי גמר הפיינל־פור בליגה לנשים בכדורסל.

אמש, בתום משחקי המחזור ה־21, איבדה מכבי רמת חן סופית את סיכוייה לזכות בכרטיס הרביעי לאחר שהפסידה בנקודה – 61:60 (30:28) להפועל עמק הירדן. הניצחון לא עזר לעמק הירדן, שירדה לליגה הארצית, זאת בגלל ניצחון הפועל קישון מהתחתית על הפועל גבעת בשר בחוץ 57:81 (23:47).

בניצחון עמק הירדן בלטה גורביץ' עם 21 נקודות, ומנגד בל עם 13 נקודות לרמת חן.

בניצחון קישון בלטה טרגבה עם 28 נקודות, ובגבעת נשר בלטה רושקובה עם 22 נקודות.

המוליכה, א.ס. רמת השרון, גברה בחוץ, במשחק צמרת, על בני יהודה 71:90 (32:49). ויקס קלעה 28 נקודות למנצחות, ומנגד קלעה ברג'ס 33 נקודות למנוצחות.

השנייה, אליצור נווה דור רמלה, גברה בחוץ על מכבי תל אביב 61:65.

השלישית, אליצור חולון, ניצחה בחוץ את אליצור "סלע" ראשל"צ 75:79.

בעקבות התוצאות יקבע המחזור האחרון, בשבוע הבא, את גורל העולה הרביעית לפיינל־פור: בני יהודה או אס"א ירושלים.

מפיקה הגיעה, אבל חושבת על הליגה בפורטוגל

□ יצחק לביא

...נושה לא מעניין את אנשי ...ליסבון המשחק מחר מול ...תל אביב בגביע אירופה ...יעדו שלוש עוברות; שני ...הקבוצה: קרלוס לישבואה ...ג'ימס אבדילה לא הגיעו ...עם הקבוצה לארץ, הנהלת ...הליגה לחזור אמש על ...המאמן מנואל סאלמה הכריזו ...ראשון צפוי: לנו משחק חשוב ...בליגה, שעשוי להכריע את ...האליפות בפורטוגל. נשלב ...צעירים במשחק מול מכבי תל אביב.

..."ימיו" הפורטוגלים שני ...אם כי נפילת המתח ...לקראת מחזור הנעילה ...אמש היטב בדבריו של ...סאלמה. "בכל מקרה, גם ...תל אביב יש ירידת מתח ...כי המאמן מולי קצוריץ ...לצעירים דוגמת אסף ...בן זקן וניקי רוזה ...תהיה לסיים את העונה ...עם טעם מתוק, במיוחד ...חצי הגמר החשוב ביום ...מול בני הרצליה.

גלאזגו ריינג'רס הודחה מהגביע

אלופת הכדורגל הסקוטית, והצוערת בכיטתה בראש הטבלה, גלאזגו ריינג'רס, הודחה מהמשך משחקי הגביע הסקוטי לאחר שנוצחה בידי הארטס, הממוקמת שמינית בליגה, 4:2.

גיבור הניצחון היה פרגוסון שכבש שני שערים.

בשלב הבא תשחק הארטס נגד מחזיקת הגביע, דנדי יונייטד. בעקבות הדחת ריינג'רס מועמדת סלטיק לזכות בגביע.

★ דרום קוריאה מועמדת לארח את המונדיאל ב־2002. פיפ"א תחליט על כך בחודש יוני 1996.

שמועות: גרהאם עוזב את ארסנל

שמועות בלונדון כי מנהלה הסקוטי של קבוצת ארסנל, ג'ורג' גרהאם, יעזוב את קבוצתו בימים הקרובים לאחר 9 שנים בתפקיד.

הבעיה של גרהאם היא יותר המצב הכספי, מאשר מצבה של הקבוצה, וזאת לאור החקירה שמנהלת ההתאחדות בעקבות ההעברות הבלתי חוקיות שבוצעו מעורב. גרהאם ושקינל, כך נטען, 120 אלף לירות שטרלינג.

גם מצבה של ארסנל בליגה אינו מזהיר: מקום 13 בטבלה.